

Kruunuvuorenranta

Laajasalo

Rannat, puisto ja palvelukortteli

Asemakaavan ja asemakaavan muutoksen selostus

ASEMAKAAVAN JA ASEMAKAAVAN MUUTOKSEN SELOSTUS
ASEMAKAAVA- JA ASEMAKAAVAN MUUTOKSEN KARTTA NRO 12080
PÄIVÄTTY 29.11.2011

Asemakaava koskee:

Helsingin kaupungin
49. kaupunginosan (Laajasalo, Tahvonlahti, Kruunuvuorenranta)
kortteleita 49277–49280 sekä
kesämaja-, puisto-, leikkipuisto-, lähivirkistys-, uimaranta-,
vesi- ja katualueita

Asemakaavan muutos koskee:

Helsingin kaupungin
49. kaupunginosan (Laajasalo, Haakoninlahti, Kruunuvuorenranta)
puisto- ja katualueita

Kaavan nimi: Kruunuvuorenranta, Rannat, puisto ja palvelukortteli
Hankennumero: 1663
HEL 2011-004840

Laatija:
Helsingin kaupunkisuunnitteluviraston asemakaavaosasto

Vireilletulosta ilmoittaminen: 9.5.2011
Kaupunkisuunnittelulautakunta: 13.12.2011
Nähtävilläolo (MRL 65 §): 5.1.–6.2.2012
Kaupunkisuunnittelulautakunta: muutettu 5.6.2012
Hyväksyminen: kaupunginvaltuusto
Voimaantulo:

Alueen sijainti:
Alue sijaitsee Laajasalon kaupunginosassa Tahvonlahden osa-alueella
entisen Laajasalon öljysataman keskiosassa käsittäen myös Stansvi-
kinniemen länsipuolisen lahdenpoukaman sekä Pitkäluodon, Varis-
luodon, Varisluodonkarin ja Katinpaaden.

LIITTEET

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma
Seurantalomake
Sijaintikartta
Ilmakuva
Asemakaavan pienennös
Havainnekuva
Ote maakuntakaavasta
Ote Yleiskaava 2002:sta
Kruunuvuorenrannan osayleiskaava
Kruunuvuorenranta, havainnekuva
Kaava-alueen suhde Stansvikinummeen
Ote ajantasa-asetusta
Perspektiivikuvat
Alueleikkaukset länsirannasta
A-kortteleiden pysäköintiperiaate
Julkisivujen suurimmat päivän keskiäänitasot
Liikennesuunnitelma
Vesihuollon viitesuunnitelma
Energiahuollon ja tietoliikenteen viitesuunnitelma
Maaperäkartta
Luontoselvitykset

KAAVAA KOSKEVA MUU MATERIAALI

Kruunuvuorenranta, länsirannan yleissuunnitelma, arkkitehtitoimisto B&M, 28.1.2009

Kruunuvuorenrannan katu ympäristösuunnitelma, Masu Planning 1.9.2010

Kruunuvuorenranta, Haakoninlahden palvelukortteli, yleissuunnitelma, Verstaas Arkkitehdit 7.6.2011

Kruunuvuorenranta, rantatalo, Huttunen-Lipasti-Pakkala arkkitehdit, 1.7.2011

Kruunuvuorenrannan puiston, uimarannan, luotojen ja palvelurakennuksen korttelin yleissuunnitelma, LOCI maisema-arkkitehdit, 30.11.2011

Kruunuvuorenranta, länsirannan kaupunkipientalokorttelit, Anttinen Oiva Arkkitehdit oy, 2011

Kruunuvuorenrannan pohjoisosan ja Kaitalahden yhdyskuntatekninen yleissuunnitelma, Ramboll Finland Oy, 10.3.2010

Kruunuvuorenranta, Haakoninlahden länsirannan pohjarakentamistarkastelu, WSP Finland, Geo301254, 26.10.2010

Kruunuvuorenrannan yleiskaava-alue, Sedimenttitutkimukset, Tutkimusraportti, 0100-P-13420P001, FCG Oy, 12.5.2011

Kruunuvuorenrannan kunnallistekninen yleissuunnitelma, Ramboll Finland Oy, 82139203, luonnos 9.5.2012

YHTEYSHENKILÖT KAAVAN VALMISTELUSSA

Helsingin kaupunki

Kaupunkisuunnitteluvirasto

projektipäällikkö Riitta Jalkanen
maisema-arkkitehti Mervi Nicklen, maisemasuunnittelu
diplomi-insinööri Hanna-Kaisu Turunen, liikennesuunnittelu
diplomi-insinööri Heikki Palomäki, liikennesuunnittelu
diplomi-insinööri Heikki Hälvä, DI Matti Neuvonen melutarkastelut
diplomi-insinööri Jouni Kilpinen, geo- ja kunnallistekniikka
diplomi-insinööri Pekka Saarinen, ins. Peik Salonen kaavatalous
diplomi-insinööri Kaarina Laakso, maaperän pilaantuneisuus ja kemikaaliturvallisuus
suunnitteluavustaja Reto Buerki

SISÄLLYS

1		
TIIVISTELMÄ		1
	Asemakaavan sisältö	1
	Asemakaavan valmistelun vaiheet	1
	Asemakaavan toteutus	2
2		
LÄHTÖKOHDAT		2
	Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet	2
	Maakuntakaava	3
	Yleiskaava	3
	Osayleiskaava	4
	Asemakaavat	4
	Rakennusjärjestys	5
	Kiinteistörekisteri	5
	Muut suunnitelmat ja päätökset	5
	Pohjakartta	5
	Maanomistus	5
	Alueen yleiskuvaus	5
	Rakennettu ympäristö	6
	Palvelut	6
	Luonnonympäristö	6
	Suojelukohteet	7
	Yhdyskuntatekninen huolto	7
	Maaperän rakennettavuus ja puhtaus	7
	Ympäristöhäiriöt ja kemikaaliturvallisuus	8
3		
TAVOITTEET		9
4		
ASEMAKAAVAN KUVAUS		10
	Yleisperustelu ja -kuvaus	10
	Mitoitus	10
	Asuinrakennusten korttelialueet (A, AK-1)	11
	Julkisten lähipalvelurakennusten korttelialue (YL)	11
	Kirkkojen ja muiden seurakunnallisten rakennusten korttelialue (YK)	12
	Autopaikkojen korttelialue (LPA)	12
	Puisto, leikkipuisto (VP, VK)	12
	Lähivirkistysalue (VL)	13
	Uimaranta-alue (VV)	13
	Kesämaja-alue (R-1)	13
	Vesialue (W)	14
	Liikenne	14

Palvelut	15
Suojelukohteet	15
Yhdyskuntatekninen huolto ja kuivatus	16
Pohjarakentaminen ja pilaantuneen maan kunnostaminen	16
Ympäristöhäiriöt	17
Maanalaiset tilat ja pelastusturvallisuus, rakennetekniikka	17
Nimistö	18
5	
ASEMAKAAVAN TOTEUTTAMISEN VAIKUTUKSET	18
Vaikutukset yhdyskuntarakenteeseen	18
Vaikutukset luontoon ja maisemaan	18
Vaikutukset virkistysalueisiin ja virkistysmahdollisuuksiin	21
Vaikutukset rakennettuun ympäristöön ja kaupunkikuvaan	21
Vaikutuksen liikenteen ja teknisen huollon järjestämiseen	21
Vaikutukset terveyteen, pelastusturvallisuuteen, sosiaalisiin oloihin, elinoloihin, viihtyisyyteen ja palveluihin	22
Kaavatalous	23
6	
ASEMAKAAVAN TOTEUTUS	24
Rakentamisaikataulu	24
Rakentamisjärjestyksestä	24
7	
SUUNNITTELUN VAIHEET	24
Vireilletulo, osallistumis- ja arviointisuunnitelma ja vuorovaikutus	24
Viranomaisyhteistyö	25
Esitetyt mielipiteet	25
Muistutukset ja lausunnot ja niiden johdosta tehdyt muutokset	26
8	
KÄSITTELYVAIHEET	29

1 TIIVISTELMÄ

Asemakaavan sisältö

Asemakaava käsittää Kruunuvuorenrannan länsirannan ja itärannan, puistoalueen, joka yhdistää rannat toisiinsa, puistoalueeseen liittyvän palvelukorttelin sekä Pitkäluodon, Varisluodon, Varisluodonkarin ja Katinpaaden.

Länsirantaan sijoittuu rannan kävelyalue, jota reunustavat kolmesta neljään kerrosta korkeat townhouse-rakennukset ja pienkerrostalot. Asuinkortteleiden keskellä puiston päätteellä on korkeampi asuin- tai (asunto)hotellirakennus, joka liittyy ranta-aukioon, aallonmurtajaan ja vesibussisatamaan. Etelässä rantavyöhyke jatkuu puistoalueena, jossa sijaitsee säilytettävä, suuri öljysäiliö.

Keskeisen puiston länsiosa on oleskelupuistoa ja itäosa leikkipuistoa. Leikkipuisto liittyy pohjoisessa palvelurakennusten korttelialueeseen, jonne sijoittuu Kruunuvuorenrannan pääkoulu, päiväkotiki, leikkipuiston sisätila sekä liikuntahalli.

Uimaranta on suunniteltu moreeni- ja hiekkapohjaiseen lahdenpoukamaan, jossa kasvaa komeita kilpikaarnamäntyjä. Uimaranta liittyy idässä Stansvikin kartanoalueeseen ja lännessä rannan puistoalueeseen.

Pitkäluodon eteläosa on kaavoitettu kesämaja-alueeksi ja pohjoisosa lähivirkistysalueeksi, Varisluoto kesämaja-alueeksi ja Varisluodonkari ja Katinpaasi lähivirkistysalueiksi.

Alueella on rakennusoikeutta yhteensä 38 654 k-m². Asuinkortteleihin sijoittuu 22 150 k-m², julkisten lähipalvelurakennusten korttelialueelle 15 700 k-m², uimarannalle 200 k-m² ja kesämaja-alueelle 604 k-m².

Alueelle tulee asunnot noin 500 asukkaalle.

Asemakaavan valmistelun vaiheet

Kaavoitustyö on käynnistetty kaupungin aloitteesta.

Kaupunkisuunnittelulautakunta on hyväksynyt 4.6.2009 pääosaa kaavasta koskevan asemakaavaluonnoksen (länsiranta, puisto ja palvelukortteli) jatkosuunnittelun pohjaksi.

Osallistuminen ja vuorovaikutus on järjestetty liitteenä olevan osallistumis- ja arviointisuunnitelman mukaisesti..

Asemakaavaluonnos on pidetty nähtävänä kaupunkisuunnitteluvirastossa ja Laajasalon kirjastossa ja viraston internetsivuilla.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta ja kaavaluonnoksesta on yhteensä jätetty kuusi mielipidekirjettä ja 13 viranomaisten kannanottoa.

Asemakaavaehdotuksesta on jätetty kolme muistutusta. Kaavaehdotuksesta ovat antaneet lausuntonsa Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä (HSY), ympäristölautakunta, liikuntalautakunta, sosiaalilautakunta, opetuslautakunta, Helsingin Energia, Helsingin Sähköverkko Oy, kiinteistölautakunta, yleisten töiden lautakunta ja pelastuslautakunta. Helsingin seurakuntayhtymä on lähettänyt vastauksena lausuntopyyntöön sähköpostiviestin.

Asemakaavan toteutus

Asemakaava toteutetaan Kruunuvuorenrannan aluerakentamisprojektin osana. Kunnallistekniikan rakentaminen on tarkoitus aloittaa vuonna 2014 ja asuntorakentaminen 2016–17.

2 LÄHTÖKOHDAT

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Asemakaavaa koskevat seuraavat erityistavoitteet:

Eheytyvä yhdyskuntarakenne ja elinympäristön laatu

- tonttimaan riittävyyden varmistaminen asuntotuotannon turvaamiseksi
- olemassa olevasta yhdyskuntarakenteesta irrallisen hajakenteen ehkäiseminen
- riittävien alueiden varaaminen jalankulun ja pyöräilyn verkostoja varten sekä verkostojen jatkuvuuden, turvallisuuden ja laadun edistäminen
- tulviin, myrskyihin ja rankkasateisiin varautuminen ja niihin liittyvien riskien ehkäiseminen
- maa- ja kallioperän soveltuvuus suunniteltuun käyttöön
- pilaantuneen maan puhdistustarpeen selvittäminen ennen ryhtymistä kaavan toteuttamistoimiin

- melusta, tärinästä ja ilman epäpuhtauksista aiheutuvien haittojen ehkäiseminen
- suuronnettomuusvaaraa aiheuttavien laitosten ja asuinalueiden sijoittaminen riittävän etäälle toisistaan
- kaukolämmön käyttöedellytysten edistäminen.

Kevyen liikenteen kulkureittejä on käsitelty kappaleessa liikenne. Rankkasateisiin ja tulviin varautumista on käsitelty kappaleessa yhdyskuntatekninen huolto ja kuivatus. Maaperän puhdistamistarpeita on käsitelty kappaleessa pohjarakentaminen ja maaperän pilaantuneisuuden kunnostaminen. Melun ja pakokaasujen torjuntaa on käsitelty kappaleessa ympäristöhäiriöt.

Helsingin seudun erityiskysymykset

- tonttimaan riittävyyden varmistaminen riittävän asuntotuotannon turvaamiseksi
- merkittävän rakentamisen sijoittaminen joukkoliikenteen, erityisesti raideliikenteen palvelualueelle
- uusien asuin-, työpaikka- ja palvelutoimintojen alueiden käyttöönotto ja olevien alueiden huomattava täydennysrakentaminen siten, että mahdollisuudet joukkoliikenteen hyödyntämiseen varmistetaan
- varautuminen raideliikenteen laajentamiseen yhdyskuntarakentamisen ja asuntotuotannon niin edellyttäessä.

Kruunuvuorenranta on yksi Helsingin merkittävimmistä asuntotuotantokohteista 2010-luvulla.

Kruunuvuorenranta on tarkoitus yhdistää suoraan keskustaan raitiotie- ja kevyen liikenteen yhteydellä. Kruunuvuorenrannassa raitiotie sijoittuu Koirasaarentielle ja Haakoninlahdenkadulle.

Asemakaava ei ole ristiriidassa valtakunnallisten alueiden käyttötavoitteiden kanssa.

Maakuntakaava

Ympäristöministeriön 8.11.2006 vahvistamassa Uudenmaan maakuntakaavassa suunnittelualue on taajamatoimintojen aluetta. Alueen kautta kulkee maakuntakaavassa osoitettu keskustasta tuleva metroyhteys, jonka jatke kääntyy Laajasalossa kohti Santahaminaa.

Yleiskaava

Helsingin yleiskaava 2002:ssa (kaupunginvaltuusto 26.11.2003, tullut kaava-alueella voimaan 23.12.2004) alue kuuluu laajempaan pääosin kerrostalovaltaiselle asumiselle ja pientalovaltaiselle asumiselle osoitettuun alueeseen, jonka keskellä on keskustatoimintojen alue ja kapea virkistysalue länsi- ja itärannan välillä. Itäosa Stansvikinniemen länsipuolisesta lahdenpoukamasta on merkitty virkistysalueeksi. Kerrostalovaltaiselle ja pientalovaltaiselle asumiselle varattu alue ulottuu Pitkäluodon ja Varisluodon pohjoisosaan. Muutoin ne samoin kuin Varisluodonkari ja Katinpaasi on merkitty virkistysalueiksi. Alueen kautta kulkee Katajanokalta Kruunuvuorenrantaan ja edelleen Yliskylän kautta Hevossalmen suuntaan kulkeva metrolinja. Asema on merkitty keskustatoimintojen alueen kohdalle.

Nyt laadittu asemakaava on yleiskaavan mukainen.

Osayleiskaava

Kaupunginvaltuuston 10.12.2008 hyväksymässä Kruunuvuorenrannan osayleiskaavassa länsirantaan on merkitty jalankululle varattu alue, palvelujen ja hallinnon alueita sekä pientalovaltaisia asuntoalueita ja palvelujen ja hallinnon alue sekä asuinalue. Länsiranta päättyy etelässä palvelujen ja hallinnon alueeseen ja puistoon. Kerrostalovaltaisten asuinalueiden välissä kulkee puistoalue länsirannalta itärannalle. Puiston koillispuolelle on merkitty julkisten palvelujen ja hallinnon alue. Itäisellä rantavyöhykkeellä on uimaranta-alue ja puistoaluetta. Pitkäluoto, Varisluoto, Varisluodonkari ja Katinpaasi on merkitty virkistysalueiksi.

Osayleiskaavan hyväksymispäätöksestä jätettiin 11 valitusta ja hallinto-oikeuden päätöksestä neljä valitusta. Korkein hallinto-oikeus on 7.6.2011 päätöksellään kumonnut hallinto-oikeuden päätöksen siltä osin, kun hallinto-oikeus on kumonnut Helsingin kaupunginvaltuuston päätöksen osayleiskaavassa Aarne Aarnion ja Saara Aarnion jakamattoman kuolinpesän osakkaiden kiinteistöille osoitettujen virkistysalueiden ja Kruunuvuorenlammen luonnonsuojelualueen osalta. Muutoin korkeimmalle hallinto-oikeudelle tehdyt valitukset hylättiin.

Hallinto-oikeuden päätös 23.3.2010 kumota Helsingin kaupunginvaltuuston päätös siltä osin kuin se koskee öljysatama-alueen itäpuolelle osoitetun Stansvikinnummen asuntoaluetta (A) jäi siten voimaan.

Nyt laadittu asemakaava on osayleiskaavan mukainen. Pienet alueet Stansvikinnummen kumotun alueen kaakkois- ja lounaisnurkasta (yh-

teensä noin 0,5 ha) kuuluvat tähän kaava-alueeseen osina kaavan ka-
tu- ja lähipalvelurakennusten korttelialueita.

Asemakaavat

Kaava ulottuu vähäisessä määrin Haakoninlahti 1:n 5.1.2012 lainvoi-
man saaneen asemakaavan nro 12010 alueelle.

Rakennusjärjestys

Helsingin kaupungin rakennusjärjestys on hyväksytty 22.9.2010.

Kiinteistörekisteri

Alue on merkitty valtion ylläpitämään kiinteistörekisteriin.

Muut suunnitelmat ja päätökset

Kaupunginhallitus päätti 7.5.2007 myöntää suunnittelutarveratkaisun
Oy Esso Ab:n (nykyisin St1), Neste Markkinointi Oy:n ja Oy Shell Ab:n
nykyisten vuokra-alueiden rakenteiden pitämiseksi paikallaan
31.12.2009 asti ehdolla, että purkutyöt sekä maaperän ja ympäristön
puhdistus- ja kunnostustyöt suoritetaan riittävän ajoissa niin, että koko
alue on vuokrasopimusehtojen ja ympäristölupien edellyttämässä kun-
nossa vuokra-ajan päättymiseen 31.12.2010 mennessä.

Kaupunginvaltuusto päätti 12.11.2008 merkitä tiedoksi Laajasalon rai-
devaihtoehdojen tarkastelu 2008 -raportin ja hyväksyä Laajasalon jouk-
koliikenteen raideratkaisun jatkovalmistelun pohjaksi raitiotie- ja silta-
vaihtoehdon välillä Laajasalo–Korkeasaari–Sompassaari–Kruununhaka.
Samalla kaupunginvaltuusto päätti, että Laajasalon suunnittelussa va-
raudutaan siihen, että tulevat maankäyttötarpeet perustuvat joukkoli-
ikenteen osalta tehostettuun raitiotieratkaisuun.

Kaupunkisuunnittelulautakunta puolsi 2.12.2010 Haakoninlahti 1:n
asemakaavaehdotuksen hyväksymistä ja käsitteli kaavaehdotusta kos-
kevia muistutuksia ja lausuntoja 9.6.2011. Haakoninlahti 1:n kaava-
alue rajaa kaava-alueita pohjoisessa. Tämä kaava menee vähäisessä
määrin Haakoninlahti 1 kaava-alueelle.

Pohjakartta

Helsingin kaupungin kiinteistöviraston kaupunkimittausosasto on laati-
nut pohjakartan, joka on tarkistettu 14.9.2011.

Maanomistus

Kaupunki omistaa maan koko kaava-alueella.

Alueen yleiskuvaus

Länsiranta ja alueen keskiosa ovat olleet öljysatama-alueita, jossa on ollut teräsrakenteisten öljysäiliöiden lisäksi erilaisia öljyn jalostukseen ja toimitukseen liittyviä huolto-, varasto-toimisto- ja tehdasrakennuksia. Alueella on tehty louhintoja ja muokkausta teollisuustoiminnan tarpeisiin, myös rantoja on muokattu voimakkaasti. Alueeseen kuuluu länsirantaa n. 600 m, rannalla on säilynyt rantakallioita. Eteläosassa on säilytettävä suuri lastauslaituri ja öljysäiliö. Alueen rakennukset ja rakenteet on muutoin purettu ja alueen maaperä on pääosin puhdistettu. Entisen Koirasaarentien varressa on ylijäämämassojen käsittely- ja varastokenttä. Kaava-alueella on kaksi öljyhuoltoon liittynyttä pintavesien laskeutusallasta.

Stansvikinniemen länsipuoleinen lahdelmä on hiekka- ja soraperäistä aluetta ja siellä kasvaa kilpikaarnamäntyjä. Etelärannassa on kallioisia niemekkeitä ja luotoja. Stansvikin kartanoalueeseen liittyen on kesämaja-alue, Pitkäluodolla ja Varisluodolla toimii Helsingin pelastuslaitoksen henkilökuntayhdistyksen mökkikylä. Katinpaadella on huvila ja sauna.

Rakennettu ympäristö

Kaava-alueen länsirannan eteläosassa sijaitsee säilytettävä suuri öljysäiliö ja lastauslaituri. Alueen itäosassa sijaitsevan 1950-luvun lopussa rakennetun Uudenkylän mökkikylän eteläisin osa, 9 mökkiä 30:stä sijoittuu kaava-alueelle. Pitkäluodolla ja Varisluodolla toimii Helsingin pelastuslaitoksen henkilökuntayhdistyksen mökkikylä, joka käsittää 20 mökkiä ja yhteisrakennuksia, kylä on perustettu 1962. Katinpaadella on huvila ja sauna.

Palvelut

Alueen lähipalvelukeskuksena toimii Laajasalon keskus Yliskylässä. Herttoniemi on kasvamassa alueen paikalliskeskukseksi. Lähimmät päivittäistavarakaupat ovat Laajasalon ostoskeskuksessa sekä Gunilantiellä ja Jollaksentiellä. Posti- ja pankkipalvelut, apteekki sekä valikoima muita kaupallisia palveluja on saatavilla Laajasalon keskuksessa.

Lähin koulu on Tahvonlahden ala-asteen koulu, lähin päiväkoti sijaitsee koulun itäpuolella. Lähin yläasteen koulu sijaitsee Laajasalon keskuksessa.

nessa. Alueen terveysasema, kirjasto ja nuorisotalo sijaitsevat Laajasalon keskuksessa.

Luonnonympäristö

Öljysatama-alueella ei ole säilynyt juurikaan luonnonympäristöä. Länsirannalla on säilynyt rantakallioita pohjois- ja keskiosassa. Lähellä itärantaa on Huttuvati, joka on aikoinaan ollut merenlahdelma ja kuroutunut irti merestä lammeksi. Stansvikinniemen länsipuoleinen lahdelma on hiekka- ja soraperäistä aluetta ja siellä kasvaa kilpikaarnamäntyjä. Etelärannan pienet niemekkeet ja luodot ovat pohjois-eteläsuuntaisia loivia kallionharjanteita. Luodot ovat kallioisia, niiden pääasiallinen puulaji on mänty.

Suojelukohteet

Varisluodolla sijaitseva todennäköisesti Stansvikin kartanoon liittyvä kalastajan asuinrakennus on 1800-luvun lopulta. Rakennus on hyvin säilynyt ja siihen on myöhemmin tehty lasikuistilaajennus. Rakennukseen liittyy verkkoaittarakennus. Rakennukset ovat kulttuurihistoriallisesti arvokkaita.

Öljysataman länsirannalla sijaitsee suuri kauas näkyvä öljysäiliö, joka on merkitty osayleiskaavassa alueen historian kannalta arvokkaaksi rakennukseksi tai rakennelmaksi, joka tulee säilyttää.

Varisluodonkari on linnustollisesti arvokas kohde, Helsingin ympäristökeskuksen luokittelussa 2005 arvioitu arvoluokkaan III. Kesällä sen pesimälinnustoon kuuluivat ainakin silkkiuikku, valkoposkihanhi, sinisorsa, tukkasotka, kalalokki ja kalatiira. Joinakin kesinä myös lapintiira on kuulunut lajistoon. Uhanalainen selkälokki kuuluu mahdollisiin pesimälajeihin, mutta sitä ei tavattu kesällä 2005.

Helsingin ympäristökeskuksen luokittelussa Huttuvadin silokallio (kallioinen niemi lähellä Pitkäluotoa) on geologisesti tai geomorfologisesti arvokas kohde. Se on arvioitu arvoluokkaan 2, kohtalainen arvo.

Yhdyskuntatekninen huolto

Öljyhuoltotoimintoja varten rakennettu kunnallistekniikka sijaitsee nykyisen Koirasaarentien varressa.

Maaperän rakennettavuus ja puhtaus

Maan pinnassa ja rakenteiden perustamissyvyudessa alue on lähes kauttaaltaan avokallioaluetta. Entistä rantaviivaa on täytetty louheella, ja sen alle on jäänyt koheesiomaita. Tällaisista alueista laajimmat ovat Huttuvadin ja pohjoisen laskeutusaltaan ympäristössä sekä kaava-alueen läntisimmässä reunassa. Entisillä öljyhuoltoalueilla kallionpäälliset ohuet irtomaat on vaihdettu maaperän pilaantuneisuuden kunnostuksen yhteydessä. Varisluodonlahden pohjoispuolisella maa-alueella on pari metriä luonnollisia kitkamaita, hiekkaa ja moreenia, kallion päällä.

Haakoninlahden vesialueella lähellä rantaviivaa on ylimmäisenä maa-kerroksena ohuelti liejua ja savea ja sen alla hiekkaa ennen kalliota, ja perustamistaso on noin -5 metriä. Haakoninlahden keskivaiheilla on kymmenisen metriä savea ennen hiekkaa, ja perustamistaso on n. -15 metriä. Nesteen öljylaiturin eteläpuolella lähellä nykyistä rantaviivaa perustamistaso on n. -5 - -10 metriä. Varisluodonlahden vesialueella lähellä nykyistä rantaviivaa on päällimmäisenä 1-2 metriä liejua ja savea sekä niiden alla 1-2 metriä moreenia ja hiekkaa.

Öljyhuoltotoimintoja varten suoritettujen louhintojen ja maaperän pilaantuneisuuden kunnostuksen seurauksena alueen keskiosa on topografialtaan tasaista. Haakoninlahden länsirannan kalliopinnan topografia on varsin jyrkkä jatkuen sellaisena myös vesialueelle.

Maaperä ja merenpohja on geotekniseltä rakennettavuudeltaan hyvää, paitsi kohdissa, joissa koheesiomaiden päälle on täytetty suunnitelmattomasti louheella, erityisesti laskeutusaltaiden ympäristössä, sekä Haakoninlahden keskivaiheilla.

Öljyhuoltotoimintojen vaikutuksia maaperän tilaan selvitettiin Kruunuvuorenrannan osayleiskaavoituksen ja alueen öljyhuoltotoimintojen alasajoon tähdänneen suunnitteluyhteistyön aikana kaupungin hallintokuntien ja öljy-yhtiöiden tekemin tutkimuksin. Maaperässä esiintyneitä haitta-aineita olivat etenkin öljyhiilivedyt ja raskasmetallit. Alueen maaperä on pääosin puhdistettu öljyhuoltotoimintojen lopettamisen yhteydessä.

Sedimenttien haitta-ainepitoisuuksia on selvitetty kaupunkisuunnitteluviraston alueella teettämin tutkimuksin Kruunuvuorenrannan merialueilla. Asemakaava-alueella sedimenteissä on todettu ympäristöministeriön ruoppaus- ja läjitysohjeen kriteeritasojen ylittäviä haitta-ainepitoisuuksia. Haakoninlahden kaikissa tutkimuspisteissä todettiin kriteeritason 2 ylittäviä öljy-, PAH- ja PCB-yhdisteiden pitoisuuksia. Varisluodon

lahdelta otetut näytteet olivat huomattavasti puhtaampia. Sedimenteissä on todettu kohonneita metallipitoisuuksia. Yhdessä pisteessä oli viitteitä muutaman PAH-yhdisteen kohonneesta pitoisuudesta. Varisluodonlahden ranta-alueen pitoisuudet eivät ylittäneet kriteeritasoa 2.

Ympäristöhäiriöt ja kemikaaliturvallisuus

Öljynhuoltoalueella suoritettavat melumittaukset osoittavat, että suunnittelualueella on nykyisin Helsingin mittakaavassa hyvin hiljaista. Santahaminassa suoritettavien ammusten ja räjäytysten ääni on ajoittain kuultavissa Kruunuvuorenrannassa. Äänen voimakkuus riippuu mm. äänilähteestä ja sääolosuhteista. Varisluodonlahden saaret kuuluvat Santahaminan melualueeseen. Ohjeavot alittavaa melua aiheuttavat Malmin lentoasemalta merialueelle suunnittelualueen yli suuntautuvat rajavartioston helikopterilennot.

Alue sijaitsee meren äärellä kaukana suurista liikenneväylistä, joten alueen ilmanlaatu on pääkaupunkiseudulla sijaitsevaksi alueeksi hyvä.

Öljyhuoltotoimintojen vaikutuksia maaperän tilaan on selvitetty kaupungin hallintokuntien ja öljy-yhtiöiden tekemin tutkimuksin. Laajasalon öljysataman yhteistyöryhmä on koordinoinut maaperän pilaantuneisuuden tutkimista. Maaperässä todettuja haitta-aineita ovat etenkin öljyhiihivedyt ja raskasmetallit. Maaperä kaava-alueella on pääosin kunnostettu.

Oy Shell Ab:n polttonestevarasto Kruunuvuoren alueella ja St1 Oy:n Helsingin keskusvarasto Koirasaassa ovat nykyisten kemikaalilupien polttonesteiden varastointimäärien perusteella luokiteltu suuronnettomuusvaaraa aiheuttaviksi laitoksiksi. Laitosten ympäristön maankäytön suunnittelua koskevat nk. konsultointivyöhykkeet ovat Shellin alueen varastolle 0,5 km ja St1 varastolle 1,5 km. Asemakaava-alueella sijainneet öljyhuoltotoiminnot on jo lopetettu. Asemakaava-alueen etäisyys Shellin Kruunuvuoren polttonestevarastosta on lähimmillään noin 100 metriä ja ST1:n Koirasaaren varastosta on lähimmillään noin 250 metriä.

St1 Oy:n Helsingin keskusvarasto Koirasaassa on nykyisten kemikaalilupien polttonesteiden varastointimäärien perusteella luokiteltu suuronnettomuusvaaraa aiheuttaviksi laitokseksi. Laitosten ympäristön maankäytön suunnittelua koskeva nk. konsultointivyöhyke ulottuu 1,5 km:n päähän varastosta. Asemakaava-alueen etäisyys ST1:n Koirasaaren varastosta on lähimmillään noin 250 metriä. Asemakaava-alueella sijainneet öljyhuoltotoiminnot on jo lopetettu.

3 TAVOITTEET

Asemakaavan tavoitteena on Kruunuvuorenrannan osayleiskaavan mukaisesti rakentaa länsirannasta viihtyisä kaupunkimainen rantavyöhyke, jossa on julkisia ulkotiloja sekä asuinkortteleita ja palveluja. Tavoitteena on myös rakentaa alueelle keskeinen oleskelu- ja leikkipuisto, joka yhdistää länsi- ja itärannan toisiinsa. Puistoon liittyy julkisten palvelurakennusten kortteli. Tavoitteena on ollut sijoittaa kortteli siten, että sen sisältämät julkiset palvelut ovat hyvin saavutettavissa Kruunuvuorenrannan alueelta ja muualta ympäristöstä. Itärannalle on tavoitteena rakentaa korkeatasoinen uimaranta, joka liittyy virkistysalueisiin. Luodot ovat osa virkistysalueita, niillä olevat mökkikylät säilyvät.

4 ASEMAKAAVAN KUVAUS

Yleisperustelu ja -kuvaus

Länsiranta on Kruunuvuorenrannan merkittävin julkinen tila. Rannalta avautuu hienot näköalat keskustaa, Suomenlinnaa ja merelle. Rantavyöhykkeellä on kävely- ja pyöräilyalue, johon liittyy keskivaiheella ranta-aukio, aallonmurtaja ja vesibussisatama. Rannan kävelykatua reunustavat pienimittakaavaiset townhouse- ja pienkerrostalokorttelit. Keskeisen aukion äärelle on sijoitettu muusta rakenteesta poikkeava asuintai mahdollisesti huoneistohotellityyppinen hotelli, joka poikkeaa mittaakaavaltaan ja muodoiltaan muista rakennuksista. Rakennuksen kaksi alinta kerrosta on varattu erilaisille palveluille. Ranta-aukioon liittyy kallioiselle niemelle sijoittuva merikappeli. Ranta päättyy puistoon, jossa sijaitsee säilytettävä öljysäiliö, josta rakennetaan valotaideteos.

Keskeiseltä aukiolta lähtee puistoakseli, joka yhdistää länsi- ja itärannan. Puiston länsiosa on oleskelupuistoa ja itäosa leikkipuistoa. Leikkipuisto liittyy pohjoisessa palvelurakennusten korttelialueeseen, jonne sijoittuu Kruunuvuorenrannan pääkoulu, päiväkotia, leikkipuiston sisätila sekä liikuntahalli.

Stansvikinniemen länsipuoliseen lahdenpoukamaan on suunniteltu uimaranta, alueella kasvaa komeita kilpikaarnamäntyjä. Uimaranta liittyy idässä ja lännessä virkistysalueisiin.

Pitkäluodon eteläosa on kaavoitettu kesämaja-alueeksi ja pohjoisosa lähivirkistysalueeksi, Varisluoto kesämaja-alueeksi ja Varisluodonkari ja Katinpaasi lähivirkistysalueiksi.

Mitoitus

Alueen pinta-ala on 37,84 ha. Alueesta on asuinkortteleita (A, AK-1) 1,62 ha, julkisten rakennusten korttelialueita (YL) 2,29 ha, loma-alueita (R-1) 2,89 ha, virkistysalueita (VP, VK, VL ja VV) 7,93 ha, autopaikkojen korttelialueita 0,01 ha ja katualueita 2,21 ha.

Alueella on rakennusoikeutta yhteensä 38 654 k-m². Asuinkortteleihin sijoittuu 22 150 k-m², julkisten lähipalvelurakennusten korttelialueelle 15 700 k-m², uimarannalle 200 k-m² ja kesämaja-alueelle 604 k-m².

Alueelle tulee asunnot noin 500 asukkaalle.

Asuinrakennusten korttelialueet (A, AK-1)

Länsirannassa sijaitsee kaksi kapeaa asuinrakennusten korttelialuetta, jotka koostuvat kahdesta rakennusrivistöstä ja jaksottuvat viideksi pihapiiriksi. Rannanpuoleinen rivistö koostuu townhouse-tyyppisistä rakennuksista, jotka ovat komikerroksisia, ylin kerros on vajaasti rakennettu. Saaristolaivastonkadun varren rivistöt voivat sisältää pientalomaisia ja kerrostalomaisia osia, rakennusten korkeus on kolmesta neljään kerrosta. Yhteys asuntoihin tulee johtaa suoraan maantasosta tai kolmanteen kerrokseen sijoitetulta luhtikäytävältä. Townhouse-asunnoista muodostuu kooltaan suuria, noin 150 h-m², sen sijaan Saaristolaivastonkadun puoleinen rakennustyyppi mahdollistaa hyvin monenlaisien ja kokoisten asuntojen rakentamisen. Jokaiseen asuntoon tulee liittyä asuntokohtainen ulkotila asuntopiha, terassi, viherhuone, lasiveranda tai lasitettu parveke. Rannan townhouse-asuntoihin tulee liittyä vähintään 20 m²:n suuruinen terassi ylimmässä kerroksessa.

Alueella pyritään pienimittakaavaiseen ja vaihtelevaan ilmeeseen. Rannanpuoleisessa rivistössä rakennukset on jäsennoitävä yhden asunnon suuruisiin osiin massoittelemalla, julkisivun jäsentelyllä ja/tai materiaalien suhteella. Rakennusten kahden alimman kerroksen julkisivumateriaali on tumma paikalla muurattu tiili, ylimpien kerrosten materiaalin tulee poiketa alempien kerrosten materiaaleista ja julkisivujen tulee olla sävyiltään vaaleita tai värikkäitä.

Autopaikat on sijoitettu pihakannen alla sijaitsevaan pysäköintilaitokseen, johon on ajo Saaristolaivastonkadulta.

Alueen keskelle sijoittuu asuinkerrostalojen korttelialue, jolle saa sijoittaa myös hotellin. (AK-1). Tarkoituksena on rakentaa rantavyöhykkeen keskelle, yhdelle Kruunuvuorenrannan parhaista paikoista sekä toimintoiltaan, että ulkonäöltään erityinen, näyttävä rakennus. Rakennuksen

kaksi alinta kerrosta sisältävät liike-, myymälä-, palvelu-, näyttely- tai muita asiakaspalvelutiloja ja ylimmät kerrokset asuntoja tai huoneisto-hotelli-/hotellihuoneita. Rakennuksen ulkonäkö perustuu suureen viinon kattopintaan, joka laskee seitsemästä kerroksesta kolmeen kerrokseen Saaristolaivastonkadulta Wiirinaukiolle. Pysäköinti on sijoitettu kahteen kerrokseen pihakannen alle ja rakennuksen kellariin.

Julkisten lähipalvelurakennusten korttelialue (YL)

Julkisten lähipalvelurakennusten kortteli liittyy pohjoisessa Kruunuvuorenrannan tulevaan kaupalliseen keskustaan ja etelässä keskeiseen puistoon. Kortteliin rakennetaan yhteishankkeena peruskoulun ala- ja yläaste (10 000 k-m²), päiväkotia (1400 k-m²) ja leikkipuiston sisätila (250 k-m²). Korttelin sijoittuu myös liikuntahalli (4000 k-m²), joka toimii myös koulun liikuntatilana. Koulun- ja päiväkodin pihojen lisäksi ulkotilat käsittävät 60x40 m suuruisen nurmi- tai tekonurmipintaisen kentän.

Puisto, leikkipuisto (VP, VK)

Kaava-alueeseen kuuluu Kruunuvuorenrannan keskeinen puisto Haakoninlahdenpuisto, alueen lounaisosassa Ilonpuiston pohjoisosa sekä länsirannalla kallioinen niemi, Wiirinpuisto.

Haakoninlahdenpuiston länsiosa suunnitellaan oleskelupuistoksi ja itäosa leikkipuistoksi. Oleskelupuistoon tulee nurmikenttiä ja puuistutuksia, keskeinen alue jää avoimeksi välittämään näköaloja merelle. Leikkipuistossa suuret leikkivälineet ja aktiivileikkipaikat sijoitetaan julkisten lähipalvelurakennusten korttelialueen reunaan. Keskiosa puistosta, kuten puiston länsiosassakin jää pääosin avoimeksi nurmipintaiseksi alueeksi, sinne sijoittuu mm. nurmetettu pelialue. Puiston kohdalla Saaristolaivastonkatu, Haakoninlahdenkatu ja Stansvikin rantakatu kivetään aukiomaisiksi yhteen tasoon. Tällä viestitetään autoilijoille jalankulkijoiden määrän lisääntymisestä.

Ilonpuistossa sijaitsee säilytettäväksi merkitty suuri öljysäiliö. Se kertoo alueen teollisuushistoriasta. Öljysäiliöstä suunnitellaan valotaideteos, joka näkyy keskustaan ja kertoo uudesta asuinalueesta. Vaippaa aukotetaan siten, että sisätilasta muodostuu itse tuulettuva suojattu tila. Sisätilan valaistus on osa valotaideteosta. Sisätilaa voidaan käyttää myös erilaisiin tapahtumiin.

Lähivirkistysalue (VL)

Pohjoisosa Pitkäluodosta, Katinpaasi, Varisluodonkari, Stansvikin kartanoalueeseen liittyvä metsäinen alue sekä Huttuvadinpuisto on merkit-

ty lähivirkistysalueiksi. Huttuvadinpuisto käsittää rantavyöhykkeen, joka liittyy idässä uimarantaan. Puistoon Stansvikin rantakadun viereen, riittävän kauaksi asunnoista on suunniteltu skeittipaikka. Virkistysalueilla sijaitsee säilytettäviä kilpikaarnamäntyjä. Asemakaavamääräyksen mukaan kaikista alueella suoritettavista toimenpiteistä tulee sopia Helsingin kaupungin ympäristökeskuksen kanssa. Pitkäluoto yhdistetään mantereeseen kevytrakenteisella noin 1,5 m leveällä jalankulkusillalla. Sillan alituskorkeuden on oltava vähintään 1,5 m niin, että soutuveneet ja kanootit voivat alittaa sen. Asemakaavan mukaan avokallioalueilla ei saa rakentaa reittejä tai muita maanpengerrystä vaativia toimenpiteitä. Katinpaadessa sijaitsevalle huvilalle ja saunalle sekä Pitkäluodossa sijaitsevalle saunalle on merkitty rakennusalat.

Uimaranta-alue (VV)

Uimaranta sijoittuu sora- ja hiekkapohjaiseen lahdenpoukamaan. Rantaa on tarkoitus täyttää siten, että varsinainen hiekkaranta sijoittuu pääosin nykyiselle vesialueelle kilpikaarnamäntyalueen meren puolelle. Kilpikaarnamäntyaluetta koskee määräys, jonka mukaan kaikista alueella suoritettavista toimenpiteistä tulee sopia Helsingin kaupungin ympäristökeskuksen kanssa. Uimarannan huolto- ja kioski /kahvila rakennukselle on varattu paikka Stansvikin rantatien vieressä ja rakennusoikeutta 200 k-m². Uimaranta-alueelle saa asemakaavan mukaan rakentaa uimarannan toiminnan kannalta tarpeellisia vähäisiä rakennuksia tai rakennelmia kuten uimavalvojan tilan, wc-rakennuksia jne.

Kesämaja-alue (R-1)

Eteläosa Pitkäluodosta sekä Varisluoto on merkitty kesämaja-alueiksi. Pitkäluodossa nykyisin sijaitsevalle neljälletoista majalle ja neljälletoista uudelle majalle sekä Varisluodossa nykyisin sijaitsevalle kuudelle majalle on merkitty rakennusalat ja rakennusoikeus 16 m², joka sisältää myös varaston, avokuistin ja/tai lasiverannan. Lisäksi Pitkäluodon eteläosassa sallitaan 60 m²:n suuruisen saunan/talouksrakennuksen rakentaminen.

Varisluodossa sijaitsevat entinen kalastajan mökki ja verkkovaja on merkitty suojeltaviksi rakennuksiksi sr-2-merkinnällä.

Vesialue (W)

Merialueet on merkitty vesialueiksi. Länsirantaan on merkitty rakennusalat aallonmurtajalle ja säilyvälle laiturille. Aallonmurtajaan liittyen on varaus vesiliikennesatamalle vesibussien satamaa varten. Uimaranta-

taan liittyen on mahdollista rakentaa laitureita ja uimarantatoimintaan liittyviä puulavoja yms.

Liikenne

Alueen joukkoliikenteen suunnittelu perustuu kaupunginvaltuuston päätökseen 12.11.2008, jonka mukaan Laajasalon joukkoliikenteen raideratkaisun jatkovalmistelun pohjana on raitiotie- ja siltavaihto. Haakoninlahdenkadulle suunnitellun keskustaan suuntautuvan raitiotien lisäksi aluetta palvelevat Herttoniemen suuntaan kulkevat linja-autot. Linja-autopysäkkejä on suunniteltu Saaristolaivastonkadun pohjoispäähän sekä Saaristolaivastonkadun ja Haakoninlahdenkadun yhdistävälle Astridinkadulle. Lisäksi Stansvikin rantakadun itäpäähän on suunniteltu linja-auton päätepysäkki. Koulun vieressä oleva Haakoninlahdenkadun pysäkki on suunniteltu sekä linja-autoille että raitiovaunulle. Kaava-alueen kaikilta tonteilta on raitiovaunu- tai linja-autopysäkillä alle 300 metrin matka.

Jalankulkuyhteydet alueella on suunniteltu jatkuviksi osana katuverkkoa, korttelirakennetta ja ulkoilureittejä. Tärkeinä on pidetty yhteyksiä joukkoliikenteen pysäkeille. Polkupyörille on suunniteltu yksisuuntaiset pyörätiet/-kaistat Saaristolaivastonkadulle, Haakoninlahdenkadulle sekä Astridinkadulle. Haakoninlahdenpuistoon suunniteltu jalankululle ja pyöräilylle tarkoitettu reitti yhdistää toisiinsa rantoja pitkin kulkevat pääulkoilureitit. Puiston pohjoisosassa kulkeva reitti on myös puiston pohjoisreunassa olevan korttelin pelastusreitti.

Kaava-alueella on kaksi paikallista kokoojakatua, Saaristolaivastonkatu ja Haakoninlahdenkatu, jotka yhdistävät alueen Koirasaarentiehen. Lisäksi aluetta reunustavat Varisluodonkatu ja Stansvikin rantakatu, jotka ovat suunniteltu katuluokaltaan alempiarvoisiksi. Liikennemääräksi Kruunuvuorenrannan rakennuttua on arvioitu Saaristolaivastonkadun pohjoispäähän maksimissaan noin 4 000 ajoneuvoa/vrk ja Haakoninlahdenkadulle koulun kohdalle noin 3 000–3 500 ajoneuvoa/vrk. Muut kadut ovat liikennemääriltään selvästi pienempiä.

Asukkaiden pysäköinti kaava-alueella tapahtuu tonteille sijoittuvissa maanalaisissa pysäköintitiloissa. A-kortteleihin tulee rakentaa kaupunkisuunnittelulautakunnan 7.2.2012 hyväksymän asuintonttien autopaikkamäärien laskentaohjeen mukaisesti: asuinkerrostalot: vähintään suurempi luvuista 1 ap/120 k-m² tai 0,6 ap/asunto ; pientalot, joissa on enemmän kuin kaksi asuntoa: vähintään suurempi luvuista 1 ap/100 k-m² tai 1 ap/asunto ; townhouse-pientalot (kytketyt pientalot, joissa jokainen asunto/kiinteistö sijaitsee omalla tontilla): vähintään 1 ap/asunto.

Vuonna 2007 hyväksytystä laskentaohjeesta poiketen AK-1-korttelissa liiketilojen osalta autopaikkoja tulee rakentaa vähintään 1 ap/100 k-m². Poikkeaminen on perusteltu hyvillä joukkoliikenneyhteyksillä sekä lähistön kadunvarsipysäköintipaikoilla. Koulun, päiväkodin ja liikuntahallin pysäköinti tapahtuu YL-korttelin eteläosaan sijoittuvalla pysäköintialueella. Vieras- ja asiointipysäköintipaikkoja sijoitetaan katujen varsille.

Palvelut

Alueelle julkisten lähipalvelurakennusten kortteliin rakennetaan yhteishankkeena peruskoulun ala- ja yläaste (10 000 k-m²), päiväkotia (1 400 k-m²) ja leikkipuiston sisätila (250 k-m²). Kortteliin sijoittuu myös liikuntahalli (4 000 k-m²), joka toimii myös koulun liikuntatilana. Haakoninlahdenpuiston eteläosaan julkisten lähipalvelurakennusten itäpuolelle rakennetaan Kruunuvuorenrantaa palveleva leikkipuisto.

AK-1-korttelialueen kahteen ensimmäiseen kerrokseen sijoittuu 700 k-m² liike-, myymälä-, palvelu-, näyttely- tai muita asiakaspalvelutiloja.

Kruunuvuorenrantaan rakennetaan peruspalvelut sekä julkisten että kaupallisten palvelujen osalta.

Suojelukohteet

Varisluodolla sijaitseva todennäköisesti Stansvikin kartanoon liittyvä kaustajan asuinrakennus on 1800-luvun lopulta. Rakennus on hyvin säilynyt ja siihen on myöhemmin tehty lasikuistilaajennus. Rakennukseen liittyy verkkoaitarakennus. Rakennukset on merkitty suojeltaviksi sr-2-merkinnällä.

Öljysataman länsirannalla sijaitseva suuri, kauas näkyvä öljysäiliö on merkitty alueen historian kannalta arvokkaaksi rakennukseksi tai rakennelmäksi, joka tulee säilyttää.

Varisluodonkari on merkitty lähivirkistysalueeksi. Uimaranta on rajattu siten, että se ei ulotu Varisluodonkarin kohdalle. Huttuvadin silokallio on merkitty puistoalueeksi merkinnällä; alueen osa, jossa on säilytettäviä geologisia arvoja.

Yhdyskuntatekninen huolto ja kuivatus

Alueelle rakennetaan normaalit yhdyskuntateknisen huollon verkostot. Jätteiden putkikeräyksestä huolehtiva yhtiö on perustettavana.

Pohjarakentaminen ja pilaantuneen maan kunnostaminen

Rantaviivaa levitetään vesialueelle Haakoninlahden etelä- ja pohjoispäässä uutta maankäyttöä ja korttelirakennetta varten: Haakoninlahdenlaituri ja Wiirinlaituri sekä niiden viereinen korttelialue, Ilonpuiston pohjoisosa sekä Varisluodonlahden uimaranta. Vesibussisataman aallonmurtaja pengerretään Haakoninlahdelle. Näissä kohteissa merenpohjasta poistetaan savi ja lieju ja uudet yleisten alueiden rakenteet perustetaan merihiekkan varaan. Haakoninlahden rannan ja vesialueen käyttötavoista johtuen rannat tuetaan rakenteilla ja pinnoitetaan korkeatasoisesti.

Haakoninlahden sedimenttien kohonneet haitta-ainepitoisuudet edellyttävät varautumaan vesirakentamisessa syntyvien ruoppausmassojen sijoittamiseen muualle, kuin meriläjitysalueelle. Sedimentin haitta-aineet on otettava huomioon lupaprosesseissa.

Varissuonlahden sedimenttien pitoisuudet eivät viittaa merkittävään pilaantuneisuuteen, mutta alueen suunnitellun herkän uimarantatoiminnan kannalta on tarpeen ottaa sedimentin mahdolliset haitta-aineet huomioon jatkosuunnittelu- ja toteutusvaiheessa.

Haakoninlahden länsirannan rakennukset voidaan perustaa suoraan vaihdettavan, täytettävän tai louhittavan pohjamaan varaan. Korttelin 49279 länsipään rakennukset joudutaan perustamaan paaluilla kovaan pohjaan.

Merenrannan katualueiden, maan alle menevien työnaikaisten ja pysyvien yhteyksien sekä pysäköintilaitosten ja rakennusten alimpien lattioiden kuivatustasojen jatkosuunnittelussa tulee ottaa huomioon meriveden ylin pinnankorkeus. Helsingin tulvastrategian suunnitteluohjeen mukainen alin suositeltava rakentamiskorkeus on Wiirinlaiturin ja Wiirin aukion varrella 3,1 m, Haakoninlahdenlaiturin varrella 2,6 m ja muiden merialueiden äärellä 2,6 m. Em. katualueiden likimääräiset korkeustasot on esitetty kaavassa.

Alueen maaperän pilaantuneisuus on kunnostettava käyttötarkoituksen edellyttämään tasoon ennen rakentamista, mitä koskeva määräys on kaavassa.

Ympäristöhäiriöt

Katujen moottoriajoneuvo- ja raitioliikenne aiheuttaa kaava-alueella jonkin verran melua. Saaristolaivastonkadun ennustetut liikennemäärät ovat 1 100–3 200 ajon./vrk ja Haakoninlahdenkadun 3 000 ajon./vrk.

Rakennusten julkisivuille kohdistuvia päivämelutasoja on arvioitu pohjoismaiseen tieliikennemelun laskentamalliin perustuvilla pistemäisillä laskennoilla. Suurimmat päivän keskiäänitasot ovat Saaristolaivastonkadulla 58–62 dB ja Haakoninlahdenkadun YL-tontilla noin 60 dB.

Haakoninlahdenkadun raitio- ja bussiliikenteen sekä Saaristolaivastonkadun pohjoisosan bussiliikenteen aiheuttamien meluhuippujen johdosta kaavassa on annettu määräyksiä ko. katujen varressa olevien rakennusten rakenteiden ääneneristävydestä. Lisäksi kaavassa on määräys Saaristolaivastonkadun asuinrakennusten kadun puoleisten oleskeluparvekkeiden lasittamisesta liikennemelua vastaan.

Santahaminan melualue ulottuu Varisluotoon ja Pitkäluotoon. Alue soveltuu muutoin erittäin hyvin kesämaja-alueeksi, minkä johdosta sinne on sallittu lisää kesäkäyttöön tarkoitettuja majoja.

Asemakaavoituksen lähtökohtana on öljyhuoltotoimintojen poistuminen Laajasalosta. Koska öljy-yhtiöiden omistamilla alueilla ei toiminta ole kaavan laatimisajankohtana vielä kokonaan loppunut, kaavassa on määräys, jonka mukaan rakennuslupia ei saa myöntää ennen kuin polttonesteiden laajamittainen varastointi Laajasalon öljysatamassa on päättynyt.

Asemakaavoituksen lähtökohtana on öljyhuoltotoimintojen poistuminen Laajasalosta. Koska St1 Oy:n omistamilla alueilla ei toiminta ole kaavan laatimisajankohtana vielä kokonaan loppunut, kaavassa on määräys, jonka mukaan rakennuslupia ei saa myöntää ennen kuin polttonesteiden laajamittainen varastointi Laajasalon öljysatamassa on päättynyt.

Maanalaiset tilat ja pelastusturvallisuus, rakennetekniikka

Townhouse- ja pienkerrostalotonttien maanalaiset tilat ja pysäköinti sijoitetaan osin rakennusrungon ja pihakannen alle. Rakennukset perustetaan osin vesialueelle rakennettavien täyttöjen varaan ja ovat rantarakenteiden välittömässä yhteydessä. Rakennettavuudeltaan alue on pääsääntöisesti hyvä, mutta raskaiden rakenteiden osalta on varauduttava pohjanvahvistuksiin. Rantarakenteet toteutetaan osin louhetäyttöjen päälle.

Täytöissä tulisi pyrkiä hyödyntämään korttelialueilta paikallisesti syntyvää louhetta. Maanalaisten tilojen ja muiden ympäröivien tilojen ja rakennelmien suunnittelussa tulee kiinnittää huomiota henkilö- ja pelastusturvallisuustason saavuttamiseen sekä rakenteiden keskinäiseen rakennetekniseen toimivuuteen. Turvallisuusjärjestelmät tulee mitoittaa

siten, että riskitaso pysyy hyväksyttävällä tasolla. Maanpäällisten tilojen rajoittuessa tontin rajoihin tarvitaan palomuurit. Maanalaiden tilojen osalta autosuoja tulisi sallia yhtenäiseksi palo-osastoksi ilman palomuuureja. Maanalaisiin tiloihin tarvitaan savunpoisto. Maanalaiset tilat ja maanpäälliset rakennukset tulisi pyrkiä suunnittelemaan samaan paloluokkaan. Palokunnan toimintaedellytyksiin, poistumisjärjestelyihin ja paloturvallisuuteen tulee jatkosuunnittelussa kiinnittää huomiota.

Nimistö Nimistötoimikunnalle päätti kokouksissaan 13.5.2009 ja 19.10.2011 esittää alueelle seuraavia nimiä: Varisluodonkatu - Kråkholmsgatan, Stansvikin rantakatu - Stansviks strandgata, Ilonpuisto - Iloparken ja Huttuvadinpuisto - Grötfatsparken.

5

ASEMAKAAVAN TOTEUTTAMISEN VAIKUTUKSET

Vaikutukset yhdyskuntarakenteeseen

Kaava-alue on osa Kruunuvuorenrannan uutta asuinalueetta. Kruunuvuorenrannan rakentaminen täydentää Helsingin kaupunkirakennetta. Kruunuvuorenranta on yksi 2010-luvun merkittävimmistä asuntotuotantokohteista Helsingissä. 2010- ja 20-luvuilla se tarjoaa asunnot noin 12 000 asukkaalle merellisellä ja luonnonläheisellä alueella. Kruunuvuorenranta on tarkoitus yhdistää suoraan keskustaan joukkoliikenteellä. Suora raitiotieyhteys tuo Kruunuvuorenrannan yhtä lähelle keskustaa kuin Lauttasaari ja Kulosaari ovat nyt. Kruunuvuorenranta liittyy Laajasalon kaupunkirakenteeseen ja sen rakentaminen tukee Laajasalon kehitystä.

Vaikutukset luontoon ja maisemaan

Siltä osin kuin alue on öljysatama-alueetta maastoa ja rantaviivaa on muokattu täytöin ja leikkauksin. Alkuperäistä maastoa ja kasvillisuutta ei ole juurikaan säilynyt. Paikoin öljysatama-alueella on rantaviivassa näkyviä rantakallioita ja -luotoja.

Helsingin kaupunki on teettänyt 1900-luvulta lähtien useita luontokohdeselvityksiä, joiden aineistot on koottu kaupungin luontotietojärjestelmään. Osa aineistoista on koostettu julkaisuiksi, joissa esitellään tärkeimmät kohteet. Öljysatama-alueella ei ole tehty luontoselvityksiä samassa laajuudessa kuin muualla Helsingissä. Alueella on kuitenkin selvitetty kasvilajeiltaan ja kasveiltaan arvokkaat alueet samalla ruutumetelmällä kuin muuallakin Helsingissä ja luokiteltu luontotyyppejä biotooppikartoituksen yhteydessä.

Öljysataman ulkopuolisia alueita koskeviin selvityksiin kuuluvat:

- linnustollisesti arvokkaat kohteet (aineistot 1996–2003)
- lepakoille tärkeät kohteet (tulokset julkaistu v. 2003)
- matelijoille ja sammakkoeläimille tärkeät kohteet (kartoitus 2007)
- arvokkaat kasvillisuus- ja kasvistokohteet (aineistot 1990–2006)
- geologisesti tärkeät kohteet (tulokset julkaistu v. 2003).

Vuonna 2005 (Enviro 2005) on tehty luontoselvitys koskien tämän kaava-alueen osalta öljysataman ulkopuolista koko Stansvikinniemen ja Koirasaaren välistä rantavyöhykettä, Pitkäluotoa ja Varisluotoa. Työhön kuului linnuston, kasvillisuuden ja luontotyyppien inventoiminen sekä kääpäselvitys niiltä Kruunuvuorenrannan alueen metsäkohteilta, jotka arvioitiin kääpälaajiston kannalta merkittäviksi (Enviro 2005). Syksyllä 2011 luontoselvitystä on täydennetty käsittämään myös länsirannan kalliot, Shellin alueen ja Stansvikinnummen sitä osin, jota vuoden 2005 selvitys ei käsittänyt. Maastoinventoinneissa tarkasteltiin kasvillisuutta ja luontotyyppisiä.

Tehdyissä selvityksessä on inventoitu länsirannan pohjois- ja keski-osassa sijaitsevien rantakallioiden luontoarvot eikä sieltä ole löytynyt luonnonsuojelulain tai vesilain mukaan suojeltuja luontotyyppisiä tai pienvesiä. Luontoselvityksessä ei todettu uhanalaisia lajeja tai niille sopivia elinympäristöjä.

Itärantaa, Stansvikinniemen länsipuolista lahdenpohjukkaa sekä Pitkäluotoa ja Varisluotoa koskevassa luontoselvityksessä todetaan myös, että alueelta ei ole löytynyt arvokkaita luontokohteita, mutta vanha männikkö on säilyttämisen arvoinen lähinnä maisemallisista syistä. Varisluodonkari on linnustollisesti arvokas kohde (Helsingin kaupungin ympäristökeskus 2005) Kesällä 2005 sen pesimälinnustoon kuuluivat ainakin silkkiuikku, valkoposkihanhi, sinisorsa, tukkasotka, kalatiira ja kalalokki.

Selvityksessä todetaan edelleen, luonnontilaisen reunan maisemallinen merkitys on nykyisellään huomattava. Jyrkähköä rantaa on hankala muuttaa uimarannaksi vesialuetta täyttämällä, joten uimarantaa on rakennettava rantametsän suuntaan. Uimarannan rakentaminen muuttaisi alueen hyvin toisen tyyppiseksi kuin mitä se on nykyisin, haittoja saattaisi ilmetä myös linnustollisesti arvokkaalla Varisluodonkarilla uimareiden noustessa maihin. Uimaranta vaikuttaa alueen luonnonoloihin ja maisemaan suunniteltua vähemmän jos ranta-alueen länsiosa jätetään luonnontilaan tai ainakin rajataan uimarannan ulkopuolelle. Täl-

löin myös Pitkäluodolle kallioisen niemenkärjen kautta johtava reitti jäisi hieman sivuun uimarannasta. Rannan käyttöä suunniteltaessa tulisi ottaa huomioon myös vanha puusto. Kilpikaarnamännyn kestävät hyvin rannan uimarantakäytön mikäli niiden juuristoa ei vaurioiteta aluetta rakennettaessa. Uimarien aiheuttama häirintä Varisluodonkarilla pysyy vähäisenä, jos uimarantaa ei jatketa Varisluodon kohdalle asti.

Uimaranta on rajattu idässä siten, että se ei jatku Varisluodonkarille asti. Uimarannan hiekkarantaosuuden täyttämisen pääosin mereen on alustavien pohjatutkimusten mukaan mahdollista. Laaditussa yleisuunnitelmassa hiekkarantaosuus on sijoitettu pääosin täytölle niin, että se ei ulotu kilpikaarnamäntyjen kasvualueelle, mikä antaa paremmat edellytykset mäntyjen säilymiselle. Pääosa kilpikaarnamännystä on kaavassa säilytetty. Pohjoisin osa kilpikaarnametsiköstä tulee kuitenkin poistumaan asunto- ja katurakentamisen johdosta.

Huttuvadin silokallio säilyy osana puistoalueita merkinnällä; alueen osa, jossa on säilytettäviä geologisia arvoja. Puistoja ja lähivirkistysalueita koskee määräys; avokallioalueilla ei saa rakentaa reittejä tai muita maanpengerrystä vaativia toimenpiteitä. Pitkäluodolle ei ole tarkoitus johtaa rakennettua reittiä. Silta rakennetaan noin 1.5 m leveänä keveänä jalankulkusiltana, joka nostetaan niin korkealle, että soutuveneet voivat sen alittaa. Uimarannan hiekkasuus jatkuu kallioniemen juureen asti siten, että se ja sillan korkeusasema estävät esim. mopoilijoiden ajon sillalle. Polkuyhteyden tarpeellisuutta selvitetään jatkossa.

Pitkäluodon ja Varisluodon inventoinnissa ei ole löydetty arvokkaita luontokohteita. Pitkäluodon pohjoispäässä oleva pieni kallioketo on saarten merkittävin kohde, mutta sitäkin voidaan pitää vain paikallisesti arvokkaana. Suosituksissa mainitaan, että Pitkäluodolla tulisi kasvillisuuden kulumista hillitä ohjaamalla ulkoilijoiden liikkumista. Kulkua voidaan kanavoida esim. rakentamalla pohjustettuja polkuja. Kulun kanavoiminen poluilla on tarkoituksenmukaista, polkujen tarkat linjaukset katsotaan toteutussuunnitteluvaiheessa maastossa, niitä ei ole tarkoituksenmukaista merkitä asemakaavaan.

Etelärannan kallioniemestä länteen ulottuvalla alueella, joka käsittää myös Huttuvadin ei ole selvityksessä löydetty merkittäviä luontokohteita.

Pienet alueet Stansvikinnummen osayleiskaavasta kumotun alueen kaakkois- ja lounaisnurkasta (yhteensä noin 0,5 ha) kuuluvat tähän kaava-alueeseen osina kaavan katu- ja lähipalvelurakennusten kortteli-alueita.

Ympäristösuunnittelu Environ vuonna 2005 laatima Kruunuvuoren luontoselvitys kattoi mm. Stansvikinnummen eteläisimmän, öljysataman ulkopuolella sijainneen osan, mutta ei koko asemakaavoitettavaa Stansvikinnummen aluetta. Selvitys käsitti linnuston, kasvillisuuden ja luontotyyppien inventointi sekä kääpäselvitys niiltä Kruunuvuorenrannan metsäkohteilta, jotka arvioitiin kääpäselvityksen kannalta merkittäväksi. Vuonna 2011 on laadittu uusi luontoselvitys koskien aiemman selvityksen ulkopuolelle jääneitä Stansvikinnummen alueita.

Selvityksessä todetaan, että Stansvikinnummen lakialuetta voidaan pitää metsälain arvokkaana elinympäristönä (karukkokankaita puuntuotannollisesti vähätuottoisimmat kalliot). Metsälaki säätelee metsähakkuita. Voimakkaasti maaperään ja puustoon vaikuttavat metsänhoitotoimet ovat kiellettyjä. Metsälaki ei rajoita alueen käyttämistä esimerkiksi rakentamistarkoituksiin. Alueelta ei ollut tiedossa uhanalaisten eläin- tai kasvilajien esiintymispaikkoja. Lähtöaineistoista ei ilmennyt muitakaan sellaisia luontoarvoja tai luontokohteita, jotka tulisi luonnonsuojelulain tai vesilain mukaan jättää rakentamisen ulkopuolelle.

Vaikutukset virkistysalueisiin ja virkistysmahdollisuuksiin

Pääosa alueesta on ollut ulkopuolisilta suljettua öljysatama-alueita. Kruunuvuorenrannan rakentaminen avaa hienot ranta-alueet reititteen sekä rakennettavat puistot ja uimarannan myös ympäristön asukkaiden käyttöön.

Vaikutukset rakennettuun ympäristöön ja kaupunkikuvaan

Öljysataman alasajon ja Kruunuvuorenrannan rakentamisen myötä Kruunuvuorenselän itäisen rannan maisema- ja kaupunkikuva muuttuu. Nykyisin hallitsevasti esillä olevat öljysäiliöt puretaan ja niiden paikalle rakentuu uusi merellinen kaupunginosa. Alueen luonne muuttuu suljetusta ja tuntemattomasta teollisuusalueesta avoimeksi ja kiinnostavaksi kaupunkiympäristöksi.

Kruunuvuorenrannan suunnittelussa on pyritty hallittuun rantajulkisivuun etenkin kantakaupunkiin päin kääntyvän länsirannan suhteen. Rakennetun länsirannan suunnittelun lähtökohtana on ollut porrastuva rantajulkisivu. Pienimittakaavaiset ja matalat rantakorttelien tummat rivistöt muodostavat ikään kuin jalustan Saaristolaivastonkadunvarren 5–6-kerroksisten rakennusten rintamalle. Niiden takaa näkyvät korkeammat vaaleasävyiset tornitalot.

Vaikutukset liikenteen ja teknisen huollon järjestämiseen

Ennusteen mukaan Laajasalon liikennemäärä kasvaa noin 15 000 ajon./vrk Kruunuvuorenrannan (osayleiskaava-alue ja maankäyttösuunnitelma-alue) rakentamisen myötä. Lisääntyvä liikenne Itäväylältä Kruunuvuorenrantaan kulkee pitkin Linnanrakentajantietä, Laajasalon tietä ja Koirasaarentietä, joka on pääliikenneyhteys Kruunuvuorenrantaan. Itäväylän ja Linnanrakentajantien liittymän toimivuus liikenteen lisääntyessä pyritään turvaamaan. Kaupunginvaltuusto päätti 12.11.2008 hyväksyä Itäväylän ja Linnanrakentajantien liittymän liikennejärjestelyt kaupunkisuunnitteluviraston liikennesuunnitteluosaston 12.6.2008 päivätyjen piirustusten nro 5667–3 ja 5668–3 (vaihtoehto C) mukaisina.

Joukkoliikenne- ja pyöräily-yhteydet paranevat kaava-alueella, erityisesti jos suora raitiotie- ja pyöräily-yhteys keskustaan toteutuu. Kaava-alueen kaikilta tonteilta on raitiovaunu- tai linja-autopysäkillä alle 300 metrin matka. Uuden joukkoliikennetarjonnan myötä nykyisiin bussiliikenteen reitteihin tulee muutoksia vaiheittain Kruunuvuorenrannan rakentamisen edetessä.

Kaava luo edellytykset korkeatasoisille teknisen huollon palveluille.

Vaikutukset terveyteen, pelastusturvallisuuteen, sosiaalisiin oloihin, elinoloihin, viihtyisyyteen ja palveluihin

Kaava luo edellytykset liikennemelun, ilmanlaadun ja maaperän pilaantuneisuuden osalta ohje- ja raja-arvot täyttävälle sekä pelastusturvallisuuden osalta määräysten mukaiselle jatkosuunnittelulle ja -toteutukselle. Kaava luo edellytykset jatkosuunnittelulle, joka ottaa huomioon ohjeet korkealta merenpinnalta suojautumiselle. Pitkäluoto ja Varisluoto sijaitsevat Santahaminan ampumatoiminnan melualueella. Alueella on jo kesämajoja ja alue soveltuu erittäin hyvin kesämaja-alueeksi, minkä johdosta sinne on sallittu 14 uuden kesäkäyttöön tarkoitetun majan rakentaminen.

Kaavan lähtökohta on Laajasalon öljyhuoltotoimintojen lakkaaminen. Kaavamääräyksellä on varmistettu, että aluetta ei oteta käyttöön ennen kuin polttonesteiden laajamittainen varastointi Laajasalossa on päättynyt.

Virkistysalueet sekä rantojen jalankulku- ja polkupyöräreitit tarjoavat alueen asukkaille ja ympäristössä asuville urbaanista luonnonläheiseen vaihtelevia ulkoilu- ja virkistysympäristöjä.

Rantakorttelit tarjoavat uusille asukkaille merellisen pientalomaisen asuinympäristön, jossa on erilaisia asuntoja. Lähipalvelurakennusten korttelialueen koulu, päiväkoti ja liikuntahalli sijoittuvat keskeisesti Kruunuvuorenrannan alueelle ja ovat hyvin saavutettavissa myös alueen ulkopuolelta.

Pieni osa Stansvikin kartanoalueeseen liittyvästä Uusikylän kesämaja-alueesta kuuluu tähän kaava-alueeseen, Stansvikinrannan katualueeseen ja YL-korttelialueeseen. Muu osa kuuluu vuonna 2016 valmistuvan Stansvikinnummen kaavan alueeseen. Stansvikinnummen toteutus on ohjelmoitu alkavaksi vasta 2010-luvun puolella, jolloin Stansvikinrannan (kadun) rakentaminen kokonaisuudessaan tulee ajankohtaiseksi. Uimaranta on tarkoitus toteuttaa kahdessa vaiheessa siten, että läntinen osa, joka on kauempana Uusikylästä, toteutetaan etupainotteisesti ensin ja itäosa myöhemmin. Uusikylän asukkaille on kaavoitettu uudet kesämajapaikat Stansvikin alueelle Vanhakylään. Asukkailla on mahdollisuus siirtyä Vanhakylään vähitellen tämän vuosikymmenen kuluessa.

Kaavatalous

Asemakaavan toteuttamisesta aiheutuu kaupungille kustannuksia ilman arvonlisäveroa seuraavasti:

katualueet	5 milj. euroa
puistot	2 milj. euroa
satamien vesialueen rakentaminen	5 milj. euroa
uimaranta	2–6 milj. euroa
valotaideteos aluetöineen	2 milj. euroa
<u>koulu, päiväkoti, liikuntahalli</u>	<u>39 milj. euroa</u>

yhteensä 55–60 milj. euroa

Asemakaavan toteuttamisen kustannukset ovat korkeat saavutettavaan kerrosalaan nähden. Kuitenkin alueen julkinen rakentaminen palvelee koko Kruunuvuorenrannan aluetta. Koulun, päiväkodin ja liikuntahallin muodostama kokonaisuus voidaan toteuttaa paloina pitkän ajan kuluessa.

Laitosten teknisen huollon verkostot, joiden kaava-alueella sijaitsevien osien rakentamiskustannus on yhteensä n. 2 milj. euroa, ovat ns. uusia verkostoja, joten ne rahoitetaan kuluttajilta perittävinä maksuina.

Townhouse- ja pienkerrostalotonttien sekä rantarakenteiden toteuttaminen on rakenne- ja tuotantoteknisesti erityisen vaativaa. Olosuhdete-

kijät ja rakentamistapa, kuten mm. pohjaolosuhteet ja vesialueelle rakentaminen nostavat rakennuskustannuksia myös oleellisesti ja rakentamista voidaan siten pitää kustannustasoltaan korkeana. Vaiheittainen toteuttaminen tulee myös ottaa huomioon esimerkiksi autosuojan sekä rantarakennelmien osalta.

Wiirinaukion varren kerrostalo on kallis kohde monikäyttöisyytensä, muotonsa, julkisivujensa ja mahdollisesti kaksikerroksisen kellaripysäköintinsä takia.

Läntisen rantavyöhykkeen korttelien ja yleisten alueiden vaiheittain rakentamista helpottaisi ja lopputuloksen laatua parantaisi, jos vyöhykkeen pohja- ja vesirakentamistyöt toteutettaisiin alueellisesti. Rakentamis- ja käyttökelpoiseksi saattamisen rakentamiskustannukset jakaantuvat seuraavasti:

katualueet	3 milj. euroa
puistot	1 milj. euroa
satamien vesialue	5 milj. euroa
<u>tontit</u>	<u>1 milj. euroa</u>

yhteensä 10 milj. euroa

Tonttialueilla sijaitsevan esirakentamisen kustannukset on mahdollista sisällyttää tonttien myynti- tai vuokrahintaan.

Uimarannan vesialueen käyttökelpoiseksi saattaminen maksaa 1–5 milj. euroa, kustannusvaihtelun riippuessa vasta tarkemmillä tutkimuksilla selvitettävästä tarpeesta sedimentin pilaantuneisuuden kunnostamiseen.

6

ASEMAKAAVAN TOTEUTUS

Rakentamisaikataulu

Kaava toteutuu Kruunuvuorenrannan aluerakentamisprojektin osana. Kunnallistekniikan rakentaminen länsirannassa on tarkoitus aloittaa vuonna 2015 ja asuntorakentaminen vuosina 2017–18.

Rakentamisjärjestyksestä

Haakoninlahden länsirannan korttelin 49277 pohjoisosa voidaan rakentaa muista korttelialueista riippumattomasti sen jälkeen, kun Koirasaa-
rentie ja sen kunnallistekniikka on toteutettu. Tarvittaessa liikenne ja

kunnallistekniikka voidaan väliaikaisesti hoitaa myös Kaitalahden suunnalta. Muiden Haakoninlahden länsirannan asuinkortteleiden toteuttaminen edellyttää kunnallistekniikan etuaikaista rakentamista alueelta Haakoninlahdenpuiston vieritse Huttuvadinpuistoon ja Haakoninlahdenkatua pitkin Koirasaarentielle.

Haakoninlahden länsirannan asuinkortteleiden ja niitä reunustavien katualueiden rakentamisjärjestykselle on useita vaihtoehtoja. Alueellisella rakentamiskelpoiseksi saattamisella saavuttaisiin teknistä ja laadullista hyötyä rakentamisessa ja alennettaisiin rakentamiskustannuksia.

7

SUUNNITTELUN VAIHEET

Vireilletulo, osallistumis- ja arviointisuunnitelma ja vuorovaikutus

Kaavoitustyö on tullut vireille kaupungin aloitteesta.

Vireilletulosta on ilmoitettu osallisille kaupunkisuunnitteluviraston asemakaavaosaston kirjeellä, jonka mukana lähetettiin osallistumis- ja arviointisuunnitelma (päiväty 9.5.2011).

Vireilletulosta ilmoitettiin myös vuoden 2011 kaavoituskatsauksessa.

Osallistuminen ja vuorovaikutus on järjestetty liitteenä olevan osallistumis- ja arviointisuunnitelman mukaisesti.

Asemakaavaluonnos on ollut nähtävillä kaupunkisuunnitteluvirastossa, Laajasalon kirjastossa ja kaupungin ilmoitustaululla kaupungintalolla 17.10.–4.11.2011 sekä viraston internetsivulla.

Kaupunkisuunnittelulautakunta hyväksyi Haakoninlahti 1:n asemakaavaluonnoksen 4.6.2009 jatkosuunnittelun pohjaksi. Asemakaavaluonnos käsitti tästä kaava-alueesta länsirannan ja lähipalvelurakennusten korttelialueen.

Viranomaisyhteistyö

Kaavamuutoksen valmistelun yhteydessä on tehty viranomaisyhteistyötä kiinteistö-, opetus-, sosiaali-, liikunta- ja rakennusviraston sekä ympäristökeskuksen kanssa.

Kaavaluonnoksen valmisteluun liittyen on asemakaavaosastolle saapunut kirjeitse kannanotot osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta ympäristökeskukselta, Helsingin seudun ympäristöpalvelut - kuntayhtymäl-

tä, kaupunginmuseolta, museovirastolta ja turvallisuus- ja kemikaalivirastolta. Asemakaavaluonnoksesta on saapunut kannanotot Helsingin seudun liikenteeltä, ympäristökeskukselta, terveyskeskuksen hallinto- ja palvelukeskukselta, rakennusvirastolta ja liikennelaitos-liikelaitokselta (HKL). Liikuntavirasto ja asuntotuotantotoimisto ovat ilmoittaneet ettei niillä ole huomauttamista kaavaluonnoksesta.

Kannanotot on otettu kaavaehdotuksen valmistelussa huomioon.

Esitetyt mielipiteet

Kaavaluonnoksen valmisteluun liittyen on asemakaavaosastolle saapunut kirjeitse neljä mielipidettä koskien osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa sekä yksi mielipide ja yksi kirje koskien asemakaava luonnosta.

Mielipiteet ja kirjeet koskivat rantakallioiden inventointia, luonnonrantojen säästämistä ja keinotekoisien muurien välttämistä, Huttuvadin lammen hyödyntämistä osana puistoa, meritäyttöjä, osayleiskaavan pienissä osissa asemakaavoittamista ja kaava-alueen ulottumista osayleiskaava-alueen ulkopuolelle rajatun Stansvikinnummen alueelle, Stansvikinnummen luotoselvitysten tekemistä, mantereen ja Pitkäluodon välistä siltaa, uimarannan kaavoitus- ja rakentamisaikataulua, uimarannan sijaintia ja suuruutta, Uudenkylän kesämaja-alueen säilyttämistä, Metso-projektin arviointeja, itäisen ranta-alueen suojelemista, meren läheisyyden ja ilmaston vaatimien teknisten ratkaisujen huomioon ottamista kaavassa.

Katsottiin, että jos asemakaava-alueelle ei suunnitella riittävää tehokkuutta, se voi vaikeuttaa Kruunuvuorenlammen valuma-alueen jättämisestä rakentamatta ja, ettei asemakaavoja tulisi laatia, kun keskustaan johtavan joukkoliikenteen sillan toteutuminen on epävarmaa.

Muistutukset, lausunnot sekä nähtävilläolon jälkeen tehdyt muutokset

Asemakaavaehdotus on ollut julkisesti nähtävillä 5.1.–6.2.2012.

Ehdotuksesta on tehty kolme muistutusta.

Ehdotuksesta ovat antaneet lausuntonsa Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä (HSY), ympäristölautakunta, liikuntalautakunta, sosiaalilautakunta, opetuslautakunta, Helsingin Energia, Helsingin Sähköverkko Oy, kiinteistölautakunta, yleisten töiden lautakunta, pelastuslautakunta. Helsingin seurakuntayhtymä on lähettänyt sähköpostiviestin vastauksena lausuntopyyntöön.

Saadut muistutukset kohdistuivat Stansvikin rantakadun osuudella Varisluodon kadusta itään kaavoittamiseen tämän kaavan yhteydessä, luontoselvityksien puutteellisuuteen ja ristiriitaisuuteen Metso-projektin selvitysten kanssa, uimarannan kokoon ja sijaintiin, uimarannan kaavoittamiseen ennen Stansvikinnummen kaavoittamista. Lisäksi pidettiin uimarantaa Stansvikin lepakkoalueen reviirialueena ja katsottiin suunnitelman vaikuttavan kielteisesti Yleiskaava 2002:n mukaiseen hiljaiseen alueeseen Stansvikissa.

Saadut lausunnot ja sähköpostiviesti kohdistuivat Stansvikin rantakadun osuudella Varisluodon kadusta itään kaavoittamiseen tämän kaavan yhteydessä, liikennemeluun YL-korttelissa 49281 (uusi nro 49280), Varisluodon merkintään, vesihuollon viitesuunnitelmaan, muuntamovaurauksien osoittamiseen kortteliin 47277 tai sen läheisyyteen ja Saaristolaiastonkadun eteläpäähän, liike-, myymälä-, palvelu-, näyttely- tai muun asiakastilan määrään korttelissa 49278, säilytettävien rakennusten erottamiseen katu-, puisto- yms. alueille merkityistä julkisten tilojen kalusteista, rakennelmista yms. sekä Pitkäluodolla ja Varisluodolla olevien pelastuslaitoksen henkilökunnan kesämajojen alueen säilyttämiseen. Lausunnot kohdistuivat myös VL-, VP- ja VV-alueiden rajauksiin ja merkintöihin, säilytettävän öljysäiliön huolto- ja pelastusreitit merkitsemiseen, Pitkäluodolle johtavaa jalankulkusiltaa koskeviin määräyksiin sekä YK-korttelialueeseen.

Kaupunkisuunnittelulautakunta päätti 5.6.2012 tarkistaa asemakaavaehdotusta muistutusten ja lausuntojen johdosta seuraavasti:

- Stansvikin rantakadun osuus Varisluodonkadusta itään on poistettu kaavasta.
- YL-korttelissa 49281 (uusi numero 49280) Haakoninlahdenkadun varren rakennusala koskevaa määräystä "Nuoli osoittaa rakennusalan osan, johon rakennus on rakennettava pääosin kiinni" on täydennetty lisäyksellä "rakennuksen ja sitä mahdollisesti täydentävien muurien tulee muodostaa yhtenäinen, melun leviämistä estävä rakenne Haakoninlahdenkatua vastaan".
- kaavaan on lisätty määräys: "A-tonteille saa sijoittaa alueellista tarvetta palvelevan keskijännitemuuntamon."
- liike-, myymälä-, palvelu-, näyttely- tai muun asiakastilan määrää korttelissa 49278 on pienennetty 300 k-m²:llä

siten, että se on 700 k-m², ja asuintilojen määrää on vastaavasti kasvatettu 300 k-m²:llä.

- Huttuvadinpuiston merkintä on muutettu puistosta (VP) lähivirkistysalueeksi (VL).
- säilytettävän öljysäiliön huolto- ja pelastusreitti on merkitty sijainniltaan ohjeellisena asemakaavaan, samalla on tarkistettu myös muita säiliön ympäristön kevyen liikenteen yhteyksiä puistossa.
- Pitkäluodolle johtavan jalankulkusillan rakennusala on muutettu likimääräiseksi ja rakennusala on pidennetty.
- Kirkkojen ja muiden seurakunnallisten rakennusten korttelialue (YK) on muutettu puistoalueeksi ja autopaikkojen korttelialue (LPA) katualueeksi.
- Vesihuollon viitesuunnitelmaa on tarkistettu HSY:n esittämällä tavalla.

Muut muutokset

- Stansvikin rantakadun linjausta on tarkistettu kadun länsipäässä
- Haakoninlahdenkatua on kavennettu Haakoninlahdenpuiston kohdalla ja kadun molemmille puolille on merkitty maanalaista johtoa varten varattu alueen osa. Kadun kavennuksen vuoksi kaava-alue on laajennettu hieman koillisessa ja pienennetty lounaassa.
- Varisluodonkatua on levennetty, jolloin kaava-alue on hieman kasvanut.
- Kaava-alue on hieman laajennettu Ilonpuiston kohdalla.
- merkintää III1/2 on tarkistettu siltä osin, että ylin kerros tulee pääosin vetää sisään julkisivulinjasta ainakin Haakoninlahdenlaiturin ja Wiirinlaiturin puoleisesta julkisivulinjasta (aiemmin myös pihanpuoleisesta julkisivulinjasta).
- Korttelissa 49279 rakennuksen korkeutta on nostettu siten, että viiston katon alainen ylin vajaa kerros voi nousta seitsemän kerroksen sijasta kahdeksaan kerrokseen.

- Autopaikkojen vähimmäismäärää koskevia määräyksiä on tarkistettu asuinkorttelien osalta seuraavasti:
 - asuinkerrostalot: vähintään suurempi luvuista 1 ap/120 k-m² tai 0,6 ap/asunto,
 - pientalot, joissa on enemmän kuin kaksi asuntoa: vähintään suurempi luvuista 1 ap/100 k-m² tai 1 ap/asunto,
 - townhouse-pientalot: vähintään 1 ap/asunto.

- Kaavakartan otsikko on tarkistettu. Asemakaava ulottuu vähäisessä määrin Haakoninlahti 1:n asemakaavan nro 12010 alueelle. Kyseinen asemakaava on tullut voimaan 5.1.2012.

Lisäksi kaavaan on tehty teknisluonteisia tarkistuksia.

Kaavaselostusta on tarkistettu muutosten osalta.

8

KÄSITTELYVAIHEET

Asemakaavaehdotus esiteltiin kaupunkisuunnittelulautakunnalle 29.11.2011. Kaupunkisuunnittelulautakunta jätti asian pöydälle ja päätti 13.12.2011 puoltaa asemakaavaehdotuksen hyväksymistä.

Kaupunkisuunnittelulautakunta päätti 5.6.2012 muuttaa asemakaavaehdotusta ja lähettää asemakaava- ja asemakaavan muutosehdotuksen kaupunginhallitukselle puoltaen sen hyväksymistä.

Käsittely

Merkittiin, että Enviro Oy oli toimittanut asemakaavan selostuksen liiteraportista "Kruunuvuorenrannan luontoselvityksen täydennys" 5.6.2012 päivätyn version. Raportissa oli korjattu sivun 15 viimeisen lauseen kirjoitusvirhe seuraavasti: "Loppukesällä 2011 tehdyt inventoinnit eivät paljastaneet, että Helsingin kaupungin luontotietojärjestel-

mään kootuissa aineistoissa olisi merkittäviä Stansvikin-
nummea tai öljysataman aluetta koskevia puutteita."

Helsingissä 5.6.2012

Olavi Veltheim

LAAJASALO, KRUUNUVUORENRANTA, HAAKONINLAHTI, RANNAT, PUISTO JA PALVELUKORTTELI ASEMAKAAVA OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMA

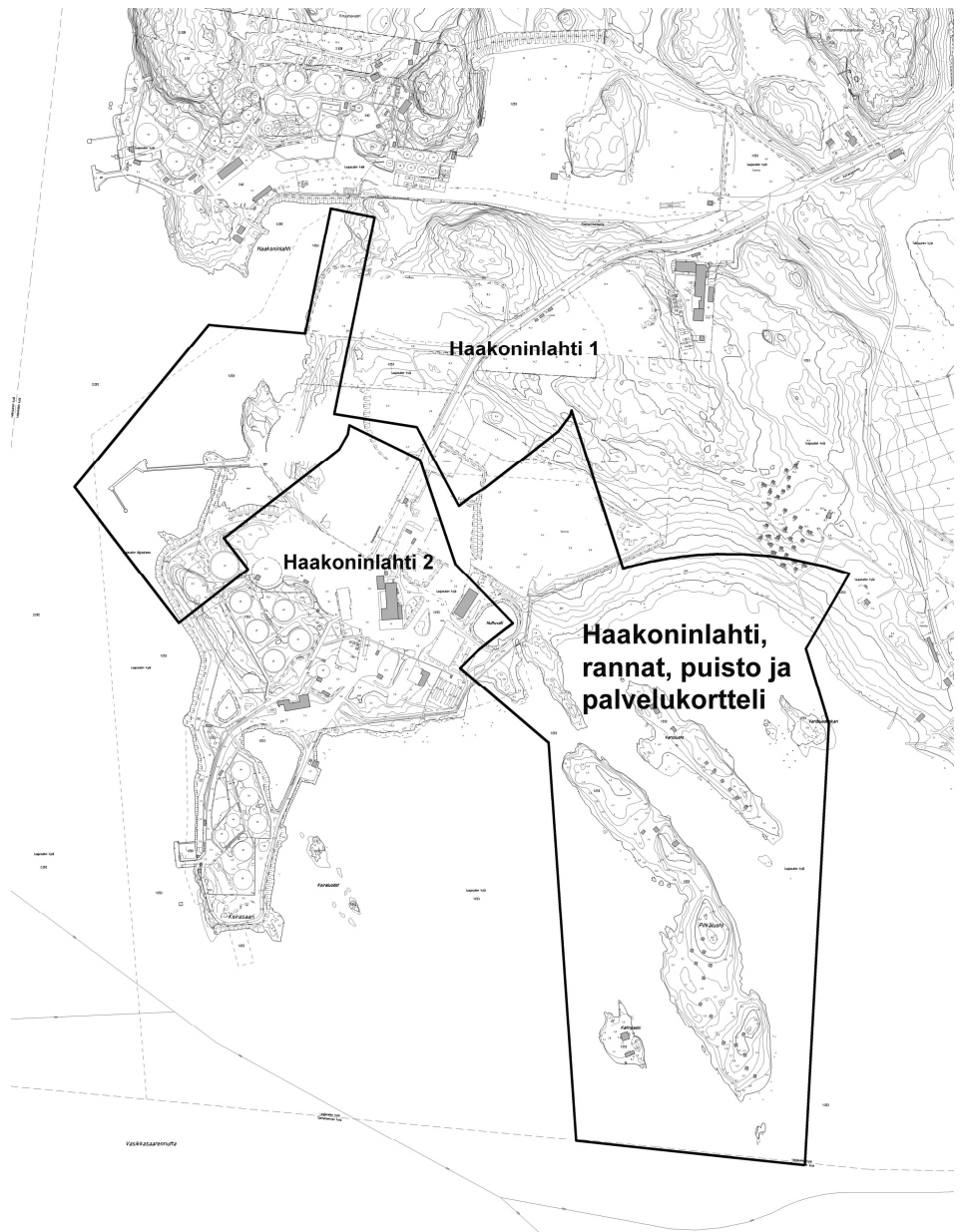
Suunnittelualue

Kruunuvuorenrannan suunnittelualue sijaitsee Laajasalossa (49. kaupunginosa) Tahvonlahden osa-alueella.

Suunnittelualueeseen kuuluu Laajasalon öljysataman keskiosa ja länsiranta, Stansvikinniemen länsipuolinen lahdenpohjukka sekä Pitkäluoto, Varisluoto, Varisluodonkari ja Katinpaasi.

Nykytilanne

Länsiranta ja alueen keskiosa ovat olleet öljysatama-alueita, jossa on sijainnut öljysäiliöiden lisäksi erilaisia öljyn jalostukseen ja toimitukseen liittyviä huolto-, varasto-, toimisto- ja tehdasrakennuksia. Alueella on tehty runsaasti louhintaa ja muokkausta teollisuustoiminnan tarpeisiin, myös rantoja on muokattu voimakkaasti. Alueeseen kuuluu länsirantaa noin 400 m, rannalla on säilynyt rantakallioita pohjois- ja

kuva kaava-alueesta

9.5.2011

keskiosassa. Eteläosassa on säilytettävä suuri öljynlastauslaituri. Kaava-alueella rakennukset ja rakennelmat on purettu ja maaperä puhdistettu tai puhdistus on käynnissä. Maasto on topografialtaan loivapiirteistä.

Stansvikinniemen länsipuoleinen lahdella on hiekka- ja soraperäistä aluetta ja siellä kasvaa komeita kilpikaarnamäntyjä. Etelärannan pienet niemekkeet ja luodot ovat pohjois-eteläsuuntaisia loivia kallionharjanteita. Luotojen pääasiallinen puulaji on mänty. Pitkäluodolla ja Varisluodolla toimii Helsingin pelastuslaitoksen henkilökuntayhdistyksen mökkikylä (20 mökkiä ja yhteisrakennuksia), jotka on perustettu 1962. Katinpaadella on huvila ja sauna.

Mitä alueelle suunnitellaan

Haakoninlahden rantaan suunnitellaan jalankululle ja polkupyöräilylle varattu katu, jota rajaavat tiiviit pienimittakaavaiset kaupunkitalokorttelit. Rantavyöhykkeen keskelle tulee korttelialue joko palvelurakennukselle tai asuinrakennukselle, jonka pohjakerrokseen sijoittuu palveluita sekä merikappelille. Länsirannalta itärannalle johtaa puisto, jonka länsiosa suunnitellaan oleskelupuistoksi, itäosa leikkipuistoksi. Puiston pohjoispuolella on korttelialue, johon sijoittuu Haakoninlahden pääkoulu, päiväkotia, leikkipuiston sisätila ja erilliseen rakennukseen liikuntahalli. Itärannan lahdenpohjukkaan tulee uimaranta. Pitkäluoto, Varisluoto, Varisluodonkari ja Katinpaasi kaavoitetaan virkistysalueeksi. Pitkäluoto liitetään jalankulkusillalla mantereeseen.

Alueelle rakennetaan noin 20 000–25 000 k-m² asuntoja ja noin 14 000–18 000 k-m² toimitiloja.

Aloite

Kaava on tullut vireille kaupunkisuunnitteluviraston aloitteesta

Maanomistus

Helsingin kaupunki omistaa koko alueen.

Kaavatilanne

Yleiskaava

Yleiskaava 2002:ssa Laajasalon öljysatama on varattu kerrostalovaltaiselle asumiselle ja pientalovaltaiselle asumiselle. Yleiskaavassa alueen kautta kulkee metroyhteys Katajanokalta Laajasalon suuntaan. Öljynhuoltoalueen keskelle on osoitettu keskustavaraus.

Osayleiskaava

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 10.12.2008 Kruunuvuorenrannan osayleiskaavan, joka ei ole vielä saanut lainvoimaa.

Osayleiskaavan hyväksymispäätöksestä jätettiin 11 valitusta hallinto-oikeuteen. Hallinto-oikeus kumosi kaupunginvaltuuston hyväksymispäätöksen kahden alueen (Kruunuvuori ja Stansvikinummi) osalta. Helsingin kaupunki ja neljä muuta jättivät valituksen korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jossa asian käsittely on vielä kesken.

Osayleiskaavassa länsirantaan on merkitty jalankululle varattu katu/tie sekä kaksi kapeaa palvelujen ja hallinnon sekä pientalovaltaista asuinalueita. Niiden keskellä on katuaukio. Kallioinen niemi on merkitty puistoalueeksi, sen tyvessä on pieni P/VP-korttelialue. Länsirannalta itärannalle kulkee puistoalue, jota rajaa pohjoisessa julkisten palvelujen ja hallinnon alue.

Puiston päätteellä idässä olevat kalionimekkeet sekä luodot on merkitty puisto- ja virkistysalueiksi, lahdenpohjukkaan on merkitty uimaranta-alue. Varisluodolla kaksi rakennusta on merkitty sr-merkinä, kulttuurihistoriallisesti ja rakennustaitteellisesti arvokas rakennus, joka tulee säilyttää.

Alueella ei ole asemakaavaa.

Muut suunnitelmat ja päätökset

Kaupunginvaltuusto on 18.9.1996 hyväksyessään yleiskaava 1992:n toteuttamissuunnitelman tarkistamisen päättänyt, että öljysataman muuttaminen asuntoalueeksi ajoittuu vuoteen 2010.

Kaupunginhallitus päätti 7.5.2007 myöntää suunnittelutarveratkaisun Oy Esso Ab:n (nykyisin St1 Oy), Neste Markkinointi Oy:n ja Oy Shell Ab:n nykyisten vuokra-alueiden rakenteiden pitämiseksi paikallaan 31.12.2009 asti ehdolla, että purkutytöt sekä maaperän ja ympäristön puhdistus- ja kunnostustyöt suoritetaan riittävän ajoissa niin, että koko alue on vuokrasopimusehtojen ja ympäristölupien edellyttämässä kunnossa vuokra-ajan päättymiseen 31.12.2010 mennessä.

Kaupunginvaltuusto päätti 12.11.2008 merkitä tiedoksi Laajasalon raidevaihtoehtojen tarkastelu 2008 -raportin ja hyväksyä Laajasalon joukkoliikenteen raide- ja siltavaihtoehdon välillä Laajasalo–Korkeasaari–Sompasaari–Kruununhaka. Samalla kaupunginvaltuusto päätti, että Laajasalon suunnittelussa varaudutaan siihen, että tulevat maankäyttötarpeet perustuvat joukkoliikenteen osalta tehostettuun raitiotieratkaisuun.

Kaupunkisuunnittelulautakunta hyväksyi 28.5. 2009 Haakoninlahti 1:n asemakaavaluonnoksen jatkosuunnittelun pohjaksi. Luonnoksen alueeseen kuuluu Haakoninlahti 1:n kerrostalovaltaisten kortteleiden lisäksi länsiranta, jonne on osoitettu asuinpientalojen ja asuinrakennusten korttelialueet sekä asumista palvelevat yhteiskäyttöiset korttelialueet. Keskelle rantavyöhyke on merkitty palvelurakennusten korttelialue ja kirkkojen ja muiden seurakunnallisten rakennusten korttelialue. Luonnoksessa rannassa kulkee jalkakäytävälle ja polkupyöräilylle varattu katu ja rannan keskiosassa on katuaukio. Kerrostalokortteleiden kaakkoispuolelle on osoitettu julkisten palvelurakennusten ja urheilutoimintaa palvelevien rakennusten korttelialueet

Kaupunkisuunnittelulautakunta päätti 2.12.2010 hyväksyä 28.5.2009 päivätyn Haakoninlahti 1 kerrostalovaltaisia kortteleita ja niitä sivuava katuja koskevan asemakaavan.

Tehdyt selvitykset

Suunnittelualuetta koskevia selvityksiä:

- Kruunuvuorenrannan osayleiskaavaehdotuksen selostus, Ksv 2008
- Kruunuvuorenrannan osayleiskaavaehdotus, Vaikutukset virkistysalueisiin ja luonnonympäristöön, Ksv 2008
- Kruunuvuorenrannan osayleiskaavaehdotus, Vaikutukset maisemaan, rakennettuun ympäristöön, kaupunkikuvaan ja kulttuuriperintöön, Ksv 2008
- Kruunuvuorenrannan osayleiskaava, Laadukkaasti asumisen edellytykset Kruunuvuorenrannassa, Ksv 2008
- Kruunuvuorenrannan osayleiskaavaehdotus, Teknistaloudellinen suunnittelu, Ksv 2008.

9.5.2011

- Helsinki-Townhouse-kilpailu, arvostelupöytäkirja, Jätkäsaaren ja Kruunuvuorenrannan kaupunkipientalotyypit, Ksv 2010
- Loci-maisema-arkkitehdit, Kruunuvuorenranta - julkisten ulkotilojen idea-suunnitelma, 31.1.2007

Vaikutusten arviointi

Kaupunkisuunnitteluvirasto on arvioinut osayleiskaavoituksen yhteydessä kaavan toteuttamisen vaikutuksia osittain asemakaavoitusta vastaavalla tarkkuudella. Näitä arviointeja tullaan edelleen tarkentamaan ja syventämään tarvittavilta osin.

Kaavan valmisteluun osallistuminen

Aloitusvaihe

Mielipiteet suunnittelun lähtökohdista ja osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta tulee esittää **viimeistään 6.6.2011**.

- Kaavan valmistelija on tavattavissa Laajasalon kirjastossa, Koulutanhua 2 19.5.2011 klo 16.00–18.00 ja kaupunkisuunnitteluvirastossa sopimuksen mukaan.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma sekä muuta valmisteluaineistoa on esillä 16.5–6.6.2011

- Laajasalon kirjastossa, Koulutanhua 2
- kaupunkisuunnitteluvirastossa, Kansakoulukatu 3, 1. krs
- kaupungin ilmoitustaululla, Kaupungintalo, Pohjoisesplanadi 11–13
- www.hel.fi/ksv (kohdassa "Nähtävänä nyt").

Valmisteluvaihe

Luonnos asemakaavaehdotukseksi laaditaan vuoden 2011 aikana. Luonnoksen nähtävillä olosta ilmoitetaan kirjeillä, lehti-

ilmoituksella sekä viraston internet-sivuilla ja siitä on mahdollisuus esittää mielipiteensä. Viranomais- ja muu asiantuntijayhteistyö järjestetään erillisin neuvotteluin.

Ehdotusvaihe

Tavoitteena on, että ehdotus esitellään kaupunkisuunnittelulautakunnalle vuoden 2011 lopussa.

Lautakunnan puoltama ehdotus asetetaan julkisesti nähtäville ja siitä pyydetään viranomaisten lausunnot. Kaavaehdotuksesta voi tehdä muistutuksen nähtävilläoloaikana.

Tavoitteena on, että kaavaehdotus on kaupunginhallituksen ja kaupunginvaltuuston käsiteltävänä syksyllä 2012.

Ketkä ovat osallisia

Alueen suunnittelussa osallisia ovat:

- alueen ja lähialueiden maanomistajat, asukkaat ja yritykset: Oy Shell ab, Neste Oil Oyj, St1 Oy, Arne Aarnio ja Saara Aarnion perikunta
- asukkaita edustavat seurakunnat ja yhdistykset: Helsingin kaupunginosayhdistysten liitto ry, Laajasalo - Degerö Seura ry, Laajasalotoimikunta, Laajasalon pienkiinteistöyhdistys ry, Kaitalahden yhteisalueiden hoitokunta ja Hästnäs ry, Pelastuslaitoksen kesämajayhdistys ry
- Muut yhdistykset ja seurakunnat: Helsingin luonnonsuojeluyhdistys ry, Helsingin Yrittäjät
- kaupungin asiantuntijaviranomaiset: Asuntotuotantotoimisto, Helsingin Energia, Helsingin Vesi, talous- ja suunnittelukeskus sekä sen kehittämisosasto, kiinteistöviraston tontti-osasto sekä sen tilakeskus, Helsingin seudun liikenne, liikuntavirasto, ope-

tusvirasto, pelastuslaitos, rakennusvalvontavirasto, rakennusviraston katu- ja puisto-osasto, sosiaalivirasto, terveyskeskus, ympäristökeskus, Helsingin seudun ympäristöpalvelut / Vesi, kaupunginmuseo

- muut asiantuntijaviranomaiset: Turvatekniikan keskus, Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, HSY:n jätehuolto, Elisa Oyj, Telia-Sonera Finland Oyj, DNA Oy, Museovirasto, Suomenlinnan Hoitokunta.

Mistä saa tietoa

Suunnittelun etenemistä voi seurata kaupunkisuunnitteluviraston internet-palvelusta: www.hel.fi/ksv kohdassa Suunnitelmat kartalla.

Suunnittelun etenemisestä sekä osallistumismahdollisuuksista tiedotetaan:

- kirjeillä osallisille
- Helsingin Uutisissa
- www.hel.fi/ksv (kohdassa Nähtävänä nyt)
- Helsingin kaavoituskatsauksessa.

Asemakaavaehdotuksen julkisesta nähtävillä olosta tiedotetaan kuulutuksella, joka julkaistaan Helsingin Sanomissa, Hufvudstadsbladetissa ja Metrossa sekä viraston internet-sivuilla (www.hel.fi/ksv).

Mielipiteet

Kirjalliset mielipiteet tulee toimittaa osoitteeseen:

Helsingin kaupunki, Kirjaamo,
Kaupunkisuunnitteluvirasto, PL 10,
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
(käyntiosoite: Kaupungintalo,
Pohjoisesplanadi 11–13)

tai sähköpostilla [helsinki.kirjaamo\(a\)hel.fi](mailto:helsinki.kirjaamo(a)hel.fi)
tai faksilla (09) 655 783

Mielipiteensä voi esittää myös suullisesti kaavan valmistelijalle.

Kaavaa valmistelee

Projektipäällikkö Riitta Jalkanen
puhelin 310 37293
sähköposti [riitta.jalkanen\(a\)hel.fi](mailto:riitta.jalkanen(a)hel.fi)

Maisemasuunnittelu:
maisema-arkkitehti Mervi Nicklén
puhelin 310 37221
sähköposti [mervi.nicklen\(a\)hel.fi](mailto:mervi.nicklen(a)hel.fi)

Liikennesuunnittelu:
Diplomi-insinööri Hannakaisu Turunen
puhelin 310 37146
sähköposti [hannakaisu.turunen\(a\)hel.fi](mailto:hannakaisu.turunen(a)hel.fi)

Teknistaloudellinen suunnittelu:
Diplomi-insinööri Jouni Kilpinen
puhelin 310 37251
sähköposti [jouni.kilpinen\(a\)hel.fi](mailto:jouni.kilpinen(a)hel.fi)

Asemakaavan seurantalomake

Asemakaavan perustiedot ja yhteenveto

Kunta	091 Helsinki	Täyttämispvm	21.05.2012
Kaavan nimi	Kruunuvuorenranta, Rannat, puisto ja palvelukortteli		
Hyväksymispvm		Ehdotuspvm	13.12.2011
Hyväksyjä		Vireilletulosta ilm. pvm	04.02.2011
Hyväksymispykälä		Kunnan kaavatunnus	09112080
Generoitu kaavatunnus			
Kaava-alueen pinta-ala [ha]	37,8367	Uusi asemakaavan pinta-ala [ha]	37,8263
Maanalaisen tilojen pinta-ala [ha]		Asemakaavan muutoksen pinta-ala [ha]	0,0104

Ranta-asemakaava	Rantaviivan pituus [km]	
Rakennuspaikat [lkm]	Omarantaiset	Ei-omarantaiset
Lomarakennuspaikat [lkm]	Omarantaiset	Ei-omarantaiset

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m ²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m ² +/-]
Yhteensä	37,8367	100,0	38654	0,10	37,8263	38654
A yhteensä	1,6255	4,3	22150	1,36	1,6255	22150
P yhteensä						
Y yhteensä	2,2929	6,1	15700	0,68	2,2912	15700
C yhteensä						
K yhteensä						
T yhteensä						
V yhteensä	7,9286	21,0	200	0,00	7,9213	200
R yhteensä	2,8942	7,6	604	0,02	2,8942	604
L yhteensä	2,2173	5,9			2,2159	
E yhteensä						
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä	20,8782	55,2			20,8782	

Maanalaiset tilat	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m ²]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m ² +/-]
Yhteensä					

Rakennussuojelu	Suojellut rakennukset		Suojeltujen rakennusten muutos	
	[lkm]	[k-m ²]	[lkm +/-]	[k-m ² +/-]
Yhteensä				

Alamerkinnt

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m ²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m ² +/-]
Yhteensä	37,8367	100,0	38654	0,10	37,8263	38654
A yhteensä	1,6255	4,3	22150	1,36	1,6255	22150
A	1,4169	87,2	15350	1,08	1,4169	15350
AK	0,0014	0,1			0,0014	
AK-1	0,2072	12,7	6800	3,28	0,2072	6800
P yhteensä						
Y yhteensä	2,2929	6,1	15700	0,68	2,2912	15700
YL	2,2929	100,0	15700	0,68	2,2912	15700
C yhteensä						
K yhteensä						
T yhteensä						
V yhteensä	7,9286	21,0	200	0,00	7,9213	200
VP	1,8524	23,4			1,8493	
VL	4,0533	51,1			4,0533	
VK	0,9921	12,5			0,9879	
VV	1,0308	13,0	200	0,02	1,0308	200
R yhteensä	2,8942	7,6	604	0,02	2,8942	604
R-1	2,8942	100,0	604	0,02	2,8942	604
L yhteensä	2,2173	5,9			2,2159	
Kadut	1,3488	60,8			1,3474	
Katuauk./torit	0,3015	13,6			0,3015	
Kev.liik.kadut	0,5670	25,6			0,5670	
E yhteensä						
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä	20,8782	55,2			20,8782	
W	20,8782	100,0			20,8782	

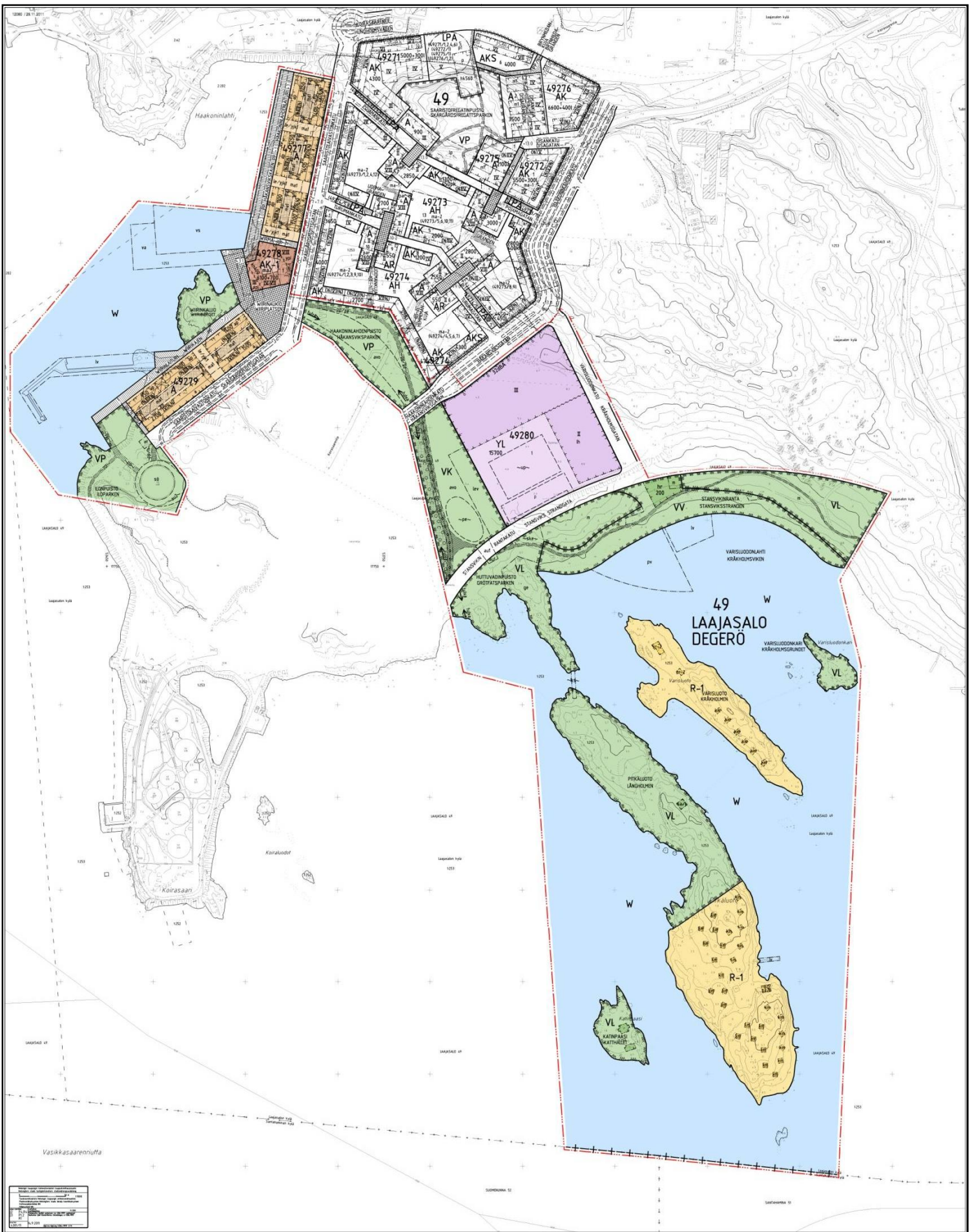
Sijaintikartta
Laajasalo, Kruunuvuorenranta
Rannat, puisto ja
palvelukortteli

Ilmakuva-asemakaavasta
Laajasalo, Rannat, puisto ja palvelukortteli
Kslk 29.11.2011, 5.06.2012
Liite asemakaavaan nro 12080

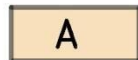

Asemakaava- ja asemakaavan muutos nro 12080
Rannat, puisto ja palvelukortteli
Kslk 29.11.2011, muutettu 5.06.2012

ASEMAKAAVAMERKINNÄT JA -MÄÄRÄYKSET

Asuinrakennusten korttelialue.

Asuinkeuhkotalojen korttelialue. Alueelle saa sijoittaa myös hotellin.

Julkisten lähipalvelurakennusten korttelialue.

Kesämaja-alue, jossa saa olla kesäkäyttöön tarkoitettuja majoja sekä sauna ja talousrakennuksia. Majan maastoon sovittaminen tulee tapahtua ilman pengerryksiä ja maaston leikkauksia. Majan tulee olla lauterakenteinen. Rakenne muodostuu puisesta laudoituksella verhotusta tukirungosta. Kesämajojen lähiympäristö tulee säilyttää luonnonmukaisena. Majan perustuksen tulee olla alta avoin. Maavara ei saa olla suhteettoman korkea. Kesämajojen etäisyyden tulee olla vähintään 8m ja kesämajojen alapohjan tulee olla vähintään korkeustasolla +2.6.

Puisto. Avokallioalueilla ei saa rakentaa reittejä tai muita maanpengerrystä vaativia toimenpiteitä.

Leikkipuisto.

Lähevirkistysalue. Avokallioalueilla ei saa rakentaa reittejä tai muita maanpengerrystä vaativia toimenpiteitä.

Uimaranta-alue. Alueelle saa rakentaa uimarannan toiminnan kannalta tarpeellisia vähäisiä rakennuksia tai rakennelmia, kuten uimavälvojan tilan, wc-rakennuksia jne.

Vesialue.

3 m kaava-alueen rajan ulkopuolella oleva viiva.

Kaupunginosan raja.

Korttelin, korttelinosan ja alueen raja.

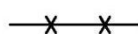
Osa-alueen raja.

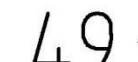
Ohjeellinen alueen tai osa-alueen raja.

Likimääräinen alueen tai osa-alueen raja.

Risti merkinnän päällä osoittaa merkinnän poistamista.

Kaupungin tai kunnanosan numero.

Kaupunginosan nimi.

Korttelin numero.

1

Ohjeellisen tontin numero.

VARISLUOD

Kadun, tien, katuaukion, torin, puiston tai muun yleisen alueen nimi.

1400

Rakennusoikeus kerrosalaneliömetreinä.

6100+700

Ensimmäinen luku ilmoittaa asunto- tai hotellikerrosalan enimmäismäärän ja toinen luku liike-, myymälä-, palvelu-, näyttely- tai muun asiakaspalvelutilan vähimmäismäärän. Luvut yhteenlaskettuna ilmoittavat rakennusoikeuden kerrosalaneliömetreinä.

III

Roomalainen numero osoittaa rakennusten, rakennuksen tai sen osan suurimman sallitun kerrosluvun.

IV-VI

Roomalaiset numerot osoittavat kerrosluvut, joiden välillä rakennuksen tai sen osan korkeuden tulee vaihdella.

(2/3)III

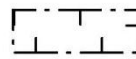
Sulkeissa oleva murtoluku roomalaisen numeron edessä osoittaa kuinka suuren osan rakennuksen suurimman kerroksen alasta tulee rakennuksen alimmassa kerroksessa vähintään käyttää kerrosalaa luettavaksi tilaksi. Ensimmäiseen kerrokseen saa rakentaa työtiloja ja rakennusoikeuden lisäksi rakentaa asumista palvelevia tiloja kuten kodinhoitotilan, sauna-osaston tms.

III(1/2)

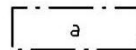
Sulkeissa oleva murtoluku roomalaisen numeron jäljessä osoittaa kuinka suuren osan rakennuksen suurimman kerroksen alasta tulee rakennuksen ylimmässä kerroksessa vähintään käyttää kerrosalaa luettavaksi tilaksi. Ylin kerros tulee pääosin vetää sisään ainakin Haakoninlahdenlaiturin ja Wiirinlaiturin puoleisesta julkisivulinjasta. Ylimpään kerrokseen tulee liittyä vähintään 20 m²:n suuruinen terassi. Ylimmän kerroksen tulee olla massoiteltuaan vaihteleva.

IV(1/2,1/3)

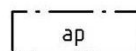
Sulkeissa oleva ensimmäinen murtoluku roomalaisen numeron jäljessä osoittaa, kuinka suuren osan rakennuksen suurimman kerroksen alasta tulee rakennuksen toiseksi ylimmässä kerroksessa käyttää kerrosalaa luettavaksi tilaksi ja toinen murtoluku osoittaa, kuinka suuren osan rakennuksen suurimman kerroksen alasta tulee rakennuksen ylimmässä kerroksessa enintään käyttää kerrosalaa luettavaksi tilaksi. Kahden ylimmän kerroksen tulee olla massoiteltuaan vaihtelevia ja ne on pääosin vedettävä sisään julkisivulinjasta.

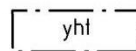
Rakennusala.

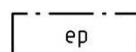
Rakennusala, jolla sijaitsevissa rakennuksissa kulku asuntoihin tulee johtaa suoraan maantasosta tai kolmanteen kerrokseen liittyvältä luhtikäytävältä. Asuntoihin tulee tehdä katusosassa sisäänkäyntejä myös Saaristolaivastonkadun puolelta silloin, kun se on mahdollista kadun ja pohjakerroksen korkeustasojen puolesta. Lasitetut luhtikäytävät saa rakentaa kerrosalan lisäksi, eikä niitä varten tarvitse rakentaa autopaikkoja.

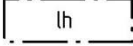
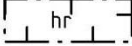
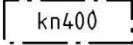
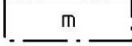

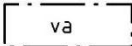
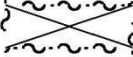
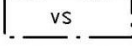
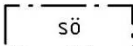
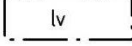
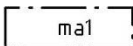
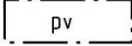
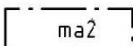

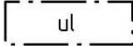
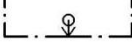
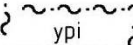
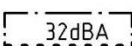
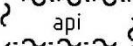
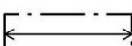
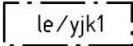

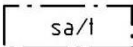

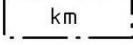

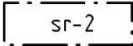

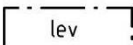

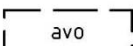

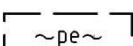
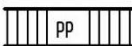
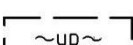
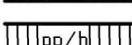
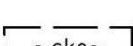
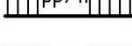

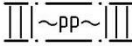

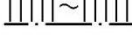
Rakennusala, jolle tulee rakentaa rivitalo. Rakennukset on jäsennöitävä yhden asunnon suuruisiin osiin massoiteltun, julkisivun jäsentelyn ja/tai materiaalien suhteen.

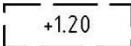
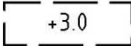
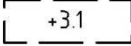
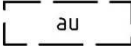
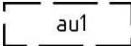
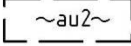
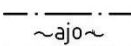
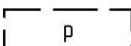
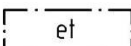

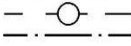
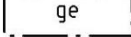

Rakennusala, jolle saa sijoittaa asumista palvelevia varasto-, huolto-, harraste- ja kokoontumis-, yhteissauna- sekä teknisiä tiloja. Jokaista pihapiiriä kohti tulee rakentaa yksi yhteiseen käyttöön tarkoitettu sauna ja kattoterassi. Kattoterassiin saa liittyä katoksia. Rakennuksen tulee sopia rakentamistavaltaan ja kerroskorollaan viereisiin rakennuksiin.

Rakennusala, johon saa rakentaa asuntopihoja, terasseja, lasikuisteja, lasitettuja parvekkeita ja viherhuoneita asemakaavakarttaan merkityn rakennusoikeuden lisäksi. Haakoninlahdenlaiturin ja Wiirinlaiturin varressa saa lisäksi rakentaa rakennusoikeuden lisäksi enintään 2m syviä erkereitä, tällöin erkereiden viherhuoneiden, lasikuistien ja lasitettujen parvekkeiden yhteenlaskettu määrä saa olla enintään 40% julkisivun pinta-alasta. Erkkereitä ja viherhuoneita varten ei tarvitse rakentaa autopaikkoja.

	Liikuntahallin rakennusala.		Uimarannan huoltorakennuksen rakennusala. Huoltorakennukseen saa sijoittaa myös kahvilan ja/tai kioskin.
	Rakennusalan osa, johon on rakennettava vähintään kerrosalan osoittaman luvun verran kahvila- ja ravintolatilaa, joka on varustettava rasvanerottelu- ja katon ylimmän tason yläpuolelle johdettavalla ilmastointihormilla.		Alueen osa, jossa on säilytettäviä, maisemallisesti arvokkaita kiilpikaarnamäntyjä. Kaikista alueelle suoritettavista toimenpiteistä tulee sopia Helsingin kaupungin ympäristökeskuksen kanssa.
	Pihakannen alaiselle pysäköintitasolle johtavan ajoluiskan ohjeellinen sijainti.		Alueen osa, johon saa rakentaa aallonmurtajan.
	Rakennukseen jätettävä sijainniltaan ja leveydeltään likimääräinen vähintään 3 m korkea kulkuaukko.		Vesiliikennesatamaksi varattava alueen osa.
	Alueen historian kannalta arvokas rakennelma, joka tulee säilyttää.		Alueen osa, johon saa sijoittaa laiturin.
	Maanalainen tila, jonne saa rakentaa autopaikkoja, rampeja ja teknisiä tiloja yhteen tasoon.		Alueen osa, johon saa sijoittaa uimarannan käyttöön liittyviä puisia lavoja yms.
	Maanalainen tila, jonne saa rakentaa autopaikkoja ja teknisiä tiloja kahteen tasoon.		Korttelialueen rajan osa, jolle siltä osin, kun sitä ei rajaa rakennus, katos tai muu rakennelma tulee rakentaa luonnonkivimuuri, jonka korkeus on noin 80 cm. Muuri voi olla korkeampi siltä osin kuin korttelialueen toiminnat sitä vaativat. Muurin viereiselle vyöhykkeelle tulee istuttaa suurikasvuisia puita.
	Katualueen osa, jonka yläpuolelle tulee rakentaa viereisen korttelialueen rakennukseen liittyvä uloke, jonka suuruus vastaa ul-merkinällä varustettua alaa.		Nuoli osoittaa rakennusalan osan, johon rakennus on rakennettava pääosin kiinni. Rakennuksen ja sitä mahdollisesti täydentävien muurien tulee muodostaa yhtenäinen, melun leviämistä estävä rakenne Haakoninlahdenkatua vastaan.
	Rakennuksen korkein kulmapiste.		Merkintä osoittaa rakennusalan sivun, jonka puoleisten rakennuksien ulkoseinien sekä ikkunoiden ja muiden rakenteiden ääneneristävyyden liikennemelua vastaan on oltava vähintään merkityn lukeman osoittamalla tasolla.
	Rakennuksen alin kulmapiste.		Merkintä osoittaa rakennusalan, joka on rakennettava koko pituudeltaan siten, että toisen kerroksen räystäslinja on yhtenevä.
	Leikkiin ja oleskeluun varattu alueen osa, jonka kautta on johdettava yleiselle jalankululle varattu yhteys Saaristolaivastonkadun ja Haakoninlahdenlaiturin tai Wiirinlaiturin välille ja huoltoajoyhteys Saaristolaivastonkadulta viereisille pihoilta. Alue on rakennettava aukio-omaisena ja sinne on istutettava puita.		Pääosin istutettava alueen osa.
	Saunan/talousrakennuksen rakennusala.		Puilla ja pensaille istutettava alueen osa.
	Rakennusala, jolle saa rakentaa kesämajan. Majan enimmäiskoko on 16 k-m ² , joka sisältää varaston, avokuilstin ja/tai lasiverannan.		Katu.
	Historiallisesti ja aluekokonaisuuden kannalta arvokas rakennus. Rakennusta tai sen osaa ei saa purkaa eikä siihen saa tehdä sellaisia korjaus-, muutos- tai lisärakentamistöitä, jotka heikentävät rakennuksen historiallista arvoa tai muuttavat arkkitehtuurin ominaispiirteitä.		Katuaukio/Tori.
	Alueen osa, jonne saa sijoittaa leikkipuiston suuria leikkivälileitä. Alueelle tulee istuttaa puita leikkivälileiden lomaan.		Istutettava puurivi.
	Pääosin avoimeksi puistoksi rakennettava ja istutettava alueen osa.		Jalankululle varattu katu.
	Pelialue, jonka sijainti on likimääräinen. Pelialueen tulee olla nurmi- tai tekonurmipintainen.		Jalankululle ja polkupyöräilylle varattu katu.
	Pallokenttä, jonka sijainti on likimääräinen. Pallokentän tulee olla nurmi- tai tekonurmipintainen.		Jalankululle ja polkupyöräilylle varattu katu, jolla huoltoajo on sallittu.
	Skeittipaikka, jonka sijainti on likimääräinen. Skeittipaikka sovitetaan maastoon porrastaen matalilla skeittaamiseen soveltuvilla luonnonkivisillä tukimuureilla.		Yleiselle jalankululle ja polkupyöräilylle varattu likimääräinen alueen osa.
	Alueen osa, johon saa sijoittaa kevytrakenteisen noin 1,5 m leveän kävelysillan, jonka alituskorkeuden on oltava vähintään 1,5 m. Siltä on perustettava hienovaraisesti kallio- ja maastonmuokkauksella ilman pengerryksiä ja maastonmuokkauksella.		Yleiselle jalankululle varattu likimääräinen alueen osa.
			Yleiselle jalankululle ja polkupyöräilylle varattu likimääräinen alueen osa, jolla pelastusajo on sallittu. Pelastusajoneuvojen paino tulee ottaa huomioon alueen osaa rakennettaessa.
			Yleiselle jalankululle ja polkupyöräilylle varattu alueen osa, jolla huoltoajo on sallittu.

	Katualueen osa, joka rakennetaan tasoon noin +1.20.
	Alueen osa, joka rakennetaan tasoon noin +3.00.
	Alueen osa, joka rakennetaan tasoon noin +3.10.
	Ohjeellinen katualueen osa, joka rakennetaan yhtenäiseen tasoon ja sovitetaan viereisen puiston tasoon. Alue tulee kivetä luonnonkivellä ja rajata pääosin puistoa vasten matalalla luonnonkivimuurilla.
	Ohjeellinen alueen osa, joka rakennetaan yhtenäiseen tasoon. Alue tulee kivetä luonnonkivellä. Puistoalueella alue tuetaan luonnonkivellä tukimuurilla ja sieltä johdetaan porrasyhteys sekä luonnonkivisellä tukimuurilla tuettu jalankulkureitti puiston tasoon.
	Likimääräinen alueen osa, joka tulee pääosin kivetä luonnonkivellä. Huoltoajo alueella on sallittu.
	Alueen osa, johon saa rakentaa ajoyhteyden kellaritasossa.
	Ohjeellinen pysäköimispaikka. Pysäköimispaikan rajalle Stansvikin rantakadun puolelle tulee rakentaa luonnonkivimuuri, jonka korkeus on noin 80 cm.
	Alueen osa, jolle saa sijoittaa yhdyskuntateknisen huollon laitteita ja rakenteita.
	Tulvareitin yhteystarve.
	Maanalaista johtoa varten varattu alueen osa.
	Alueen osa, jossa on säilytettäviä geologisia arvoja.

AK-1- JA A- KORTTELIALUEILLA

Asukkaiden käyttöön on rakennettava harraste- ja kokoontumistiloja 1,5% rakennusoikeudesta. Tilat saa rakentaa asemakaavassa merkityn kerrosalan lisäksi. Harraste ja kokoontumistiloista saadaan 1/3 sijoittaa myös tontin ulkopuolelle.

Asumista palvelevia yhteis-, varasto- ja huolto-, yhteis- asunatiloja sekä teknisiä tiloja saa rakentaa asemakaavakarttaan merkityn kerrosalan lisäksi.

Jätehuoneet tulee sijoittaa rakennukseen tai pysäköintihalliin. Jätteen putkikuljetusjärjestelmän keräyspisteitä saa sijoittaa myös pihamaalle. A-tonteille saa sijoittaa alueellista tarvetta palvelevan keskijännitemuuntamon.

Pyöräpaikkojen vähimmäismäärä on 1 pp/30 m2 asuin-kerrosalaa. Näistä 75% on sijoitettava rakennuksiin.

Ylimmän kerroksen yläpuolelle rakennettavien teknisten tilojen seinät tulee ulottaa julkisivun pintaan ja niiden on oltava samaa materiaalia kuin julkisivut.

Kaikissa kerroksissa saa rakentaa porrashuoneen 20 m2 ylittävän tilan asemakaavaan merkityn kerrosalan lisäksi, mikäli se lisää viihtyisyyttä ja parantaa tilasuunnittelua ja mikäli kukin kerrostasanne saa riittävästi luonnonvaloa. Sisääntulokerroksen yläpuolella olevissa kerroksissa tästä johtuva rakennusoikeuden ylitys ei kuitenkaan saa olla yhteensä enempää kuin 5% asemakaavaan merkitystä kerrosalasta. Ylitys voi olla tätä suurempi, mikäli sillä saavutetaan erityistä hyötyä rakennus- tai asuntotyypin kehittämässä.

Pysäköintilaitoksissa ei tarvitse rakentaa tontin raja-seiniä. Alueet ja rakennukset on suunniteltava ja rakennettava siten, että vastaava paloturvallisuus on saavutettavissa vaihtoehtoisin keinoin.

AK-1- KORTTELIALUEELLA

Rakennuksen kahdessa alimmassa kerroksessa saa olla liike-, toimisto-, harraste- ja kokoontumistiloja ja/tai sosiaalisia palvelutiloja.

Rakennuksen katon tulee laskea yhtenäisenä vinona pintana katon ylimmästä pisteestä (ypi) katon alimpaan pisteeseen (api).

Rakennukseen liittyvät parvekkeet saavat ulottua 2 m katu- ja torialueen puolelle.

Julkisivumateriaali on oltava harjattua alumiinia oleva komposiittilevy tai vastaava materiaali, joka muodostaa yhtenäisen pinnan.

Katto on pinnoitettava materiaalilla, joka on ilmeeltään ja väritään samankaltainen kuin julkisivumateriaali. Katolla saa olla aurinkopaneeleita ja/tai aurinkokerääjiä.

Rakennuksessa on oltava kulkuaukot Saaristolaivastonkadulle ja Haakoninlahdenlaiturille.

Tontille on rakennettava sauna asukkaiden yhteiseen käyttöön ylimpään, ullakko- tai ensimmäiseen kerrokseen.

A- KORTTELIALUEILLA

Rakennuksiin on rakennettava tasakatto.

Asuinrakennusten ensimmäisen ja toisen kerroksen pääasiallisena julkisivumateriaalina tulee käyttää tummaa paikalla muurattua tiiltä. Näihin kerroksiin liittyvät erkkerit ja parvekkeet tulee rakentaa viereisen julkisivun kanssa yhtenäistä rakennustapaa noudattaen. Saaristolaivastonkadun varressa rakennuksen kahden ylimmän kerroksen ja Haakoninlahdenlaiturin varressa ylimmän kerroksen julkisivumateriaalin tulee poiketa alempien kerrosten julkisivumateriaaleista ja niiden tulee olla sävyllään vaaleita tai värikkäitä.

Asuntoihin tulee liittyä asuntopiha, terassi, lasikuisti, lasitettu parveke tai viherhuone.

Korttelialue tulee rajata pääosin Haakoninlahdenlaituria ja Wiirinlaituria vastaan paikalla muuratulla tiilimuurilla, jonka korkeus ja materiaali tulee olla korttelittain yhtenevä.

Saaristolaivastonkadun varressa asunnon lattian tulee olla asuntojen pääikkunoiden kohdalla vähintään metrin kadun tasoa korkeammalla.

Korttelin 49277 ajoluiskan kautta saadaan järjestää pihakannen ja katualueen alainen yhteys kortteliin 49278.

Silloin kun Stansvikinrantatie on viereisen puisto- ja uimaranta-alueen tason yläpuolella, tulee rajalle kadun puolelle rakentaa luonnonkivinen tukimuuri, jonka perustukset saavat ulottua puiston ja uimarannan puolelle. Suuria maaston pengerryksiä ei sallita.

Asuinrakennusten Saaristolaivastonkadun puoleisten parvekkeiden tulee olla lasitettuja parvekkeiden viihtyisyyden ja käytettävyyden parantamiseksi.

Maaperän pilaantuneisuus on selvitettävä ja pilaantunut maaperä kunnostettava ennen rakentamisen ryhtymistä.

Rakennuslupia ei saa myöntää ennen kuin polttonesteiden laajamittainen varastointi Laajasalon öljysataman alueella on päättynyt.

Tällä asemakaava-alueella korttelialueelle on laadittava erillinen tonttijako.

Pysäköintilaitoksissa ei tarvitse rakentaa tontin raja-seiniä. Alueet ja rakennukset on suunniteltava ja rakennettava siten, että vastaava paloturvallisuustaso on saavutettavissa vaihtoehtoisin keinoin.

Sulussa olevat numerot osoittavat tontin, jonka autopaikkoja saa sijoittaa LPA- alueelle.

Autopaikkojen vähimmäismäärät ovat:

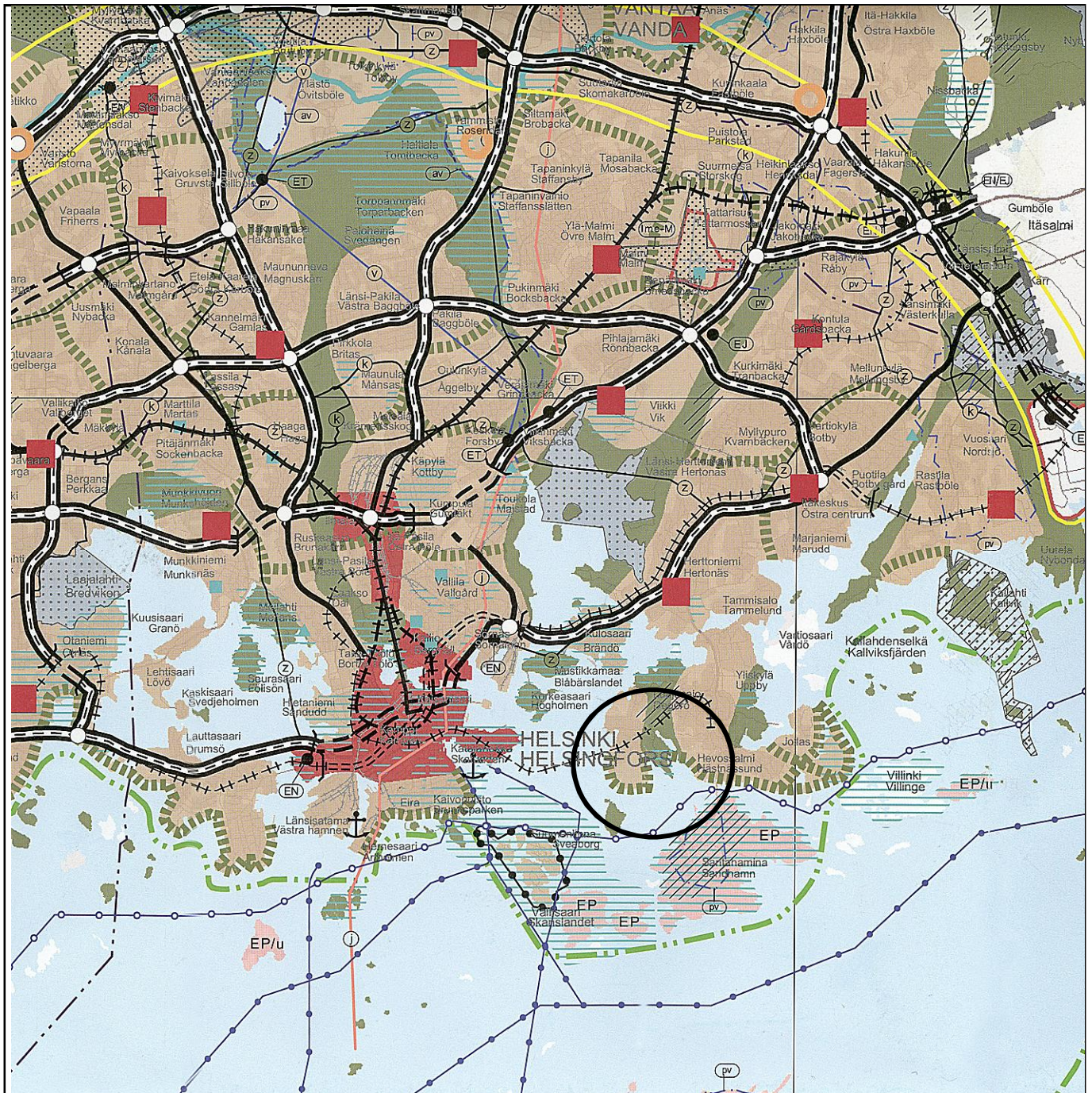
- asuinkerrostalot, vähintään suurempi luvuista
1ap/120 k-m² tai 0,6 ap/asunto
- pientalot, joissa on enemmän kuin kaksi asuntoa, vähintään suurempi luvuista 1ap/100 k-m² tai 1 ap/asunto
- townhouse pientalot, vähintään 1ap/ asunto
- liiketilat 1ap/100 k-m²
- koulut 1ap/500 k-m²
- hotellit 1ap/120 k-m²
- päiväkodit 1ap/250 k-m²
- liikuntahalli 1ap/100 k-m²
- kirkolliset rakennukset 1ap/80 k-m²

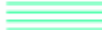

Rannat, puisto ja palvelukortteli

Asemakaava kslk 29.11.2011, muutettu 5.06.2012
 Havainnekuva

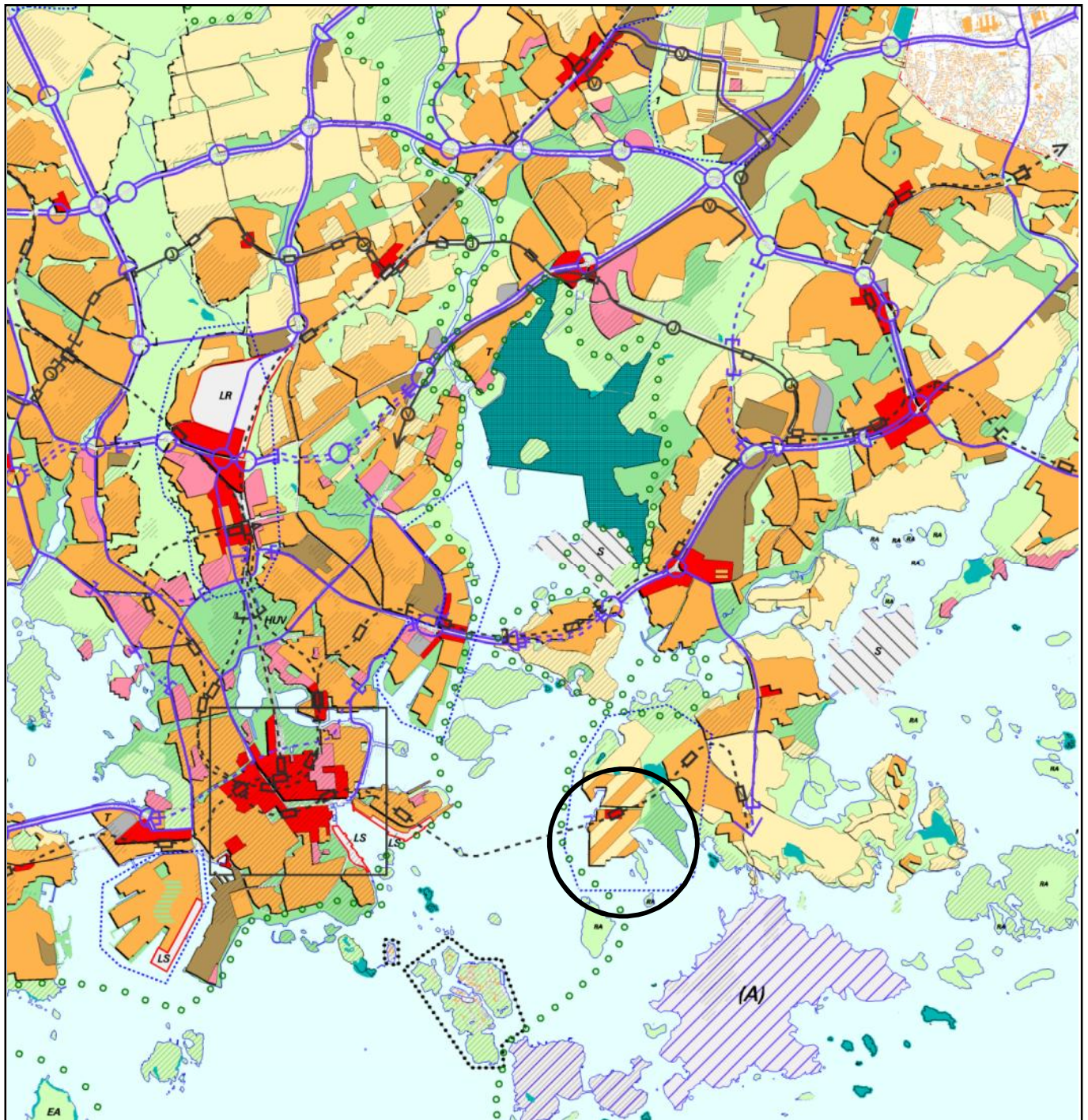

Merkinnät

	Taajamatoimintojen alue		Moottoriväylä
	Keskustatoimintojen alue		Yhdysrata
			Natura 2000 verkostoon kuuluva tai ehdotettu alue
	Virkistysalue		
	Viheryhteystarve		Kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeä alue, tie tai kohde
	Luonnonsuojelualue		
	Yhdyskuntateknisen huollon alue		Arvokas harjualue tai muu geologinen muodostuma

Ote voimassa olevasta maakuntakaavasta
 Laajasalo, Rannat, Puisto ja Palvelukortteli
 Kslk 29.11.2011
 Liite asemakaavaan nro 12080

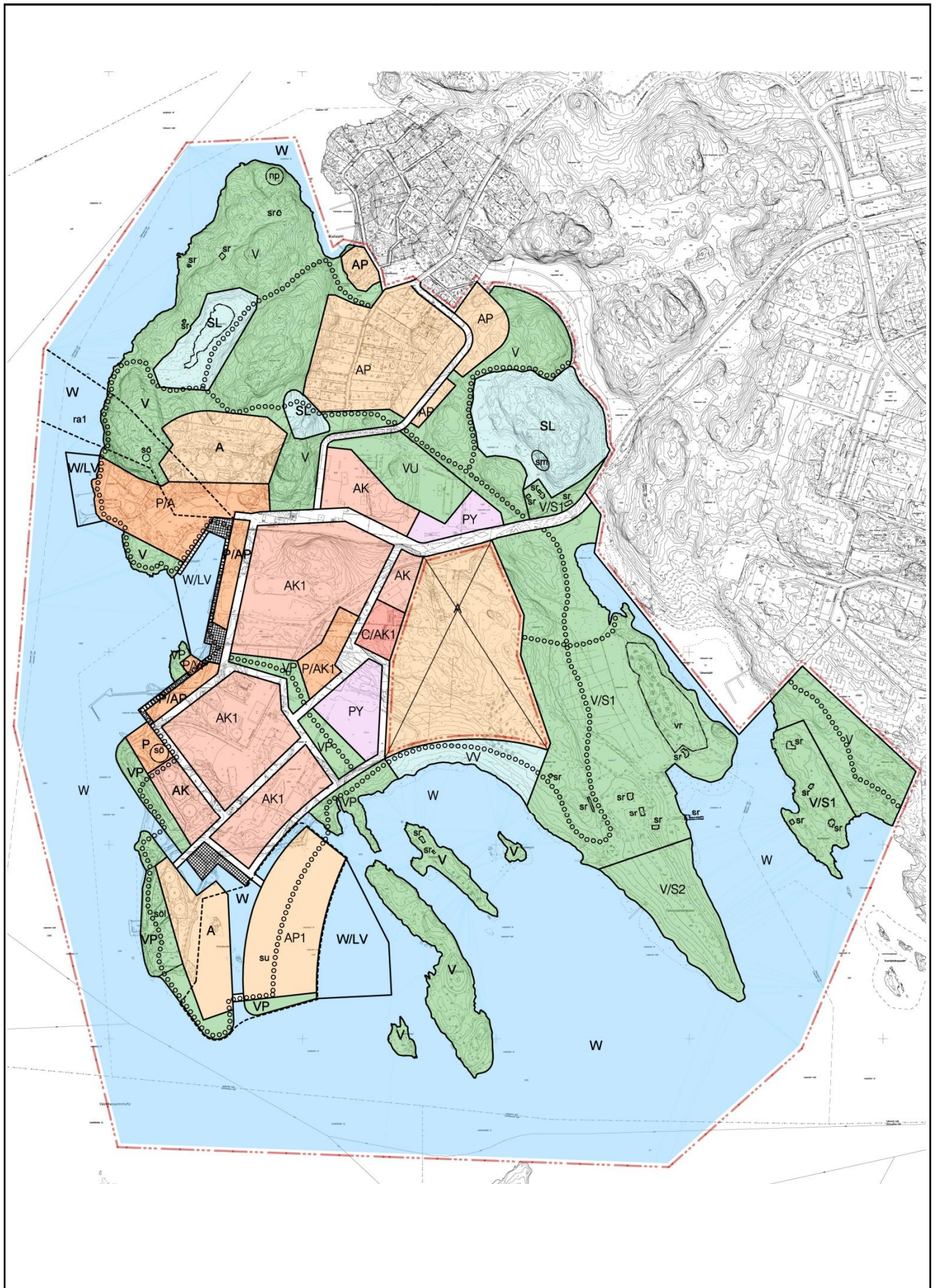

	KESKUSTATOIMINTOJEN ALUE		VIHKISTYSALUE		VESIALUE
	KERROSTALOVALTAINEN ALUE, ASUMINEN/TOIMITILA		Helsinki-puistona kehitettävä alue.		KESKUSPUISTON ALUE
<i>T</i>	Toimintavaltaisena kehitettävä alue.		LIIKENNEALUE		SUUNNITTELUALUE
	PIENTALOVALTAINEN ALUE, ASUMINEN		SATAMA-ALUE		SELVITYSALUE, JONKA MAANKÄYTTÖ RATKAISTAAN YLEISKAAVALLA TAI OSAYLEISKAAVALLA
	HALLINNON JA JULKISTEN PALVELUJEN ALUE		SOTILASALUE		MOOTTORIKATU
	TYÖPAIKKA-ALUE, TEOLLISUUS/TOIMISTO/SATAMA		Alue, joka muutetaan asunto- ja virkistys-alueeksi, jos yleiskaavakartalla osoitettu muu toiminta siirtyy alueelta pois.		PÄÄKATU
	TEKNISEN HUOLLON ALUE		LUONNONSUOJELUALUE		METRO TAI RAUTATIE ASEMIINEN
	KAUPUNKIPUISTO		KULTTUURIHISTORIALLISESTI, RAKENNUS-TÄITEELLISESTI JA MAISEMAKULTTUURIN KÄNNÄLTÄ MERKITTÄVÄ ALUE		JOUKKOLIIKENTEEN KEHÄMÄINEN RUNKO-LINJA ASEMIINEN (JOKERI, bussi tai raitiotie)
<i>HUV</i>	Ympäristöolosuhteina tiivioluoneena kehitettävä alue.		MAAILMANPERINTÖKOHDE		PÄÄLIIKENNEVERKON MAANALAINEN OSUUS
<i>EA</i>	Eko-osumisen kokeilualue.				VIIRA, NOPEAN RAITIOTIEN VARAUS
					KÄVELYKESKUSTA

Ote yleiskaava 2002:sta
 Laajasalo, Rannat, puisto ja palvelukortteli
 Kslk 29.11.2011
 Liite asemakaavaan nro 12080

Ote voimassa olevasta Osayleiskaavasta
 Laajasalo, Rannat, puisto ja palvelukortteli
 Kslk 29.11.2011
 Liite asemakaavaan nro 12080

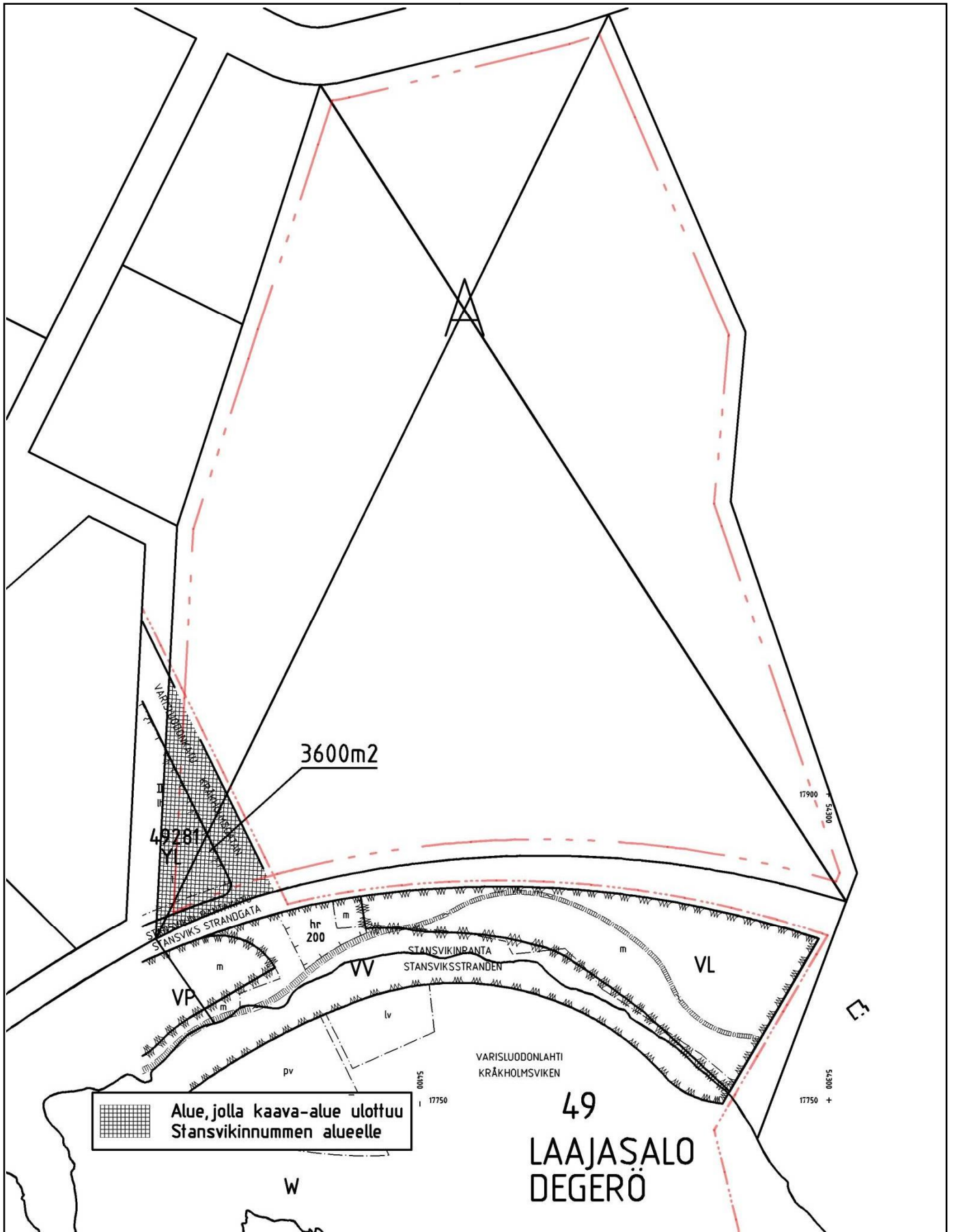

Kruunuvuorenranta, havainnekuva
Kslik 29.11.2011, 5.06.2012

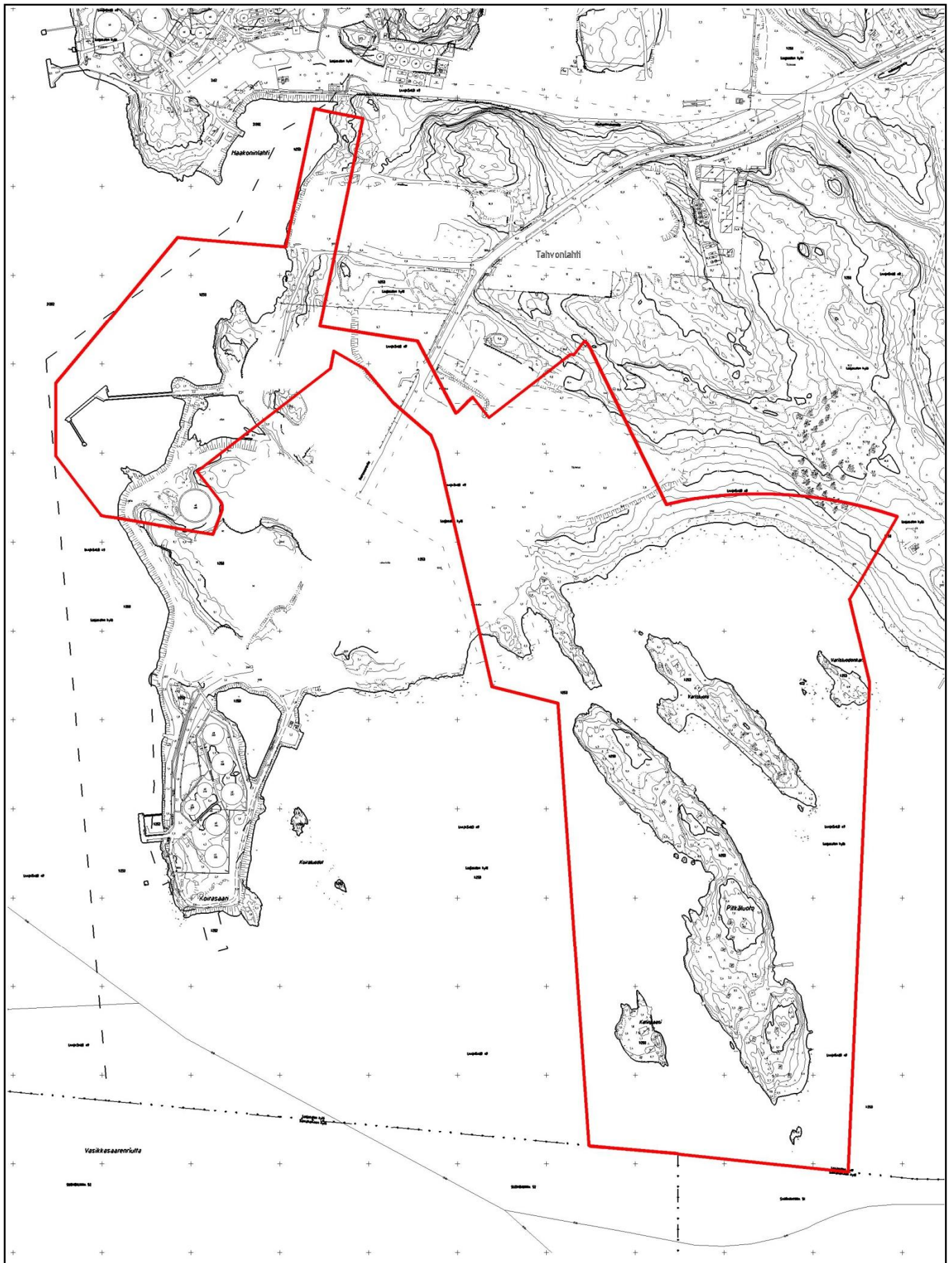
Helsingin kaupunkisuunnitteluvirasto
 Asemakaava / Kruunuvuorenranta-projekti

**Kaava-alueen suhde Stansvikinnummen
 Laajasalo, Rannat, puisto ja palvelukortteli
 Ksik 29.11.2011, 5.06.2012
 Liite asemakaavaan nro 12080**

Ote ajantasa-asemakaavasta
Laajasalo, Rannat, puisto ja palvelukortteli
Kslk 29.11.2011, 5.06.2012
Liite asemakaavaan nro 12080

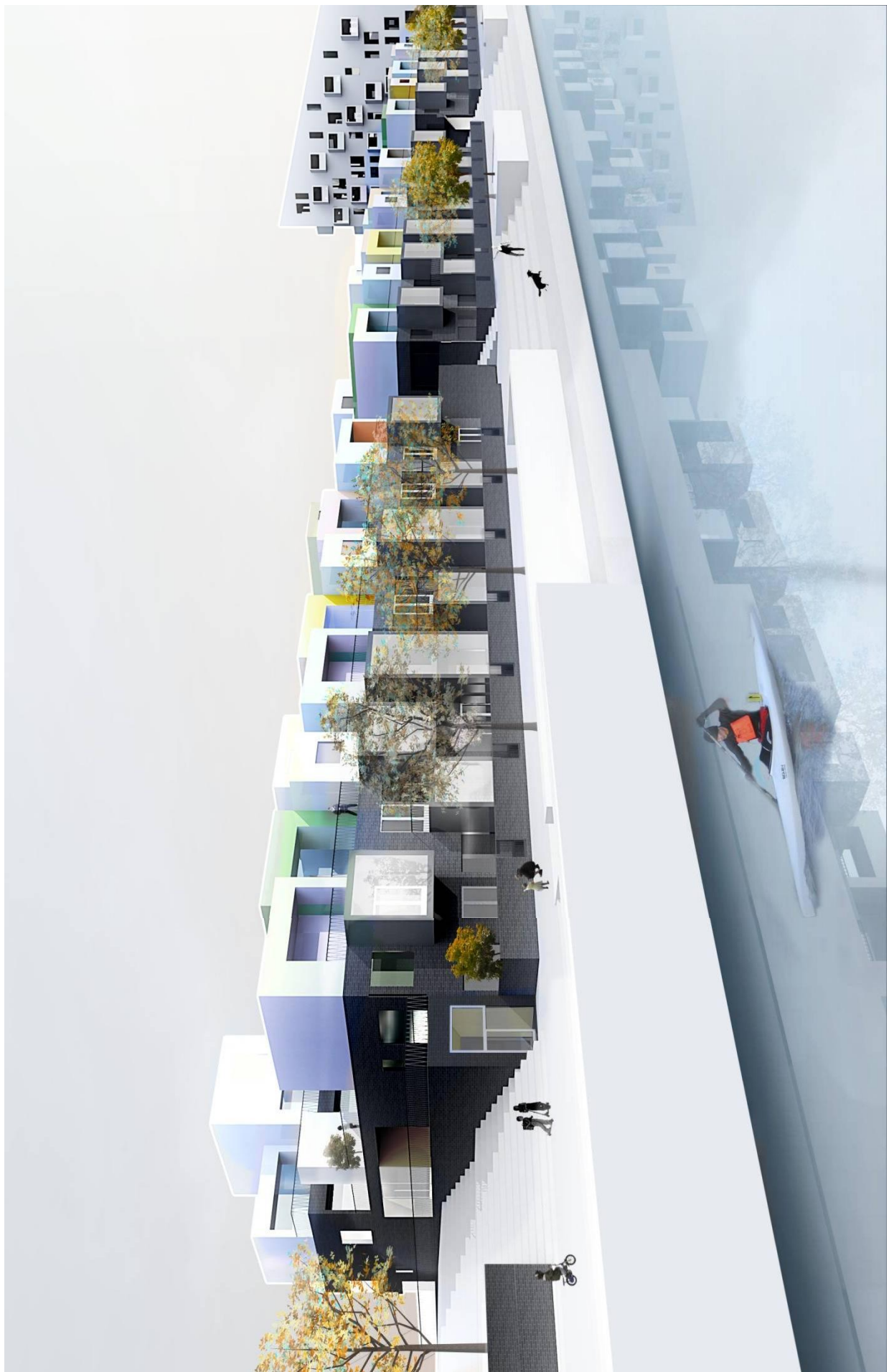

LOCI MASEMA-ARKKITEHDIT OY / VOIMA GRAPHICS

Kruunuvuorenranta / Rannat, puisto ja palvelukortteli - Uimaranta

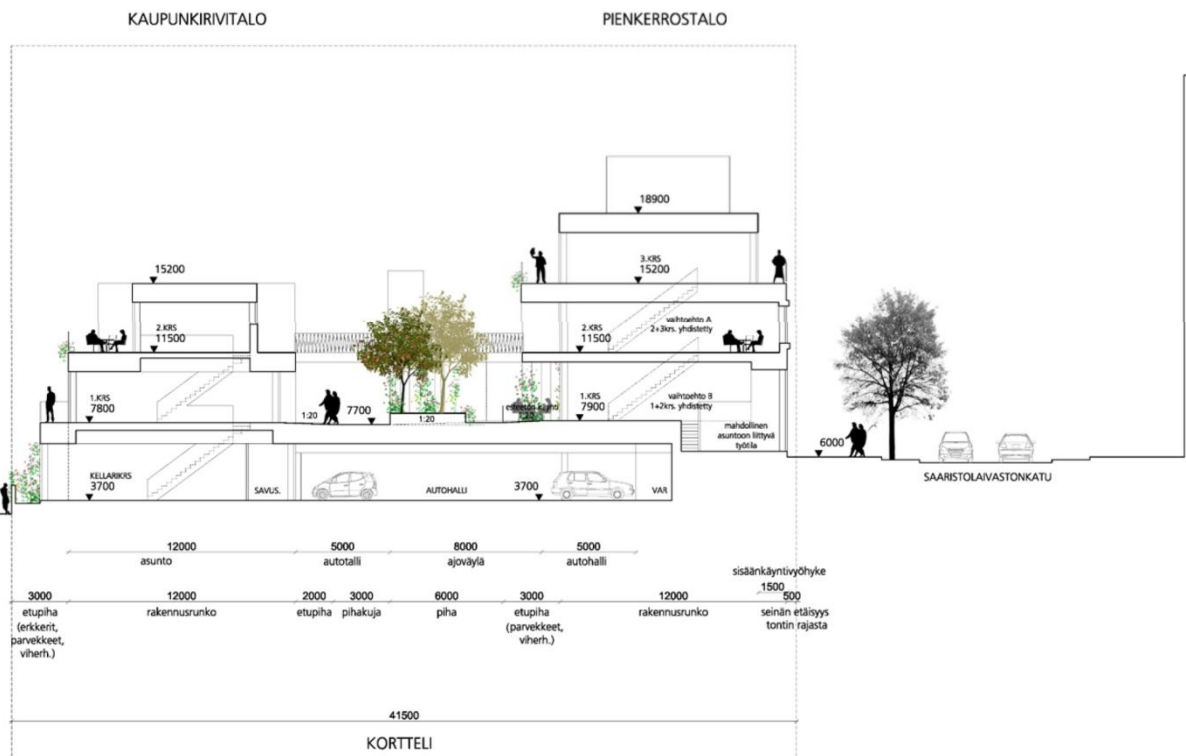
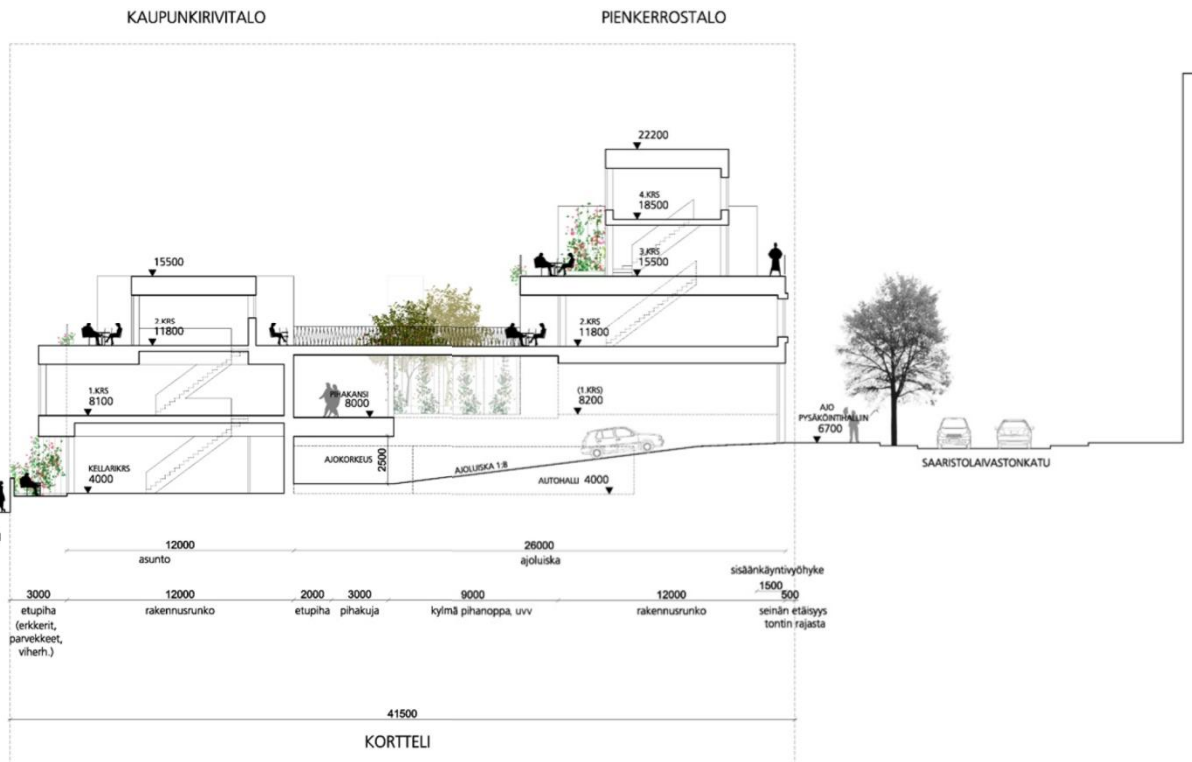
Kruunuvuorenranta / Rannat, puisto ja palvelukortteli – Rannan Townhouse rivistö

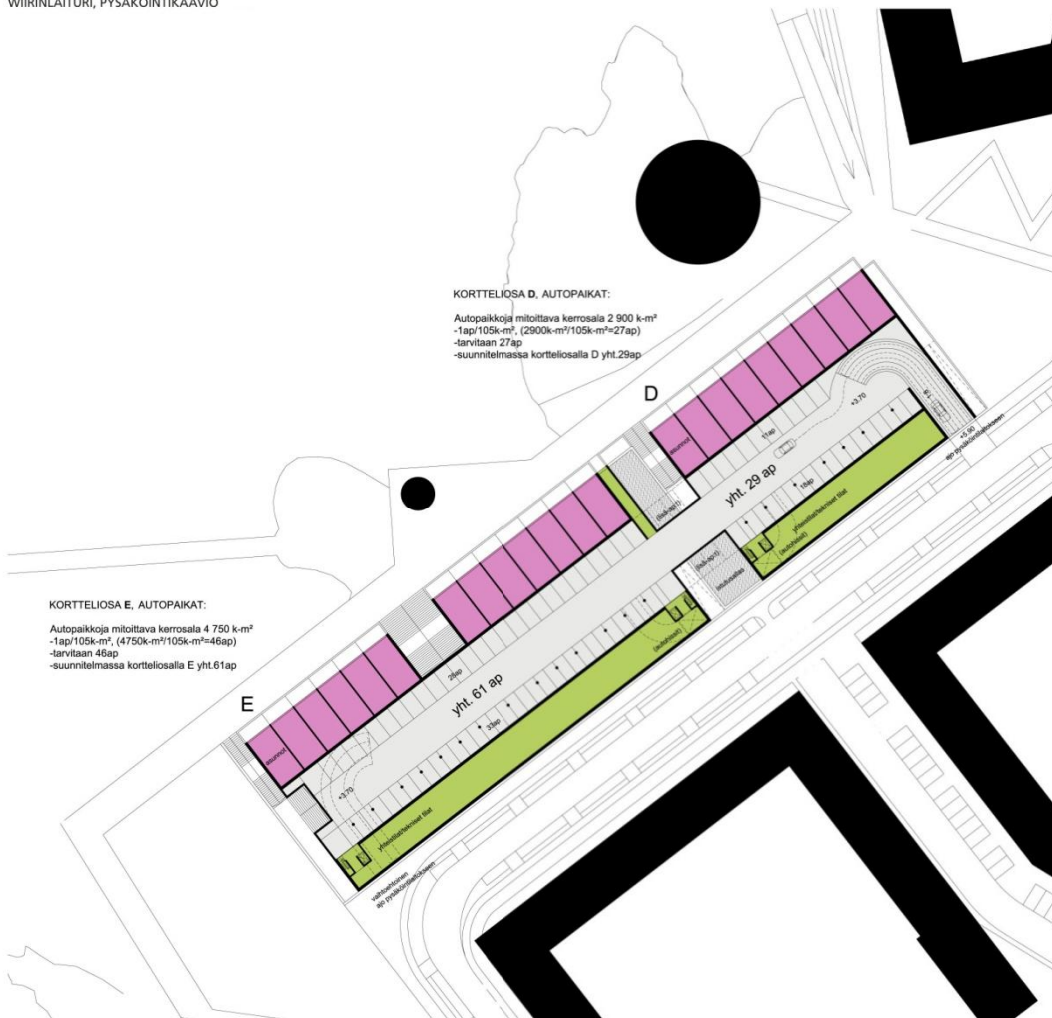
Kruunuvuorenranta / Rannat, puisto ja palvelukortteli - Rantatalo

Kruunuvuorenranta / Rannat, puisto ja palvelukortteli – Alueleikkaukset länsirannasta

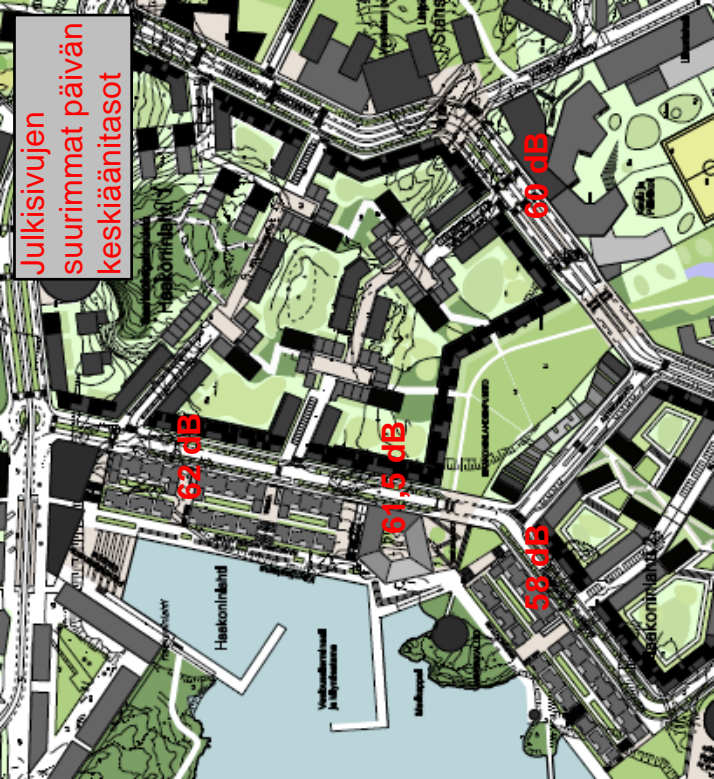
Julkisivujen
suurimmat päivän
keskiäänitasot

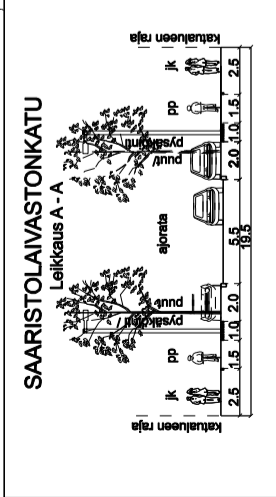
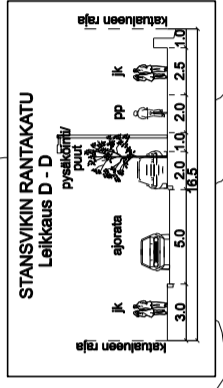
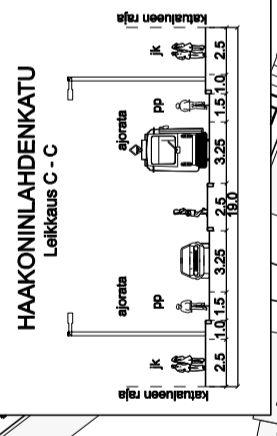
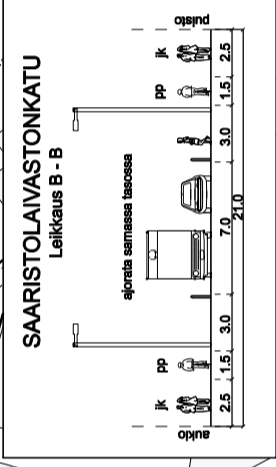
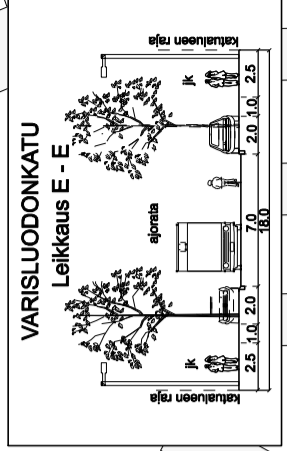
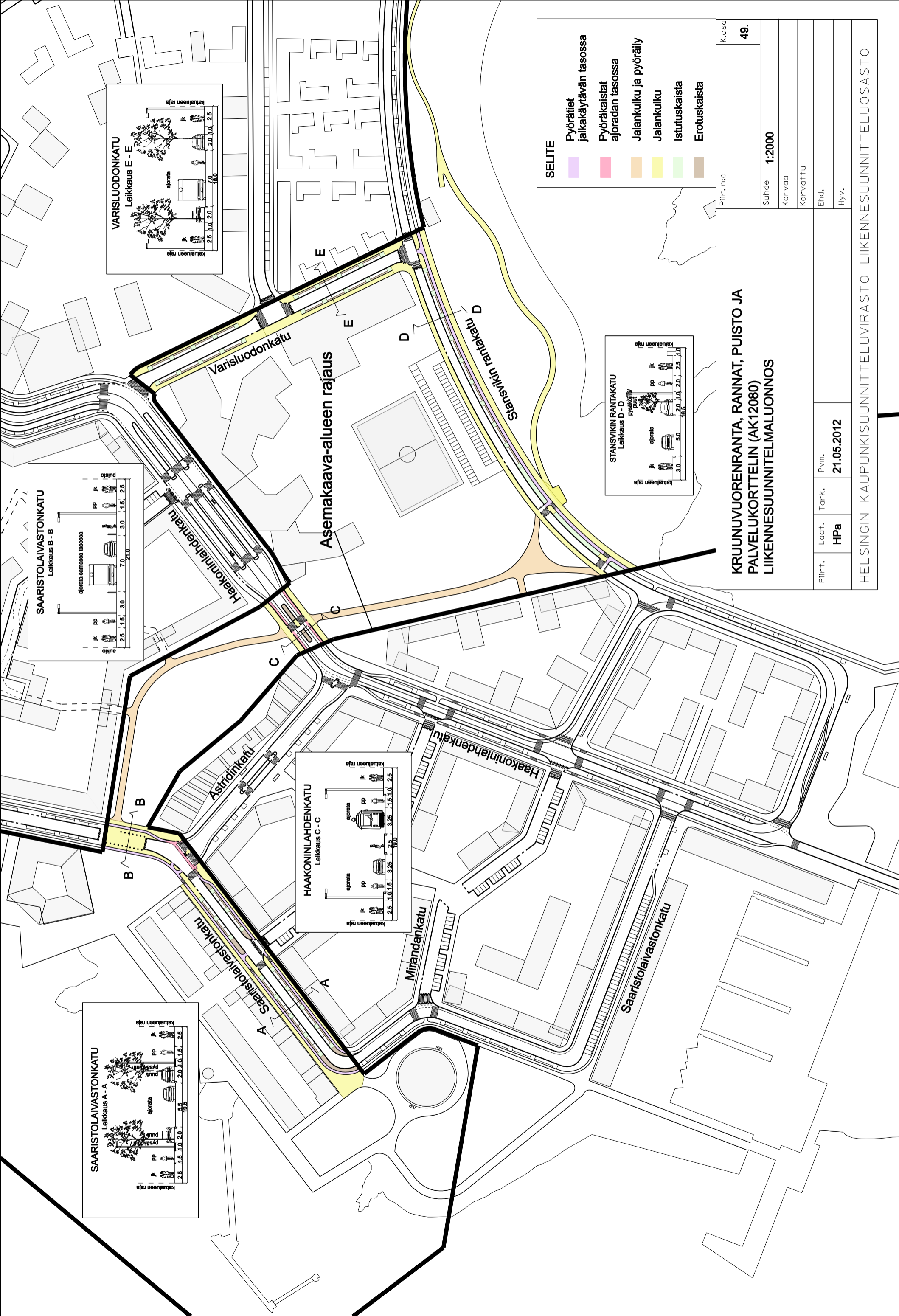
62 dB

61,5 dB

58 dB

60 dB

SELITE

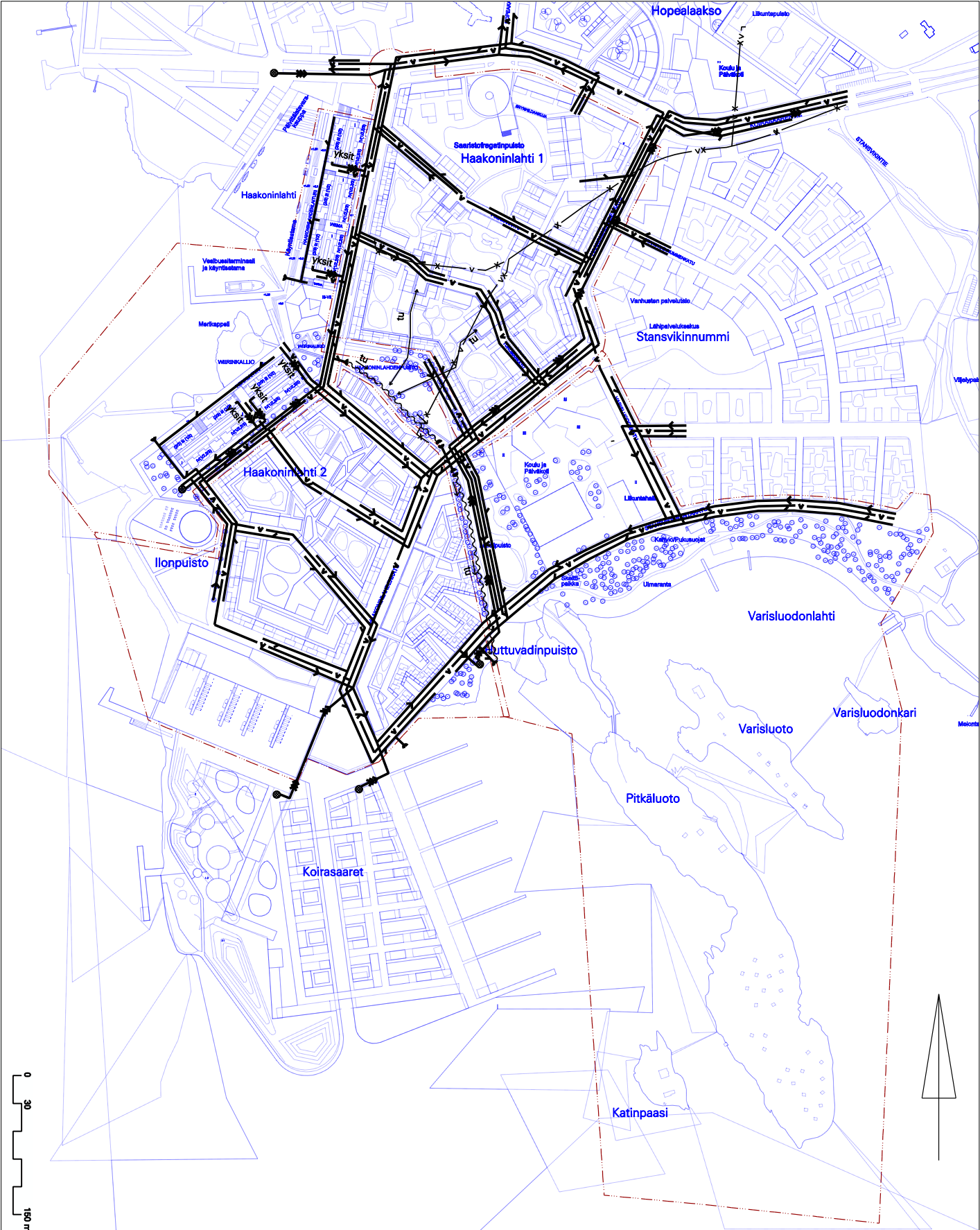
	Pyörätiet jaikakäytävän tasossa
	Pyöräkaistat ajoradan tasossa
	Jalankulku ja pyöräily
	Jalankulku
	Istutuskaista
	Erotuskaista

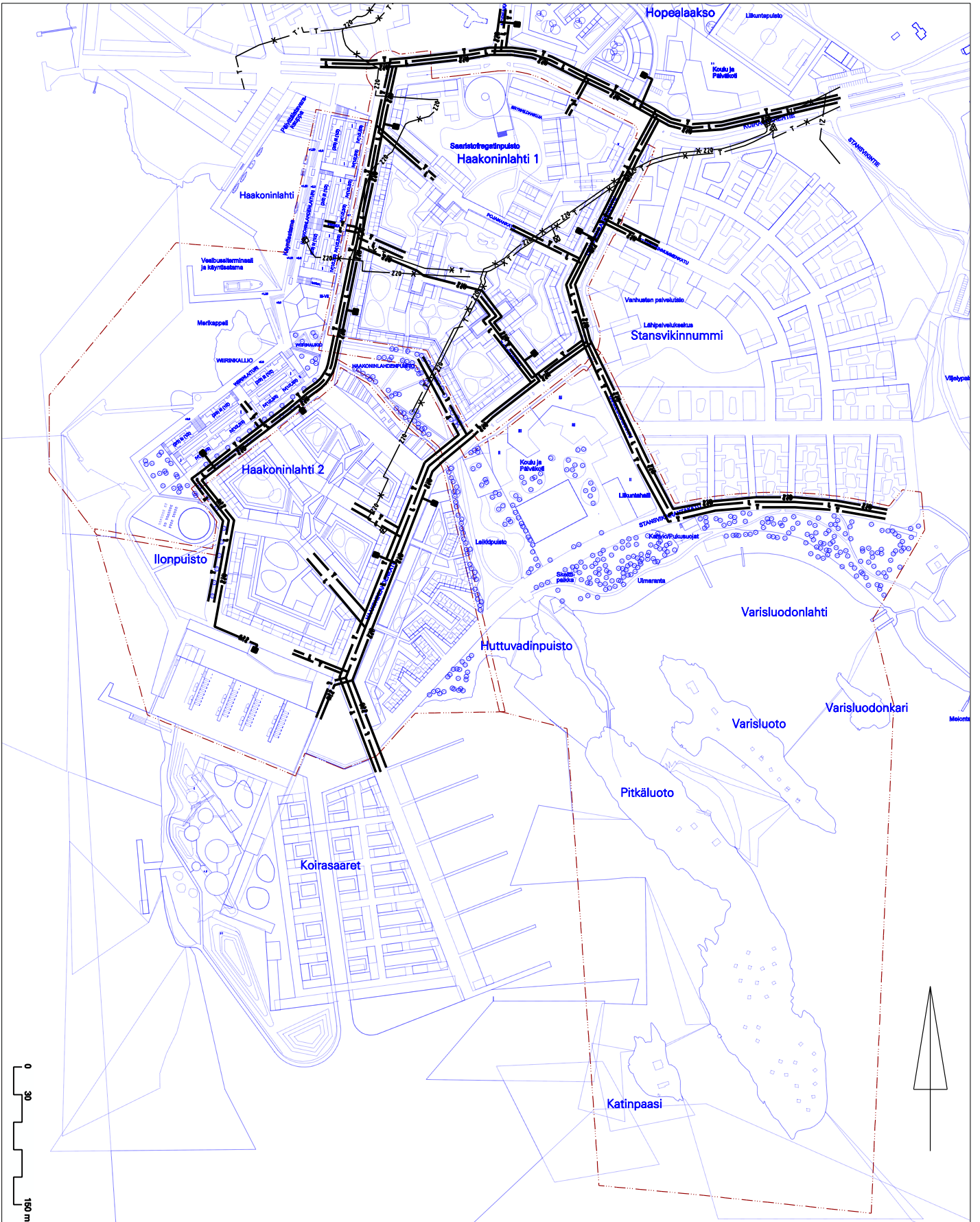
Piirt. n:o	K.oso			
	49.			
KRUUNUVUORENRANTA, RANNAT, PUUSTO JA PALVELUKORTTELIN (AK12080) LIIKENNESUUNNITELMALUONNOS				
Suhde	1:2000			
Korvaa				
Korvattu				
Ehd.				
Hyv.				
Piirt.	Laot.	Tark.	Pvm.	
	HPa		21.05.2012	
HELSINGIN KAUPUNKISUUNNITELUVIRASTO LIIKENNESUUNNITTELUOSASTO				

KRUNNUNVUORENFRANTA, ETELÄOSA Vesihuolto

1 : 4000

- ✦-✦-✦ NYKINEN KÄTTÖSTÄ POISTUVA VESILINJA
- V — UUSI VESILINJA
- UUSI VETTOVEMÄÄRI
- UUSI PAINEVEMÄÄRI
- UUSI HULEVESIVEMÄÄRI
- ~ TULVAEHTI
- ← TULVAEHTI
- YKSITINEN VERKOSTO
- UUSI LÄTEVESIPUMPPAMAIO

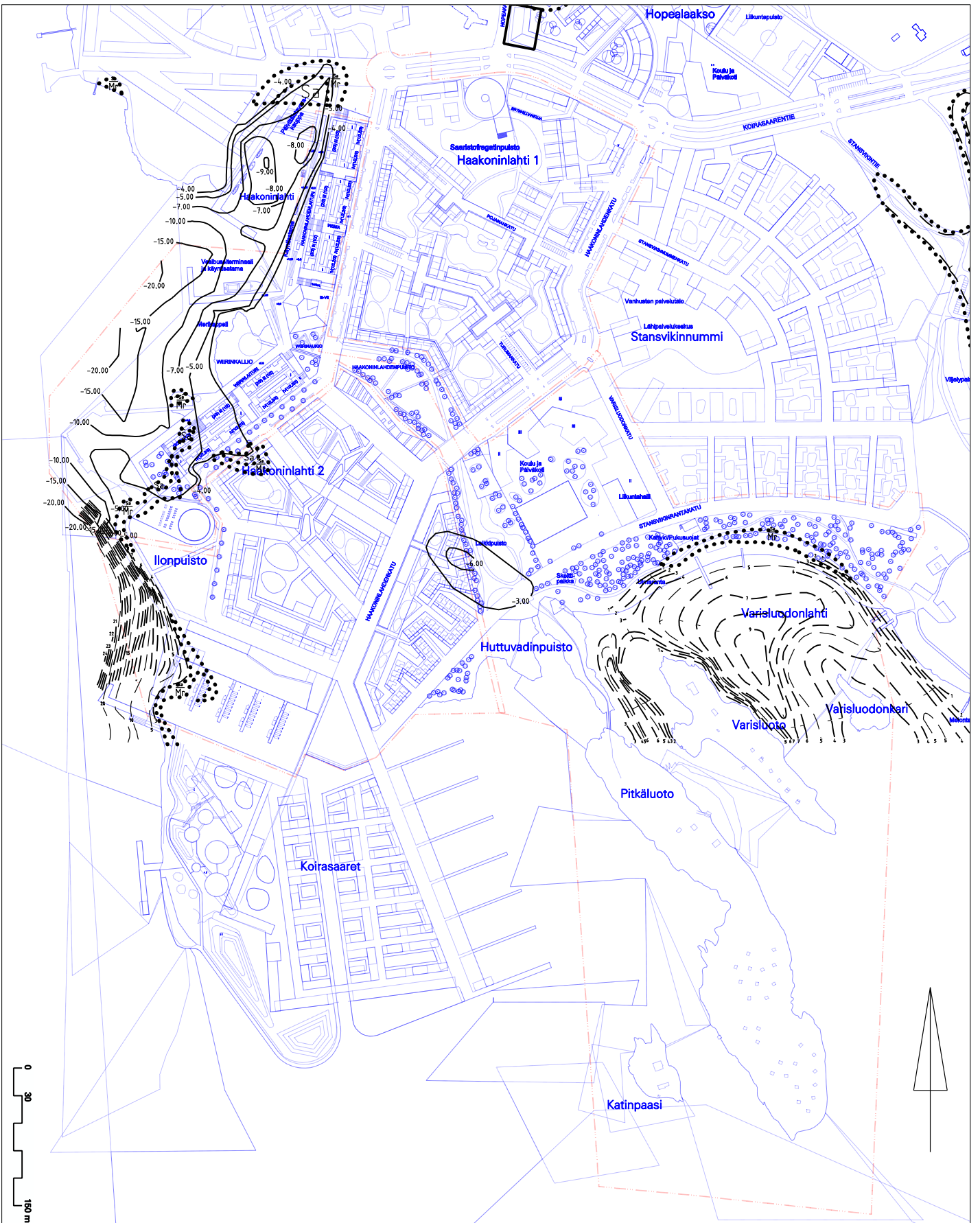

**KRUUNUVUOREN RANTA,
ETELÄOSA**
Energiahuolto ja
tietoliikenne

1 : 4000

- 2 — NYKYNEN 20 kv:n LIIALOHTO
- 20 — NYKYNEN 20 kv:n SÄHKÖKAAPPELI
- ✕ NYKYNEN MUUNTAMO
- T — NYKYNEN TIETOLIIKENNEKAAPPELI
- ✕ NYKYNEN JÄÄKAMO
- 20 — UUSI 20 kv:n SÄHKÖKAAPPELI
- 1 — UUSI KÄUKOJÄMPÖLOHTO
- T — UUSI TIETOLIIKENNEKAAPPELI
- UUSI MUUNTAMO
- ✕✕ KÄYTTÖÄ POISTUVIA

**KRUNUVUORENRANTA,
ETELÄOSA
Maapää**

1 : 4000

MAALAJALUEN RAJA

— 5 —
SAVEN ALAJANNAAN ARVOTTU
SYVYYS MAANPÄÄNNÄSTÄ

□
RAKENNUS PERUSTETTU
PUIPPAALUILLA

Sa
SAVALLE SAAMEROKSEN
PÄKSIÖS YL. 3m

Sa
SAVALLE SAAMEROKSEN
PÄKSIÖS 1,5m

LYHENNELMÄ KRUUNUVUORENRANNAN OSAYLEISKAAVA-ALUEEN LUONTOSELVITYKSESTÄ JA MAANKÄYTÖN LUONTOVAIKUTUSTEN ARVIOINNISTA

ENVIRO

Joulukuu 2005

Lyhennelmä 2011

LYHENNELMÄ KRUUNUVUORENRANNAN OSAYLEISKAAVA-ALUEEN LUONTOSELVITYKSESTÄ JA MAANKÄYTÖN LUONTOVAIKUTUSTEN ARVIOINNISTA

(JÄTETTY POIS LUVUT 4.1. KRUUNUVUORENLAMPI YMPÄRISTÖINEEN
JA 4.2. TAHVONLAHDENNIEMI)

SISÄLLYS

1. JOHDANTO	2
2. SELVITYSALUEEN RAJAUS JA TOIMEKSIANNON SISÄLTÖ	2
3. LÄHTÖAINEISTO JA MENETELMÄT	4
3.1. AIEMMAT SELVITYKSET	4
3.2. KESÄN 2005 SELVITYKSET	5
3.2.1. <i>Pesimälinnusto</i>	5
3.2.2. <i>Kasvillisuuden inventointi</i>	5
3.2.3. <i>Kääpälajiston inventointi</i>	6
3.2.4. <i>Maastokatselmukset</i>	6
4. LUONNONOLOT JA SUOSITUKSET	6
4.2. <i>KRUUNUVUORENRANNAN RANTAMETSÄ (ALUE B)</i>	7
4.2.1. <i>Kasvillisuus</i>	8
4.2.2. <i>Kääpälajisto</i>	10
4.2.3. <i>Linnusto</i>	11
4.2.4. <i>Merkittävät luontokohteet</i>	11
4.2.5. <i>Suunnitellun maankäytön vaikutus luonnonympäristöön ja suositukset</i>	11
4.3. <i>KOIRASAAREN JA HUTTUVADIN VÄLINEN RANTAOSUUS (ALUE C)</i>	13
4.3.1. <i>Kasvillisuus</i>	13
4.3.2. <i>Merkittävät luontokohteet</i>	15
4.3.3. <i>Suunnitellun maankäytön vaikutus luonnonympäristöön</i>	15
4.4. <i>PITKÄ- JA VARISLUOTO (ALUE D)</i>	15
4.4.1. <i>Kasvillisuus</i>	16
4.4.2. <i>Merkittävät luontokohteet</i>	17
4.4.3. <i>Suunnitellun maankäytön vaikutus luonnonympäristöön ja suositukset</i>	18
5. LÄHDEVIITTEET	19

LIITTEET

1. Kruunuvuorenrannan maankäyttökaavio.
2. Kruunuvuoren ja Tahvonlahdenniemen putkilokasvilajisto kesän 2005 selvitysten perusteella.
3. Kruunuvuoren ja Tahvonlahdenniemen pesimälinnusto kesällä 2005.
4. Kruunuvuoren kääpäselvitys 2005.

1. JOHDANTO

Helsingin Kruunuvuorenrantaan laaditaan parhaillaan osayleiskaavaa, jonka tavoitteena on noin 10 000 asukkaan asuinalue. Yleiskaava 2002:ssa nykyinen öljysatama on varattu asumiseen. Lisäksi öljysataman pohjoispuolelta ja kaakkoispuolelta on varattu alueita asuinkäyttöön. Öljysataman muu ympäristö on osoitettu pääosin virkistyskäyttöön.

Kruunuvuoren alue on tunnettu luonnonarvoistaan, mm. kauniista kallioista ja luonnontilaisesta lammesta, jota on ehdotettu luonnonsuojelualueeksi jo vuonna 1949. Alueella on myös muita merkittäviä luontokohteita. Esimerkiksi Stansvikin kartanon kaakkoispuolella sijaitseva Tahvonlahdenniemi on eräs harvoista Helsingin harjumuodostumista.

Helsingin kaupungin ympäristökeskus ja Helsingin kaupunkisuunnitteluvirasto tilasivat Ympäristösuunnittelu Enviro Oy:ltä Kruunuvuoren kaavoitusalueen luontoselvityksen, johon sisältyi myös maankäytön luontovaikutusten arviointi sekä suositukset luonnonsuojelun ja lisääntyvän virkistyskäytön yhteensovittamiseksi. Selvityksen tulokset esitellään tässä raportissa.

2. SELVITYSALUEEN RAJAUS JA TOIMEKSIANNON SISÄLTÖ

Selvitysalue muodostuu viidestä osa-alueesta, joista yksi sijaitsee öljysataman pohjoispuolella ja muut sen etelä- ja kaakkoispuolella (kuva 1). Luontoinventointien sisältö ja laajuus vaihtelivat osa-alueittain. Kultakin osa-alueella on ilmennyt erityiskysymyksiä, joihin selvityksen toivottiin vastaavan.

A. Kruunuvuorenlampi ympäristöineen

Öljysataman pohjoispuolella sijaitsevalta Kruunuvuorenlammen alueelta selvitettiin kasvilajisto ja kasvillisuustyypit, kääpäälajisto sekä pesimälinnusto.

Erityiskysymykset:

- perustettavan Kruunuvuorenlammen luonnonsuojelualueen ja sitä ympäröivän suojavyöhykkeen laajuus
- suojavyöhykkeen maankäytölle mahdollisesti asettamat reunaehdot
- arvio siitä, tulisiko alueella sijaitsevalle lehmusmetsikölle laatia hoito- ja käyttösuunnitelma
- liitteen 1 mukaisen maankäytön vaikutus luonnonympäristöön.

B. Kruunuvuorenrannan rantametsä

Öljysataman kaakkoispuolella sijaitsevasta Kruunuvuorenrannan rantametsästä selvitettiin kasvilajisto ja kasvillisuustyypit, kääpäälajisto sekä pesimälinnusto.

Erityiskysymykset:

- elinvoimaisen rantametsikön rajausta ja suojelutarve
- liitteen 1 mukaisen maankäytön vaikutus luonnonympäristöön.

Kuva 1. Tutkitut alueet.

- A Kruunuvuorenlampi ympäristöineen (19,9 ha)
- B Kruunuvuorenrannan rantametsä (3,4 ha)
- C Koirasaari–Huttuvati (1,8 ha)
- D Pitkä- ja Varisluoto (5,1 ha)
- E Tahvonlahdenniemi (3,7 ha)

C. Koirasaaren ja Huttuvadin välinen rantaosuus

Öljysataman ranta-alue, josta selvitettiin vesi- ja rantakasvillisuus.

Erityiskysymykset:

- liitteen 1 mukaisen maankäytön vaikutus luonnonympäristöön.

D. Pitkä- ja Varisluoto

Kruunuvuoren eteläpuolella sijaitsevilta saarilta tutkittiin pääpiirteisesti kasvilajisto ja kasvillisuustyypit.

Erityiskysymykset:

- mahdollisuudet ohjata ulkoilijoiden liikkumista ja vähentää kasvipeitteen kulumista kallioalueilla
- liitteen 1 mukaisen maankäytön vaikutus luonnonympäristöön.

E. Tahvonlahdenniemi

Stansvikin kartanon kaakkoispuolella sijaitseva harjuniemi, josta selvitettiin kasvilajisto ja kasvillisuustyypit, kääpälahajisto sekä pesimälinnusto.

Erityiskysymykset:

- mahdollisuudet ohjata ulkoilijoiden liikkumista ja vähentää kasvipeitteen kulumista harjualueella
- liitteen 1 mukaisen maankäytön vaikutus luonnonympäristöön.

3. LÄHTÖAINEISTO JA MENETELMÄT

3.1. AIEMMAT SELVITYKSET

Kruunuvuoren alueelta ei ole aiemmin tehty kattavaa luontoselvitystä. Ainoa laajahkon alueen selvitys käsittää Stansvikin kartanon pihamaan lähiympäristöineen (Hiltunen 2000), mutta sen tarkastelualue jää lähes kokonaan selvitysalueen ulkopuolelle. Kruunuvuoren tunnettuja luontokohteita on kuitenkin inventoitu useaan otteeseen. Niistä on kuvauksia Hosiaisluoman (1985), Ahosen ja Markkasen (2000), Siivosen (2004) ja Sailan (2004) julkaisuissa.

Helsingin kaupungin ympäristökeskuksen toimeksiannosta on selvitetty myös alueen arvokkaita linnusto-, lepakko- ja kasvillisuuskohteita, joiden tiedot saatiin käyttöön ympäristökeskuksen luontotietorekisteristä (Helsingin kaupungin ympäristökeskus 2005). Ympäristökeskus toimitti käyttöömmme lisäksi julkaisemattomia kääpähavaintoja sekä Arto Kurton vuosina 2004 ja 2005 päivittämät arvokkaiden kasvillisuuskohteiden rajaukset ja inventointitiedot, joita ei vielä oltu tallennettu luontotietorekisteriin. Helsingin kaupunkisuunnittelukeskus toimitti selvityksessä käytetyt karttapohjat ja puustomittaus-tiedot.

3.2. KESÄN 2005 SELVITYKSET

Luontoselvityksen tavoitteena oli saada kaavasuunnittelua varten riittävä kuva alueen luontoarvoista. Työhön kuului kolme erillistä inventointia, jotka olivat pesimälinnustoselvitys, kasvillisuuden ja luontotyyppien inventointi sekä kääpäselvitys.

3.2.1. Pesimälinnusto

Pesimälinnustoselvityksen tavoitteena oli saada yleispiirteinen kuva alueen linnustosta, huomionarvoisista lintulajistosta sekä linnustollisesti merkittävistä kohteista. Alueella tehtiin tarjouspyynnön mukaisesti neljä pesimälintulaskentaa. Nämä riittävät aiempien tietojen ohella arvokkaiden linnustokohteiden toteuttamiseen ja rajaamiseen, mutta eivät anna luotettavaa kuvaa linnuston tiheydestä eivätkä paljasta kaikkia alueen pesimälintulajeja. Laskentapäivät olivat 4.5., 16.5., 25.5. ja 10.6.2005. Kaikki laskennat kattoivat osa-alueet A, B ja E (kuva 1).

Laskennat tehtiin varhain aamulla Helsingin yliopiston eläinmuseon kartoituslaskentaohjeiden (Koskimies & Väisänen 1988) mukaisesti. Laskettavat alueet käytiin kattavasti läpi ja lintuhavainnot merkittiin karttapohjalle. Pesiviksi on tulkittu ohjeiden mukaisesti varmistetut pesinnät sekä samalla paikalla vähintään kahdessa laskennassa tavatut linnut. Laskennoissa merkittiin muistiin myös vesialueen linnustoa sekä kartoitusalueiden ulkopuolelta havaitut huomionarvoiset lintulajit.

Täydentävää tietoa linnustosta saatiin kasvillisuus- ja luontotyyppiselvityksen aikana. Lintulaskennat teki luonnont. kand. Pekka Routasuo.

3.2.2. Kasvillisuuden inventointi

Alueen kasvillisuutta ja luontotyyppiä inventoitiin viitenä päivänä 23.6.–31.8.2005. Selvityksen aikana osa-alueet käytiin kattavasti läpi. Selvitys tehtiin kuviokartoituksena rajaamalla kasvillisuuden tai maankäytön perusteella ympäristöstä selvästi erottuvat kuviot 1:4000-mittakaavaiselle karttapohjalle. Kulta-kin kuviolta kirjattiin muistiin kasvillisuuden yleis- ja erityispiirteet, pensaskerroksen ja kenttäkerroksen valtalajit sekä huomionarvoiset putkilokasvilajit. Lisäksi tarkastettiin tiedossa olleiden luontokohteiden ja harvinaisten kasvilajien kasvupaikkojen tila ja muutokset. Osa-alueilta A ja E merkittiin muistiin kaikki havaitut putkilokasvilajit. Osa-alueilla A ja D sijaitsevia käytössä olevia pihaluoteita ei tarkistettu. Osa-alueen A hylättyjen huviloiden pihamailla kasvavia koristekasveja ei myöskään selvitetty järjestelmällisesti.

Vesialueiden ja öljysataman rannan inventointi tehtiin soutuveneellä 10.8.2005. Vesikasvillisuutta haravoitiin pitkävartisella (3,9 m) rautaharavalla.

Kasvillisuusselvityksen yhteydessä arvioitiin myös maankäyttöluonnoksen mukaisen rakentamisen vaikutuksia luonnonoloihin ja tarkennettiin luontokohteiden rajauksia. Kasvillisuusselvityksen teki fil. maist. Esa Lammi.

3.2.3. Kääpälajiston inventointi

Kääpäselvityksen tavoitteena oli arvioida Kruunuvuorenrannan eri osa-alueiden kääpälajistoa ja alueiden merkitystä kääpälajistolle. Osa-alueet A, B ja E käytiin läpi kolmen maastopäivän aikana 19.–21.09.2005. Maastotyötunteja käytettiin 20. Kaikki kääpälajit kirjattiin muistiin. Maastossa tuntemattomiksi jääneistä otettiin näyte myöhempää mikroskooppista määrittystä varten. Määrittäytyö suoritettiin Helsingin yliopiston kasvimuseolla. Maastossa kerätyt näytteet on myös talletettu museon herbarioon.

Kaikki kolme osa-aluetta käytiin läpi sellaisella tarkkuudella, että alueen kääpälajistosta saatiin luotettava kuva. Havaintoja tehtiin elävästä puustosta, kuolleesta pystypuustosta ja maapuustosta eri kääpälajien esiintymispotentialin arvioimiseksi. Lähes kaikki järeät maapuut tarkastettiin, samoin kaikki järeät kuolleet pystypuut. Ohutta maapuuta käytiin läpi kattavasti kaikilta osa-alueilta.

Tieteellinen nimistö noudattaa kääpien osalta Niemelän (2004) ja Kotirannan ja Niemelän (1996) käyttämää nimistöä. Arinakääpä (*Phellinus igniarius* coll.) määritettiin kollektiivisena ryhmälajina, eli "pikkulajeja" (lepänarinakääpä *P. alni*, koivunarinakääpä *P. cinereus*, sysikääpä *P. nigricans*) ei erotettu. Orvakoiden ja nahakoiden nimet ovat Kotirannan (2001) mukaan. Lajien uhanalaisuus on ilmoitettu Rassin ym. (2001) mukaan.

Alueen käävistä on valmistunut erillinen selvitys, jonka teki tutkija Juha Kinnunen (liite 4). Tämän raportin kääpä tiedot on poimittu Kinnusen selvityksestä.

3.2.4. Maastokatselmukset

Alueelle tehtiin 25.5.2005 maastokatselmus, jossa tutustuttiin luonnonoloihin ja maankäytön tavoitteisiin. Katselmukseen osallistuivat Mervi Nicklén Helsingin kaupunkisuunnitteluvirastosta, Raimo Pakarinen ja Tiia Stén Helsingin kaupungin ympäristökeskuksesta sekä Esa Lammi ja Pekka Routasuo Ympäristösuunnittelu Enviro Oy:stä.

4. ASEMAKAAVA-ALUEEN LUONNONOLOJEN JA SUOSITUKSET

Seuraavassa kuvataan yleispiirteisesti osa-alueiden luonnonoloja, esitellään niiden huomionarvoiset lajit ja luontokohteet ja annetaan suosituksia maankäytön suunnitteluun. Kasvillisuus, kääpälajisto, linnusto ja erityiskohteet raportoidaan omina lukuinaan.

4.2. KRUUNUVUORENRANNAN RANTAMETSÄ (ALUE B)

Kruunuvuorenrannan rantametsä on kapea metsäalue, joka alkaa öljyvaraston eteläpuolelta ja jatkuu Tahvonlahdenniemen tyvelle lähelle Stansvikin kartanoa. Alueen länsireunassa on kallioniemi ja keskiosassa Uudenkylän mökki-alueen uimaranta. Eteläosaa käytetään soutuveneiden säilytyspaikkana.

Rantametsä on pääosin männikköä, jossa kasvaa tiheä pihlaja-alikasvos. Osa männyistä on järeitä. Rantaviivan tuntumassa kasvaa lehtipuustoa, etenkin tervaleppiä. Ranta on enimmäkseen ruoikkoinen, mutta ruokovyöhyke on enimmilläänkin vain parinkymmenen metrin levyinen.

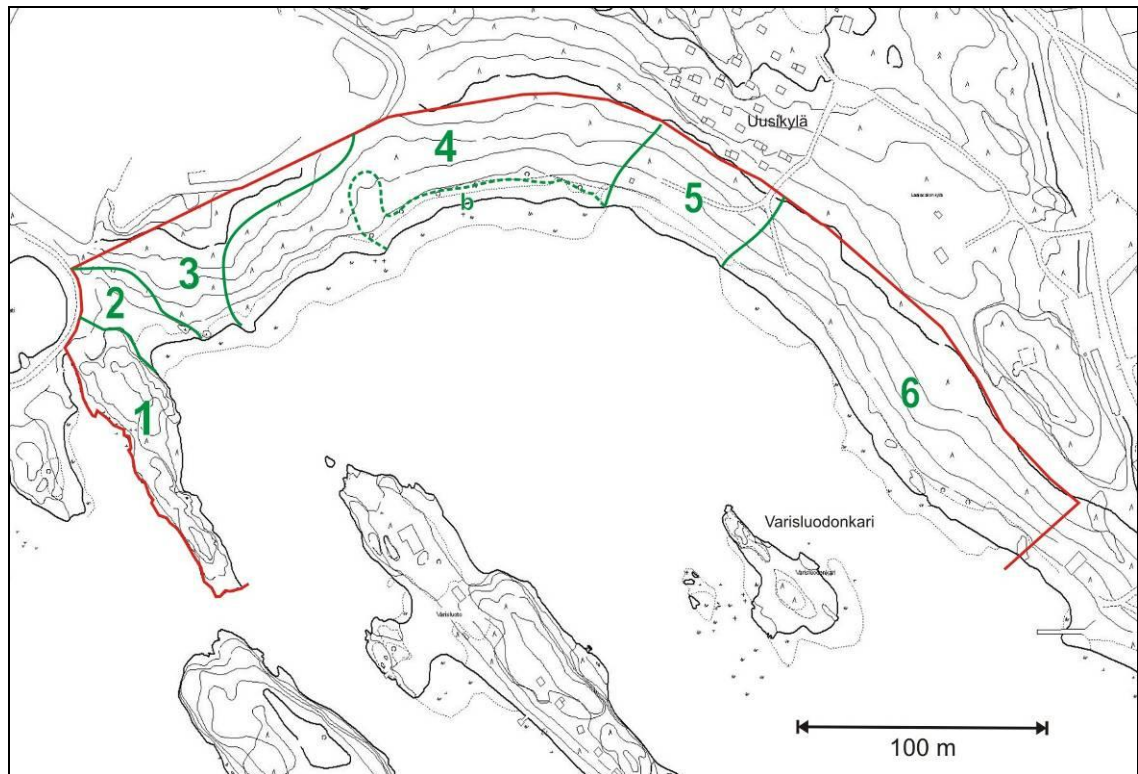

Kruunuvuorenrannan edustalla on kapealti järviruoikkoa. Rannan tervalepikko erottuu muuta metsää vaaleampana ja matalampana.

4.2.1. Kasvillisuus

Alueelta erotettiin kasvillisuuden ja maankäytön perusteella kuusi kuviota (kuva 10).

Osa-alue 1. Niukkapuustoinen kallioniemi. Kallioniemen tyvellä on harvakseltaan alle kymmenmetrisiä mäntyjä, joista osa on kuolleita. Niemen eteläpää on puuton. Niemestä avautuu hyvä näköala merelle. Niemessä on liikuttu paljon, mikä näkyy kasvipeitteen kuluneisuutena. Niemen kasvillisuus on karuille rantakalliolle tyypillistä. Runsaita ovat mm. kelta- ja isomaksaruoho, ahosuolaheinä, ruoholaukka, kultapiisku ja isolaukku. Erikoisuutena tavataan kaukasianmaksaruohoa, jota kasvaa laikkuina kallionpainanteissa. Puutarhakasviksi tuotua kaukasianmaksaruohoa kasvaa useassa paikassa muuallakin Kruunuvuorenrannan kallioilla.

Kuva 10. Kruunuvuorenrannan rantametsän osa-alueet.

Osa-alue 2. Metsittynyt pihamaa. Niemen tyvellä sijaitseva metsäkuvio, jossa on aiemmin ollut asumus. Entisellä pihamaalla kasvaa syreenejä, vaahteroita ja tuomia tiheänä pensaikkona. Varjostavan pensaikon alla on mm. kevättähtimöä, pystykiurunkannusta ja jänönsalaattia. Tervaleppää ja tuomia kasvava ranta on kosteapohjainen.

Osa-alue 3. Nuorehko mäntysekametsä. Puusto on noin 15 metrin mittaista männikköä, jossa kasvaa myös muutamia kuusia. Pensaskerros on tiheää pihlajikkoo. Kenttäkerroksessa on lähinnä mustikkatyypin lajistoa. Runsaita ovat mustikan lisäksi kielo, metsäkastikka ja sananjalka, myös jänönsalaattia on melko paljon.

Osa-alue 4. Varttunut mäntysekametsä. Kasvillisuus on samantyyppistä kuin osa-alueella 3, mutta puusto on vanhempaa, kookkaita kilpikaarnamäntyjäkin on melko paljon. Sekapuina kasvaa koivuja ja kuusia, joiden osuus lisääntyy itään päin mentäessä. Pensaskerros on tiheää pihlajavesakkoa, paikoitellen kasvaa myös nuoria mäntyjä, kuusia ja jokunen raita. Kenttäkerroksen kasvillisuus on mustikka- ja käenkaali-mustikkatyyppejä.

Rannalla on 5–10 metrin levyinen tervaleppäkasvusto (kartta 11, kuvio b), jonka puusto on melko nuorta. Lepikon alla on runsaasti ruokokariketta ja muuta mereltä ajelehtinutta ryönää. Kenttäkerroksen kasvillisuus on tavanomaista kosteiden rantametsien lajistoa. Lisäksi tavataan mm. koiranvehnää. Tervalepikon itäpäässä kasvaa muutama 1–2 metrin mittainen saarni, jotka lienevät kulkeutuneet paikalle läheisiltä lomamökeiltä.

Tervalepikon länsipäässä on kausikuiva puro, jonka varressa on lehtipuustoa, mm. muutama iso tervaleppä sekä tuomia ja koivuja. Puronvarren kosteissa

painanteissa on saniaiskorven lajistoa: hiirenporrasta, metsälvejuurta ja suokelttoa. Osa-alueen rantaa reunustaa 20 metrin levyinen ruoikko.

Osa-alue 5. Harvapuustoinen, puistomainen alue, jota käytetään uimarantana. Puusto on mäntyjä ja koivuja, osa männyistä on järeitä. Ranta on niittämällä avoimena pidettyä hiekkarantaa, jossa kasvaa muutama nuori tervaleppä.

Osa-alue 6. Itäranta. Lähelle Stansvikin venevajoja ulottuva rantametsä, jota käytetään soutuveneiden säilytyspaikkana. Ylispuusto on vanhaa männikköä. Mäntyjen alla kasvaa tiheässä pihlajia ja koivuja. Maasto on paikoin kivikkoista. Kenttäkerroksen valtakasveja ovat mustikka, metsäkastikka ja sananjalka. Rannalla on kapea niittyreunus ja sen ulkopuolella kapealti ruoikkoa. Harvinaisia rantakasveja ei tavattu.

Huomionarvoinen lajisto

Kruunuvuorenrannan rantametsästä ei tavattu uhanalaisia tai silmälläpidettäviä kasveja. Tavanomaisesta lajistosta poikkeavia olivat kaukasianmaksaruoho (paikoin länsipään kallioniemellä) sekä saarni (muutama vesomainen taimi lomamökkialueen rannan tuntumassa). Molemmat lajit ovat pihamailta kulkeutuneita. Kuvion 4 kosteassa painanteessa kasvava suokeltto on Helsingissä huomionarvoinen kasvi.

Rantametsän läpi länsipään kallioniemeen johtavan polun varrelta on aiemmin tavattu juovakannusruohoa, joka on Helsingissä vanha purjelaivakauden painolastitulokas. Vuonna 2000 lajia löydettiin vielä kolmesta paikasta polun varresta (Hiltunen 2000), mutta kesän 2005 inventoinnissa sitä ei tavattu. Uudenkylän hiekkarannan reunalla sen sijaan kasvoi kannusruohoja, jotka kukkatuntomerkkien perusteella olivat juovakannusruohon ja alkuperäislajistoomme kuuluvan kannusruohon risteymiä. Kannusruohoristeymiä on tavattu muualtakin Helsingin rannoilta (Kurtto & Helynranta 1998).

4.2.2. Kääpälaajisto

Rantaa on joiltakin osin siistitty, eikä maapuustoa ole näillä paikoilla juurikaan. Paikoin on lähelle rantaa tervaleppävyöhykkeeseen jätetty maapuustoa, joka on tällä hetkellä lahoasteita 1 ja 2 (neliportaisella asteikolla). Kauempänä rannasta löytyy joitakin maapuukeskittymiä, mutta rungot ovat pääosin hiljattain kaatuneita.

Alueen potentiaali kääpälaajiston monipuolistumiselle tulevaisuudessa on hyvä, koska siellä on runsaasti vanhaa ja ikääntyvää puustoa, joka tulee kaatumaan maapuiksi seuraavan kymmenen vuoden aikana.

Alueelta ei kesällä 2005 tavattu uhanalaisia tai silmälläpidettäviä kääpälajeja. Huomionarvoinen piirre on vaateliaan karhunkäävän esiintyminen. Laji lahoittaa vanhoja mäntyjä ja tekee itiöemänsä näiden tyvelle. Karhunkääpä on esiintynyt Kruunuvuorenrannan alueella vuosittain ja joinakin vuosina runsaana useiden mäntyjen tyvillä (Kristen Söderman, henk.koht. tieto). Laji tavattiin muiltakin kesällä 2005 tutkituilta Kruunuvuorenrannan osa-alueilta. Karhunkääpä on Suomessa vähälukuinen ja selvästi etelään painottuva laji.

Alueen länsipäästä kuvioden 2 ja 3 rajalta on vuonna 2001 löydetty rusokääpä (P. Salo, kirj. ilm.), joka on Etelä- ja Keski-Suomeen painottuvat harvinainen, useimmiten kuusissa elävä kääpälaaji. Lajia ei tiettävästi ole muulloin tavattu Kruunuvuoren alueelta.

4.2.3. Linnusto

Osa-alueen linnusto oli vähälajista ja käsitti vain tyypillisiä metsä- ja rantalintuja. Lintulaskennoissa havaittiin 19 pesiväksi tulkittua paria, jotka edustivat kahdeksaa lajia (liite 3). Västäräkkiä ja rantasipiä lukuun ottamatta muut lajit ovat tavallisia metsälajeja. Koloissa ja pöntöissä pesiviä lajeja olivat sini- ja talitiainen sekä kirjosieppo ja harmaasieppo, joita oli puolet (kahdeksan paria) metsälinnuista. Metsien yleislinnut peippo ja pajulintu muodostivat lopun lajiston.

Västäräkki viihtyy usein rannoilla. Kahlaajiin kuuluva rantasipi puolestaan pesii metsässä, mutta ruokailee rannoilla. Rantasipin pesä löytyi männiköstä polun varrelta.

Lintulaskennoissa alueella havaittiin myös kaksi laulavaa tiltalttia. Molemmat linnut tavattiin vain kerran, joten ne tulkittiin muuttomatalla pysähtyneiksi. Tiltaltti on vaarantunut varttuneiden ja vanhojen kuusikoiden pesimälintu. Yhdessä laskennassa tavattiin lisäksi palokärki, mutta se ei pesinyt alueella. Syönnösjälkien perusteella rantametsä kuuluu kuitenkin palokärjen elinalueeseen.

4.2.4. Merkittävät luontokohteet

Alueella ei ole arvokkaita luontokohteita, mutta vanha männikkö on säilyttämisen arvoinen. Järeillä kilpikaarnamännillä on maisemallista arvoa, ja ne ovat harvinaisehkon karhunkäävän kasvupaikkoja. Vanhoja mäntyjä on sekä itärannalla että öljysataman eteläpuolella.

Ranta-alueen edustalla sijaitseva Varisluodonkari on linnustollisesti arvokas kohde (Helsingin kaupungin ympäristökeskus 2005). Kesällä 2005 sen pesimälinnustoon kuuluivat ainakin silkkiuikku, valkoposkihanhi, sinisorsa, tukkasotka, kalalokki ja kalatiira. Joinakin kesinä myös lapintiira on kuulunut lajistoon. Uhanalainen selkälokki kuuluu mahdollisiin pesimälajeihin, mutta sitä ei tavattu kesällä 2005.

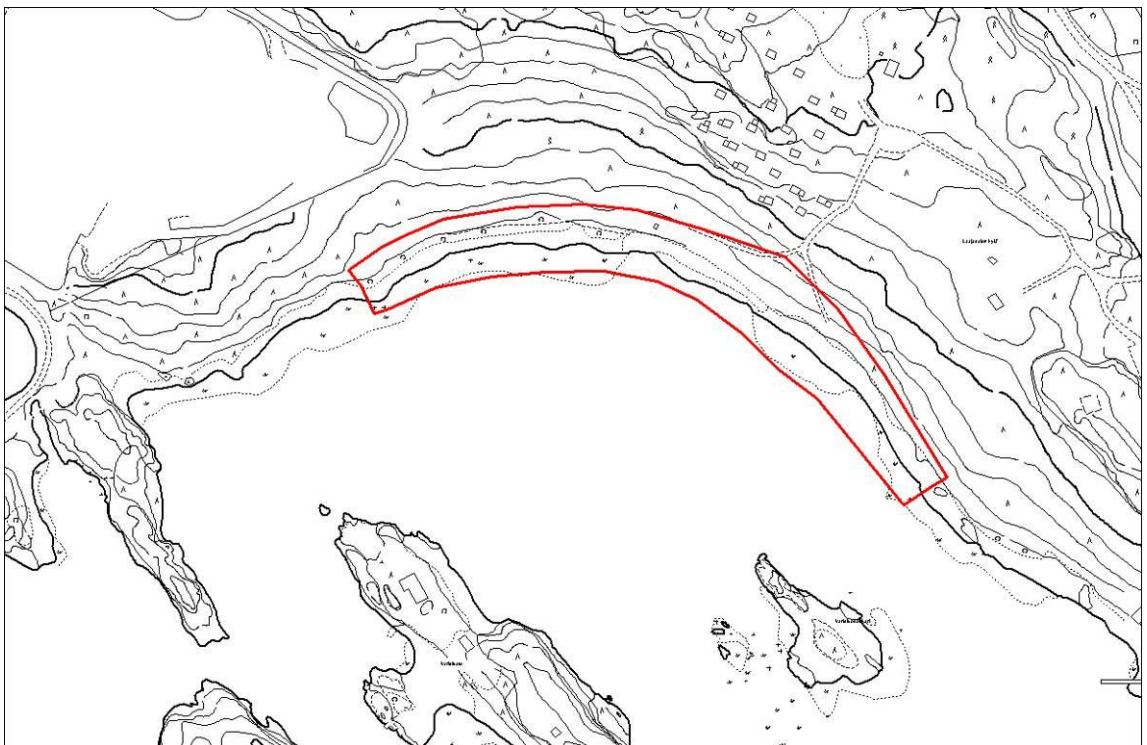
4.2.5. Suunnitellun maankäytön vaikutus luonnonympäristöön ja suositukset

Kruunuvuorenrannan maankäyttökaaviossa rantametsä on varattu uimarannaksi. Rantametsän pohjoisreunaan on tulossa asuinrakennuksia. Ranta-alueen länsipuolisen niemen kautta on suunniteltu ulkoilureittiä eteläpuoliseen Pitkäluodon saareen (liite 1).

Rantametsällä ei ole erityisiä luontoarvoja. Myös alueen vesikasvillisuus todettiin kesällä 2005 tavanomaiseksi. Luonnontilaisen rannan maisemallinen merkitys on nykyisellään huomattava. Rantaa reunustaa 10–20 metrin levyinen

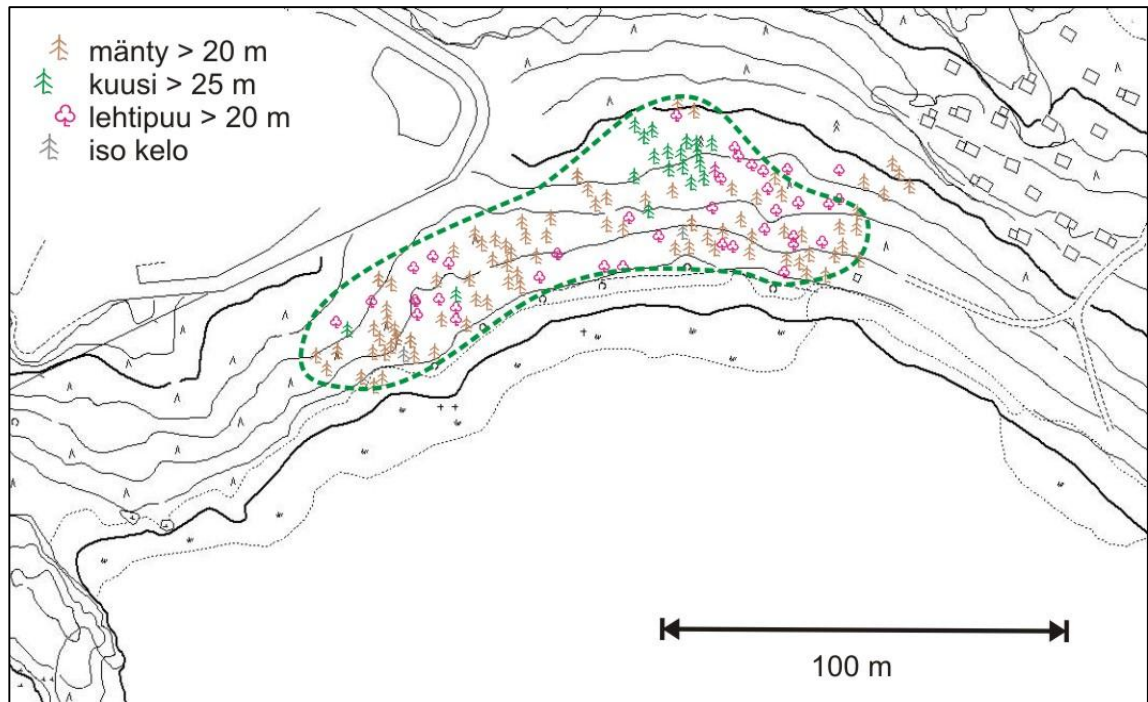
järviruoikko, jonka ulkoreunassa on vettä noin 1,50–1,75 metriä. Jyrkähköä rantaa on hankala muuttaa uimarannaksi vesialuetta täyttämällä, joten uimarantaa on rakennettava rantametsän suuntaan. Uimarannan rakentaminen muuttaisi alueen hyvin toisen tyyppiseksi kuin mitä se on nykyisin. Haittoja saattaisi ilmetä myös linnustollisesti arvokkaalla Varisluodonkarilla uimareiden noustessa maihin.

Uimaranta vaikuttaa alueen luonnonoloihin ja maisemaan suunniteltua vähemmän, jos ranta-alueen länsiosa jätetään luonnontilaan tai ainakin rajataan uimarannan ulkopuolelle. Tällöin myös Pitkäluodolle kallioisen niemenkärjen kautta johtava reitti jäisi hieman sivuun uimarannalta. Ehdotus uimarannan rajaamiseksi esitetään kuvassa 11. Reitille voidaan johtaa ulkoilutie uimarannan kautta.

Kuva 11. Uimarannaksi rakennettavan alueen rajausehdotus.

Rannan käyttöä suunniteltaessa tulisi ottaa huomioon myös vanha puusto, jolla on maiseman elävöittäjänä huomatta merkitys virkistyskäyttöön varatulla alueella. Ranta-alueen kilpikaarnamäntä kestävät hyvin rannan uimakäyttöä, mikäli niiden juuristoa ei vaurioiteta aluetta rakennettaessa. Säilyttämisen arvoista puustoa on erityisesti kuvaan 12 rajatulla alueella. Myös lännempänä kasvaa muutamia kilpikaarnamäntyjä. Vanhoja mäntyjä kasvaa lisäksi itärannalla.

Kuva 12. Kruunuvuorenrannan rantametsän vanhin osa kaupunkimittausosaston aineiston perusteella. Alueen länsipuolella mäntyä saavuttavat yleisesti 15–18 metrin pituuden.

Lintujen pesimäpaikkana merkittävä Varisluodonkari sijaitsee suunnitellun uimarannan eteläpään kohdalla. Varisluodonkarin ja mannerrannan välissä on syväkko vesialue, mutta Varisluodolle pääsee uimalla. Uimarien aiheuttama häirintä Varisluodonkarilla pysyy vähäisenä, jos uimarantaa ei jatketa karin kohdalle asti (kuva 11). Varisluodonkarille tulisi pystyttää linnustonsuojelualueen kyltit rannan käytöstä riippumatta.

4.3. KOIRASAAREN JA HUTTUVADIN VÄLINEN RANTAOSUUS (ALUE C)

Kruunuvuorenrannan rantametsän itäpuolella sijaitseva Koirasaaren ja Huttuvadin välinen rantaosuus on öljysataman käytössä. Alue on aidattu. Sen länsipäässä on täyttörantaa ja keski- ja itäosa kalliorantaa (kuva 13). Sataman täyttömaakenttä ulottuu paikoin rantaan asti; muualla luonnontilassa säilyneen rantakaistaleen leveys vaihtelee muutamasta metristä pariinkymmeneen metriin. Vesialueella pohja on kovaa, paikoin kallioista ja vesi syvenee melko nopeasti. Vesikasvillisuutta on niukasti ja se keskittyy aivan rannan läheiselle alueelle.

4.3.1. Kasvillisuus

Alueen itäpäässä sijaitseva Huttuvati on pieni, reheväkasvuinen lampi. Huttuvati osa entistä merenlahtea, jota on aikaan täytetty. Huttuvatia reunustaa matala täyttömaavalli, jossa kasvaa kymmenen metrin mittaista koivikkoa ja joutomaille tyypillisiä kasveja. Lammen rantoja kiertää kapea vyöhyke leveäosmankäämiä. Rannoilla kasvaa myös mm. järviruokoa, ruokohelppiä, sinikaislaa ja vesihierakkaa.

Huttuvadin edustalla on kaksi pientä poukamaa ja niiden välissä kallioniemi. Itäisempi poukama on ruoikkorantainen. Rannoilla kasvaa myös merenrantaniittyjen tyyppilajeja, kuten rönsyrölliä, ruokohelpiä, meriluikkaa, suolavihvilää, rantakukkaa ja isolaukkua. Vesialueella kasvaa merihauraa ja ahvenvitaa. Karulla kallioniemellä on kaksi vanhaa, matalaa mäntyä ja laikkuina tavanomaista kalliokasvillisuutta, mm. punanataa, ruoholaukkua, rantatädykettä, kelta- ja isomaksaruohoa sekä hietakastikkaa. Kallion itäpuolisessa poukamaassa kasvaa hapsivitaa, ahvenvitaa, merivitaa, merihauraa ja näkinpartaisleviä. Rantaan ajautuneena löydettiin myös merisätkintä ja tähkä-ärviää. Rannan pienillä niitylaikuilla kasvaa mm. särmäputkea ja rannikkia.

Osa-alueen etelärannalla on kapea somerikkoinen, osin kallioinen merenrantaniitty (kuva 13), muutamia pieniä niitylaikkuja sekä länsipäässä matalia mäntyjä ja nuoria tervaleppiä. Laajimmalla niitykuviolla on monipuolinen kasvilajisto. Rantaviivan tuntumassa kasvaa rannikkia, suolavihvilää ja rönsyrölliä ja kauempana rannasta mm. pietaryrttiä, purtojuurta, mesiangervoa, kannusuohoa, ojakärsämöä ja rantakukkaa. Harvinaisia kasvilajeja ei tavattu.

Koirasaaren puoleinen ranta on kivimurskeesta koostuvaa täyttömaata. Ranta on jyrkkä ja enimmäkseen kasviton.

Kuva 13. Koirasaaren ja Huttuvadin välinen ranta-alue. Laajin rantaniitty on varjostettu punaisella.

Koirasaaren ja Huttuvadin välistä rantaa osa-alueen länsiosasta.

4.3.2. Merkittävät luontokohteet

Alueella ei ole merkittäviä luontokohteita. Sieltä ei myöskään tavattu harvinaisia kasvilajeja.

4.3.3. Suunnitellun maankäytön vaikutus luonnonympäristöön

Kruunuvuorenrannan maankäyttöluonnoksessa Koirasaaren ja Huttuvadin välissä on pienvenelaitureita ja länsireunassa uutta, rakennettua täyttörantaa. (liite 1). Vielä jäljellä oleva luonnonranta jäisi suurimmaksi osaksi rakennettavan alueen alle. Rakentamisella ei kuitenkaan olisi huomattavaa vaikutusta Kruunuvuorenrannan luonnon monimuotoisuuden kannalta.

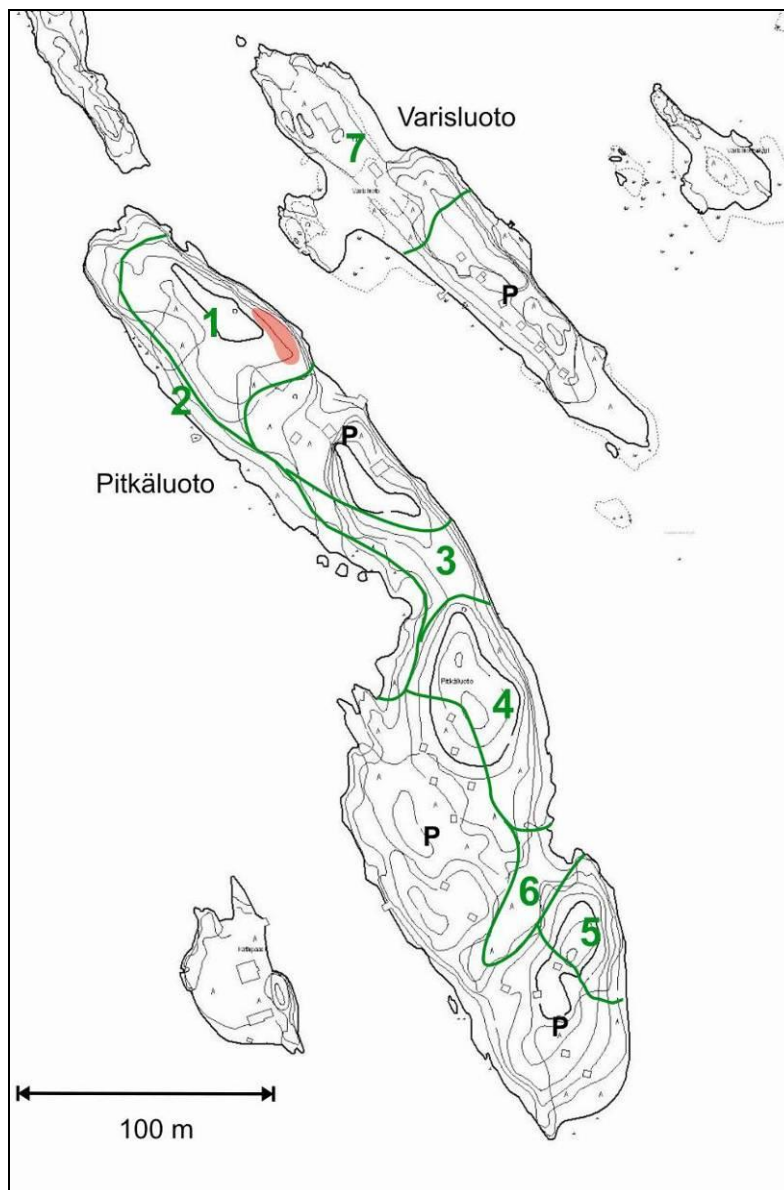
4.4. PITKÄ- JA VARISLUOTO (ALUE D)

Kruunuvuorenrannan eteläpuolella sijaitsevista saarista Pitkäluoto on karu, 400 metrin pituinen kalliosaari, jonka kallioperä on graniittia. Saaren puusto on matalaa. Saaren keski- ja eteläosassa on lomamökkejä. Varisluoto on metsäisempi, noin 200 metrin pituinen saari. Suurin osa siitä on loma-asumusten pihamaata (kuva 14).

4.4.1. Kasvillisuus

Pitkäluodon rakentamattomilta alueita erotettiin kuusi osa-aluetta. Varisluodosta tarkistettiin saaren pohjoispäässä olevan huvilan pihamaa lähitienoi-neen.

Osa-alue 1. Puustoinen kalliomaasto. Saaren pohjoispäässä sijaitseva metsäinen kallioalue, jonka itärinne on jyrkkä. Laella on vanha pihamaa, jossa kasvaa asutuksen jäljiltä mm. syreenejä ja pajuangervoja. Ympäristö on matalaa, heinittynyttä männikköä, jossa on paljon kuivuneita puita. Entisen pihamaan itäpuolella on pieni kallioketo (kuva 14), jossa on edustava kasvilajisto, mm. mä-kikuisma, kalliovillakko, peltovillakko, ahusolaheinä, kultapiisku, mäki-horsma ja ruoholaukka. Pienestä kalliolätäköstä löydettiin myös melko harvi-naista mietotatarta.

Kuva 14. Pitkäluoto ja Varisluoto. Pitkäluodon pohjoispäässä sijaitseva kallioketo on merkitty punaisella.

Osa-alue 2. Länsirannan kallio. Pitkäluodon pohjoispuoliskon länsiranta on niukkakasvuisia silokallioita. Kasvilajisto on tyypillistä karuille kallioille. Lisäksi kaukasianmaksaruohoa tavattiin yhdestä paikasta. Pohjoispään pienissä

kallioplateissa kasvoi mm. särmäputkea ja leveäosmankäämiä. Eteläpään ka-
peikossa on pieni rantaniitty, jossa on monipuolisesti merenrantakasvillisuutta,
ei kuitenkaan harvinaisia lajeja.

Osa-alue 3. Matalaa männikköä kasvava alue, jonka länsipäässä on kostea,
kallioharjanteiden välinen painanne. Painanteessa kasvaa mm. tervaleppiä,
vaahteroita ja pihlajia. Puusto on 8–10 metrin mittaista.

Osa-alue 4. Kuivuudesta kärsinyt kallioalue. Lähes kaikki puut ovat kuivuneet
ja kuolleet pystyyn. Jäljellä on lähinnä joitakin katajia ja koivunvesoja. Puusto
on ollut 5–6 metrin mittaista männikköä. Kenttäkerros on heinittynyt ja siinä
kasvaa metsälauhan lisäksi maitohorsmaa ja ahosuolaheinää, paikoin myös pu-
nanataa, tahmavillakkoa ja jäkälää. Alarinteen kasvilajisto on monipuolisem-
paa, mm. purtojuurta, mäkikuismaa ja rantatädykettä.

Osa-alue 5. Kulottunut kallioalue saaren eteläpäässä. Myös saaren eteläpään
kallioalue on kärsinyt pahoin kuivuudesta. Mäntyjen alle on noussut runsaasti
koivuntaimia. Kenttäkerroksen kasvillisuus on samankaltaista kuin osa-
alueella 4.

Osa-alue 6. Kallioiden välinen notkelma. Kosteapohjainen notkelma, jossa on
tiheä lehtipuusto, mm. haapoja ja vaahteroita. Pensaskerros on tiheä ja kenttä-
kerros rehevä. Pensaista tuomi ja terttuselja ovat runsaita. Kenttäkerroksen val-
talaji on maitohorsma.

Osa-alue 7. Varisluodon pohjoispään piha-alue. Vanha huvila, jonka ympä-
ristössä on runsaan 10 metrin mittaista männikköä. Rannoilla kasvaa joitakin
tervaleppiä. Kenttäkerroksessa vallitsevat kielo, metsäkastikka, metsälauha ja
maitohorsma. Myös vanhoihin rohdoskasveihin kuuluvaa keltamoaa tavataan.

Rakennusten itäpuolella on pieni, niukkakasvinen rantakallio ja pohjoiskär-
jessä sekä saaren länsiniemessä kostea rantaniittyä. Niittyalaikkujen runsaim-
pia kasveja ovat järviruoko, ruokohelpi, juolavehna, punanata, mesiangervo,
rantakukka ja ketohanhikki. Kallion kasvillisuus on niukkaa, lähinnä metsä-
lauhaa, ahosuolaheinää ja kalliokielo.

Huomionarvoiset kasvilajit

Pitkäluodon kasvilajeista mietotatar on Helsingissä harvinainen, silmällä-
pidettäväksi luokiteltu kasvi (Kurtto 2003). Laji löydettiin pohjoispään kallio-
kedon reunasta märästä kalliolätäköstä. Kruunuvuoren alueelle levinnyttä kau-
kasianmaksaruohoa (alun perin koristekasvi) löydettiin yhdestä paikasta Pitkä-
luodon länsirannan kalliolta. Lisäksi sitä kasvaa Varisluodon huvilan piha-
maalla todennäköisesti istutettuna.

4.4.2. Merkittävät luontokohteet

Pitkäluodossa ja Varisluodossa ei ole todettu aiemmin arvokkaita luontokoht-
teita. Kesän 2005 inventointien perusteella Pitkäluodon pohjoispäässä sijait-

seva pieni kallioketo on saarten merkittävin kohde, mutta sitäkin voidaan pitää vain paikallisesti arvokkaana.

4.4.3. Suunnitellun maankäytön vaikutus luonnonympäristöön ja suositukset

Pitkäluoto ja Varisluoto on merkitty Kruunuvuorenrannan maankäyttöluonnokseen (liite 1) virkistysalueiksi. Pitkäluodon länsirannalle on suunniteltu venelaitureita. Pitkäluotoon kuljetaan tulevaisuudessa kallioniemen ja saaren pohjoiskärjen yhdistävän kävelysillan kautta. Siltayhteyttä on suunniteltu myös Pitkäluodon ja Varisluodon välille.

Kesän 2005 inventointien perusteella Pitkäluodon kasvillisuus on hyvin säilynyttä, sillä saaren rakentamattomissa osissa on liikuttu vähän. Vuosituhannen alun kuivat kesät ovat vaikuttaneet saaren kasvillisuuteen, ja huomattava osa kallioiden puustosta on kuollut.

Karut kallioalueet kestävät kulutusta huonosti. Vaikka Pitkäluodolla ei olekaan erityisen arvokkaita luontokohteita, tulisi kasvillisuuden kulumista hillitä ohjaamalla ulkoilijoiden liikkumista. Kulku ohjautunee luonnostaan saaren laki-osiin ja länsirannalle, joissa on loivapiirteisiä silokallioita. Kulkua voidaan kanavoida esimerkiksi rakentamalla pohjustettuja polkuja. Polkuja ei tulisi jatkaa saaren eteläosaan asti, jossa on runsaasti lomamökkejä.

Varisluotoon suunniteltu siltayhteys ei ole toivottava, sillä Varisluoto on pieni ja sen kasvillisuus kestää huonosti lisääntyvää kulutusta. Saaren käyttö mökki-alueena haittaa myös sen virkistyskäyttöä. Sopiva kompromissi alueen tulevan käytön ja kasvillisuuden kulumisen välillä voisi olla se, että siltayhteys tulisi vain Pitkäluotoon ja vapaa liikkuminen rajattaisiin Pitkäluodon pohjoispuolelle.

Pitkäluodon pohjoispään salmen kautta kuljetaan jonkin verran veneillä. Tämä ja veden vapaan liikkumisen turvaaminen tulisi ottaa siltarakenteissa huomioon.

5. LÄHDEVIITTEET

- Ahonen, T. & Markkanen, K. 2000: *Luonnonsuojelulain suojellut luontotyypit Helsingissä*. Helsingin kaupungin ympäristökeskuksen monisteita 7/2000.
- Erkamo, V. 1949: *Ehdotus Helsingin seudun luonnonsuojelukohteiksi*. S. 33–34.
- Helsingin kaupungin ympäristökeskus 2005. *Luontotietojärjestelmä 15.4.2002–18.7.2005. Linnustollisesti arvokkaat kohteet, arvokkaat kasvisto- ja kasvillisuuskohteet ja nisäkäshavainnot. Ote Kruunuvuorenrannan alueelta*.
- Hiltunen, L. 2001: *Stansvikin kartanopuiston puu- ja ruohovartinen kasvillisuus ja kasvisto*. Helsingin kaupungin rakennusviraston julkaisuja 2001:15. 45 s.
- Hosiaisuusluoma, V. 1985: *Pääkaupunkiseudun suoluonto ja sen suojeleminen*. Pääkaupunkiseudun yhteistyövaltuuskunta (YTV) 1985.
- Koskimies, P. & Väisänen, R. A. 1988: *Linnustonseurannan havainnointiohjeet*. 2. painos. Eläinmuseo, Helsinki.
- Kotiranta, H. & Niemelä, T. 1996: *Uhanalaiset käyvät Suomessa*. Toinen painos. Suomen ympäristökeskus, Helsinki. 184 s.
- Kurtto, A. 2003: *Helsingissä uhanalaiset, silmälläpidettävät ja muuten huomionarvoiset putkilokasvit*. Julkaisematon raportti 12.12.2002, päivitetty osin 20.5.2003. Helsingin kaupungin ympäristökeskus.
- Kurtto, A. 2005: *Arvokkaiden kasvillisuus- ja kasvistokohteiden päivitetty tiedot ja rajaukset Kruunuvuoren alueelta*. Helsingin kaupungin ympäristökeskus, julkaisematon.
- Kurtto, A. & Helynranta, L. 1998: *Helsingin kasvit, kukkivilta kiviltä metsän syliin*. Helsingin kaupungin ympäristökeskus. Yliopistopaino, Helsinki. 400 s.
- Niemelä, T. 2004: *Suomen kääpien määritysopas*. 15. painos. Helsingin yliopiston kasvitieteen monisteita 184. 148 s.
- Rassi, P., Alanen, A., Kanerva, T. & Mannerkoski, I. (toim.) 2001: *Suomen lajien uhanalaisuus 2000. Uhanalaisten lajien II seurantatyöryhmän mietintö*. Ympäristöministeriö ja Suomen ympäristökeskus, Helsinki. 432 s.
- Saila, A. 2004: *Kallioperän ja maaperän arvokkaat luontokohteet Helsingissä*. Helsingin kaupungin ympäristökeskuksen julkaisuja 6/2004.
- Siivonen, Y. 2004. *Helsingin lepakkolajisto ja tärkeät lepakkoalueet vuonna 2003*. Helsingin kaupungin ympäristökeskuksen julkaisuja 3/2004.
- Väisänen, R. A., Lammi, E. ja Koskimies, P. 1998. *Muuttuva pesimälinnusto*. Otava, Helsinki. 564 s.

Liite 1. Kruunuvuorenrannan maankäyttökaavio (Helsingin kaupunkisuunnitteluvirasto 25.10.2004). Luontoselvityksessä tutkitut alueet on rajattu punaisella viivalla.

Liite 2. Kasvillisuus selvityksessä kesällä 2005 tavatut putkilokasvilajit Kruunuvuorenlammen (osa-alue A) ja Tahvonlahdenniemen (osa-alue E) alueelta. Mukana ei ole pihamaille istutettuja kasveja. Helsingissä huomionarvoiset kasvilajit on merkitty lajinimen jälkeen seuraavin lyhentein: huomionarvoinen Ha, silmälläpidettävä NT (k = siementulokas) ja vaarantunut VU (luokitus Kurton (2003) mukaan).

		A	E
Sanikkaiset			
<i>Athyrium filix-femina</i>	(sorea)hiirenporras	•	
<i>Cystopteris fragilis</i>	haurasloikko	•	
<i>Dryopteris carthusiana</i>	metsäalvejuuri	•	•
<i>Dryopteris expansa</i>	isoalvejuuri	•	
<i>Dryopteris filix-mas</i>	kivikkoalvejuuri	•	
<i>Equisetum fluviatile</i>	järvikorte	•	
<i>Equisetum sylvaticum</i>	metsäkorte	•	
<i>Equisetum pratense</i>	lehtokorte	•	
<i>Gymnocarpium dryopteris</i>	metsäimarre	•	
<i>Matteuccia struthiopteris</i> (Ha)	kotkansiipi	•	
<i>Ophioglossum vulgatum</i> (Ha)	käärmeenkieli		•
<i>Polypodium vulgare</i>	kallioimarre	•	
<i>Pteridium aquilinum</i>	sananjalka	•	
Havupuut			
<i>Juniperus communis</i>	kataja	•	•
<i>Larix decidua</i>	euroopanlehtikuusi		•
<i>Picea abies</i>	(metsä)kuusi	•	•
<i>Pinus sylvestris</i>	(metsä)mänty	•	•
Kaksisirkkaiset			
<i>Acer platanoides</i>	(metsä)vaahtera	•	•
<i>Achillea millefolium</i>	siankärsämö	•	•
<i>Achillea ptarmica</i>	ojakärsämö	•	•
<i>Actaea spicata</i> (NT)	mustakonna-marja	•	
<i>Aegopodium podagraria</i>	vuohenputki	•	•
<i>Alliaria petiolata</i>	litulaukka	•	
<i>Alnus glutinosa</i>	tervaleppä	•	•
<i>Alnus incana</i>	harmaaleppä	•	•
<i>Amelancier spicata</i>	isotuomipihlaja	•	•
<i>Anemone nemorosa</i>	valkovuokko	•	•
<i>Angelica archangelica</i> ssp. <i>litoralis</i>	meriputki	•	•
<i>Angelica sylvestris</i>	karhunputki	•	•
<i>Anthriscus sylvestris</i>	koiranputki	•	•
<i>Arabidopsis thaliana</i>	lituruoho	•	
<i>Arctium tomentosum</i>	seittitakiainen		•
<i>Arctostaphylos uva-ursi</i>	sianpuolukka		•
<i>Artemisia vulgaris</i>	pujo	•	•
<i>Atriplex littoralis</i>	merimaltsa		•
<i>Atriplex patula</i>	kylämaltsa	•	•
<i>Atriplex prostrata</i>	isomaltsa	•	•
<i>Barbarea vulgaris</i>	peltokanankaali	•	
<i>Berteroa incana</i>	harmio	•	
<i>Betula pendula</i>	rauduskoivu	•	•
<i>Betula pubescens</i>	(metsä)hieskoivu	•	
<i>Callitriche palustris</i>	pikkuvesitähti	•	
<i>Calluna vulgaris</i>	kanerva	•	•
<i>Campanula patula</i>	harakankello	•	
<i>Campanula persicifolia</i>	kurjenkello	•	•
<i>Campanula rotundifolia</i>	kissankello	•	•
<i>Capsella bursa-pastoris</i>	lutukka	•	•

<i>Carduus crispus</i>	kyläkarhiainen		•
<i>Cerastium fontanum</i>	nurmihärkki	•	
<i>Chelidonium majus</i>	keltamo	•	•
<i>Chenopodium album</i>	jauhosavikka	•	•
<i>Cirsium arvense</i>	pelto-ohdake	•	•
<i>Cirsium palustre</i>	suo-ohdake	•	
<i>Convolvulus arvensis</i>	peltokierto		•
<i>Corydalis solida</i>	pystykiurunkannus	•	
<i>Corylus avellana</i> (Ha)	pähkinäpensas		•
<i>Cotoneaster lucidus</i>	kiiltotuhkapensas	•	
<i>Cotoneaster scandinavicus</i>	kalliotuhkapensas		•
<i>Crepis paludosa</i> (NT)	suokeltto	•	
<i>Crepis tectorum</i>	ketokeltto	•	
<i>Daphne mezereum</i> (Ha)	näsiä	•	
<i>Descurainia sophia</i>	litutilli	•	
<i>Drosera rotundifolia</i> (NT)	pyöreälehtikihokki	•	
<i>Epilobium adenocaulon</i>	amerikanhorsma	•	•
<i>Epilobium angustifolium</i>	maitohorsma	•	•
<i>Epilobium ciliatum</i>	vaalea-amerikanhorsma	•	
<i>Epilobium montanum</i>	letohorsma	•	
<i>Erysimum cheiranthoides</i>	peltoukonauris	•	•
<i>Erysimum strictum</i>	rantaukonauris		•
<i>Fallopia convolvulus</i>	kiertotatar	•	•
<i>Fallopia dumetorum</i>	pensaikkotatar		•
<i>Filipendula ulmaria</i>	mesiangervo	•	•
<i>Fragaria muricata</i>	ukkomansikka		•
<i>Fragaria vesca</i>	ahomansikka	•	•
<i>Fraxinus excelsior</i>	(lehto)saarni		•
<i>Galeopsis bifida</i>	peltopillike	•	•
<i>Galeopsis speciosa</i>	kirjopillike	•	•
<i>Galium album</i>	paimenmatara	•	•
<i>Galium aparine</i>	kierumatara		•
<i>Galium boreale</i>	ahomatara	•	
<i>Galium palustre</i>	rantamatara	•	•
<i>Galium verum</i> (valtak.VU)	keltamatara	•	
<i>Geranium robertianum</i>	haisukurjenpolvi	•	
<i>Geranium sylvaticum</i>	metsäkurjenpolvi	•	
<i>Geum rivale</i>	ojakellukka	•	
<i>Geum urbanum</i>	kyläkellukka	•	•
<i>Glaux maritima</i>	merirannikki		•
<i>Glechoma hederacea</i>	maahumala		•
<i>Gnaphalium uliginosum</i>	savijäkkärä	•	
<i>Hepatica nobilis</i>	sinivuokko	•	
<i>Hesperis matronalis</i>	illakko		•
<i>Hieracium sektio Tridentata</i>	tankikeltanot	•	
<i>Hieracium sektio Vulgata</i>	ahokeltanot	•	•
<i>Hieracium umbellatum</i>	sarjakeltano	•	•
<i>Impatiens parviflora</i>	rikkapalsami	•	
<i>Knautia arvensis</i>	ruusuruoho		•
<i>Lamium album</i>	valkopeippi	•	•
<i>Lapsana communis</i>	linnunkaali	•	
<i>Lathyrus pratensis</i>	niittynätkelmä	•	•
<i>Lathyrus vernus</i> (Ha)	kevätlinnunherne	•	
<i>Ledum palustre</i>	suopursu		•
<i>Leontodon autumnalis</i>	syysmaitiainen	•	•
<i>Leucanthemum vulgare</i>	päivänkakkara	•	
<i>Linaria vulgaris</i>	(kelta)kannusruoho	•	•

<i>Linnaea borealis</i>	vanamo	•	
<i>Lonicera xylosteum</i> (Ha)	lehtokuusama	•	•
<i>Lotus corniculatus</i>	keltamaite	•	•
<i>Lupinus polyphyllus</i>	komealupiini	•	
<i>Lychnis viscaria</i>	mäkitervakko	•	•
<i>Lysimachia thyrsoflora</i>	terttualpi	•	
<i>Lysimachia vulgaris</i>	ranta-alpi	•	•
<i>Lythrum salicaria</i>	rantakukka	•	•
<i>Matricaria matricarioides</i>	pihasaunio	•	
<i>Melampyrum pratense</i>	kangasmaitikka	•	
<i>Mycelis muralis</i>	jänönsalaatti		•
<i>Myosotis arvensis</i>	peltolemmikki	•	
<i>Myosotis laxa</i>	rantalemmikki	•	•
<i>Myosotis scorpioides</i>	luhtalemmikki	•	
<i>Myosotis sylvatica</i>	puistolemmikki	•	
<i>Nymphaea alba</i> (VU)	(valko)lumme	•	
<i>Odontites litoralis</i>	suolasänkiö		•
<i>Odontites vulgaris</i>	punasänkiö		•
<i>Oxalis acetosella</i>	käenkaali	•	•
<i>Parnassia palustris</i>	vilukko		•
<i>Pilosella officinarum</i>	huopakeltano	•	
<i>Plantago major</i>	piharatamo	•	•
<i>Plantago maritima</i>	meriratamo		•
<i>Polygonum aviculare</i>	pihatatar	•	•
<i>Populus tremula</i>	haapa	•	•
<i>Potentilla anserina</i>	ketohanhikki		•
<i>Potentilla argentea s. lat</i>	ketohopeahanhikki	•	
<i>Potentilla erecta</i>	rätvänä	•	•
<i>Potentilla norvegica</i>	peltohanhikki	•	
<i>Potentilla palustris</i>	kurjenjalka	•	•
<i>Prunella vulgaris</i>	(aho)niittyhumala	•	
<i>Prunus padus</i>	metsätuomi	•	•
<i>Quercus robur</i>	(metsä)tammi	•	•
<i>Ranunculus acris</i>	niittyleinikki	•	•
<i>Ranunculus repens</i>	rönsyleinikki	•	•
<i>Rhamnus frangula</i>	paatsama	•	
<i>Rhinanthus serotinus</i>	isolaukku	•	•
<i>Ribes alpinum</i>	taikinamarja	•	•
<i>Ribes spicatum</i>	lehtopunaherukka	•	•
<i>Rosa dumalis</i>	orjanruusu		•
<i>Rosa glauca</i>	punalehtiruusu		•
<i>Rosa majalis</i>	metsäruusu	•	
<i>Rosa rugosa</i>	kurturuusu	•	•
<i>Rubus chamaemorus</i>	muurain	•	
<i>Rubus idaeus</i>	vadelma	•	•
<i>Rubus saxatilis</i>	lillukka	•	•
<i>Rumex acetosa</i>	niittysuolaheinä	•	•
<i>Rumex acetosella</i>	ahosuolaheinä	•	•
<i>Rumex aquaticus</i>	vesihierakka		•
<i>Rumex crispus</i>	poimuhierakka	•	•
<i>Rumex longifolius</i>	hevonhierakka	•	•
<i>Rumex obtusifolius</i>	tylppälehtihierakka	•	
<i>Sagina nodosa</i>	nyylähaarikko		•
<i>Sagina procumbens</i>	rentohaarikko	•	
<i>Salix aurita</i>	virpaju	•	
<i>Salix caprea</i>	metsäraita	•	•
<i>Salix cinerea</i>	tuhkapaju	•	

<i>Salix pentandra</i>	halava	•	
<i>Sambucus racemosa</i>	tertuselja	•	•
<i>Scrophularia nodosa</i>	(tumma)sylläjuuri	•	•
<i>Sedum acre</i>	keltamaksaruoho	•	
<i>Sedum spurium</i>	kaukasianmaksaruoho	•	•
<i>Sedum telephium</i>	isomaksaruoho	•	•
<i>Selinum carvifolia</i> (Ha)	särmäputki		•
<i>Senecio viscosus</i>	tahmavillakko	•	•
<i>Senecio vulgaris</i>	peltovillakko		•
<i>Silene dioica</i>	puna-ailakki	•	•
<i>Silene latifolia</i>	valkoailakki		•
<i>Silene vulgaris</i>	nurmikohokki	•	•
<i>Solanum dulcamara</i>	punakoiso	•	
<i>Solidago virgaurea</i>	kultapiisku	•	•
<i>Sonchus arvensis</i>	peltovalvatti	•	•
<i>Sorbus aucuparia</i>	kotipihlaja	•	•
<i>Spergula arvensis</i>	peltohatikka		•
<i>Stachys palustris</i>	peltopähkämö		•
<i>Stellaria graminea</i>	heinätähtimö	•	•
<i>Stellaria holostea</i>	kevättähtimö	•	•
<i>Stellaria media</i>	pihatähtimö	•	•
<i>Tanacetum vulgare</i>	pietaryrtti	•	•
<i>Taraxacum</i>	voikukat	•	•
<i>Thlaspi arvense</i>	peltotaskuruoho	•	
<i>Tilia cordata</i> (Ha)	metsälehmus	•	•
<i>Trientalis europaea</i>	metsätähti	•	•
<i>Trifolium hybridum</i>	alsikeapila	•	
<i>Trifolium pratense</i>	puna-apila	•	
<i>Trifolium repens</i>	valkoapila	•	
<i>Tripleurospermum inodorum</i>	peltosaunio	•	
<i>Tussilago farfara</i>	leskenlehti	•	
<i>Urtica dioica</i>	(iso)nokkonen	•	•
<i>Utricularia minor</i> (VU)	pikkuvesiherne	•	
<i>Vaccinium myrtillus</i>	mustikka	•	•
<i>Vaccinium oxycoccos</i>	isokarpalo	•	
<i>Vaccinium vitis-idaea</i>	puolukka	•	•
<i>Valeriana officinalis</i>	rohtovirmajuuri	•	•
<i>Valeriana sambucifolia</i>	lehtovirmajuuri	•	•
<i>Veronica chamaedrys</i>	nurmitädyke	•	•
<i>Veronica officinalis</i>	rohtotädyke	•	
<i>Veronica serpyllifolia</i>	orvontädyke	•	
<i>Viburnum opulus</i>	koiranheisi	•	
<i>Vicia cracca</i>	hiirenvirna	•	•
<i>Vicia sepium</i>	etelänaitovirna	•	•
<i>Viola arvensis</i>	pelto-orvokki	•	
<i>Viola canina</i>	aho-orvokki	•	•
<i>Viola palustris</i>	suo-orvokki	•	
<i>Viola riviniana</i>	metsäorvokki	•	•
<i>Viola tricolor</i>	keto-orvokki	•	
Yksisirkkaiset			
<i>Agrostis canina</i>	luhtarölli	•	
<i>Agrostis capillaris</i>	nurmirölli	•	•
<i>Agrostis gigantea</i>	isorölli		•
<i>Agrostis stolonifera</i>	rönsyrölli	•	•
<i>Agrostis vinealis</i>	jäykkärölli	•	
<i>Allium schoenoprasum</i>	ruoholaukka	•	
<i>Alopecurus arundinaceus</i>	ruokopuntarpää		•

<i>Alopecurus geniculatus</i>	polvipuntarpää		•
<i>Alopecurus pratensis</i>	nurmipuntarpää	•	
<i>Bolboschoenus maritimus</i>	merikaisla		•
<i>Calamagrostis arundinacea</i>	metsäkastikka	•	•
<i>Calamagrostis epigejos</i>	hietakastikka	•	•
<i>Calamagrostis purpurea</i>	korpikastikka	•	•
<i>Calla palustris</i>	(suo)vehka	•	
<i>Carex canescens</i>	harmaasara	•	
<i>Carex magellanica</i>	riippasara	•	
<i>Carex nigra</i>	jokapaikansara	•	•
<i>Carex lasiocarpa</i> (NT)	jouhisara	•	
<i>Carex ovalis</i>	jänönsara	•	
<i>Carex pallescens</i>	kalvassara	•	
<i>Carex rostrata</i>	pullosara	•	
<i>Convallaria majalis</i>	kielo	•	•
<i>Dactylis glomerata</i>	koiranheinä	•	•
<i>Deschampsia cespitosa</i>	nurmilauha	•	
<i>Deschampsia flexuosa</i>	metsälauha	•	•
<i>Eleocharis uniglumis</i>	meriluikka		•
<i>Elymus caninus</i>	koiranvehnä	•	•
<i>Elymus repens</i>	juolavehänä	•	•
<i>Eriophorum vaginatum</i>	tupasvilla	•	
<i>Festuca elatior</i>	ruokonata	•	
<i>Festuca ovina</i>	lampaannata	•	•
<i>Festuca pratensis</i>	nurminata	•	•
<i>Festuca rubra</i>	punanata	•	•
<i>Gagea minima</i>	pikkukäenrieska	•	
<i>Glyceria fluitans</i>	ojasorsimo	•	
<i>Iris pseudacorus</i>	(kelta)kurjenmiekkä	•	
<i>Juncus filiformis</i>	jouhivihvilä	•	
<i>Juncus gerardii</i>	suolavihvilä		•
<i>Lemna minor</i>	pikkulimaska	•	
<i>Leymus arenarius</i>	rantavehänä		•
<i>Luzula luzuloides</i> (NTk)	valkopiippo	•	
<i>Luzula multiflora</i>	nurmiippi	•	
<i>Luzula pilosa</i>	kevätpiippo	•	•
<i>Maianthemum bifolium</i>	oravanmarja	•	•
<i>Melica nutans</i>	nuokkuhelmikkä	•	•
<i>Milium effusum</i>	(lehto)tesma	•	
<i>Molinia caerulea</i>	siniheinä	•	
<i>Phalaris arundinacea</i>	ruokohelpi	•	•
<i>Phleum pratense</i>	nurmitähkiö	•	
<i>Phragmites australis</i>	järviruoko	•	•
<i>Poa annua</i>	kylänurmikka	•	•
<i>Poa compressa</i>	litteänurmikka	•	
<i>Poa nemoralis</i>	lehtonurmikka	•	
<i>Poa palustris</i>	rantanurmikka	•	
<i>Poa pratensis</i>	niittynurmikka	•	•
<i>Polygonum odoratum</i>	kalliokielo	•	•
<i>Schoenoplectus tabernaemontani</i>	sinikaisla		•
<i>Scirpus sylvaticus</i>	korpikaisla	•	
<i>Sparganium emersum</i>	rantapalpakko	•	
<i>Triglochin maritima</i>	merisuolake		•
<i>Triglochin palustris</i> (Ha)	hentosuolake		•
<i>Typha latifolia</i>	leveäosmankäämi	•	

Lajeja yhteensä

229 162

Liite 3. Kruunuvuorenlammen (osa-alue A), Kruunuvuorenrannan rantametsän (B) ja Tahvonlahdeniemen (E) pesimälinnusto sekä pesimättömiksi tulkitut lajit v. 2005. NT = silmälläpidettävä laji.

Alue Pinta-ala (ha)	A 19,9		B 3,4	E 3,7
	pareja	tiheys paria/km ²	pareja	pareja
Peippo	20	100,5	3	4
Pajulintu	16	80,4	5	3
Talitiainen	12	60,3	4	3
Mustarastas	9	45,2	–	–
Punarinta	6	30,2	–	–
Sinitäinen	6	30,2	2	2
Viherpeippo	4	20,1	–	–
Hippiäinen	4	20,1	–	–
Räkättirastas	4	20,1	–	–
Sepelkyyhky	2	10,1	–	–
Puukiipijä	2	10,1	–	–
Harmaasieppo	2	10,1	1	–
Varis	1	5	–	1
Käpytikka	1	5	–	–
Västäräkki	1	5	1	–
Punakylkirastas	1	5	–	–
Laulurastas	1	5	–	–
Töyhtötiainen	1	5	–	–
Rautiainen	1	5	–	–
Kirjosieppo	1	5	1	–
Pikkulepinkäinen (NT)	1	5	–	–
Lehtopöllö	–	–	–	1
Rantasipi	–	–	2	–
Yhteensä	96	482,4	19	14

Laskennoissa havaitut lajit, joiden ei tulkittu pesivän alueella

Pikkusieppo	yksi havainto
Idänuunilintu	yksi havainto
Tiltalti	kolme yksittäishavaintoa
Kottarainen	yksi havainto
Tikli	yksi havainto
Harakka	yksi havainto
Hernekerttu	kolme yksittäishavaintoa
Uutukyyhky	kolme yksittäishavaintoa
Kultarinta	yksi havainto
Lehtokerttu	neljä havaintoa
Mustapääkerttu	yksi havainto
Kivitasku	yksi havainto
Rytikerttunen	kaksi havaintoa
Palokärki	yksi havainto
Leppälintu	yksi havainto

Liite 4.

Raportti Helsingin Laajasalon Kruunuvooren ja Stansvikin alueiden kääpäselvityksestä

Juha Kinnunen

20.10.2005

1 Johdanto

Kruunuvuoren alueen kääpälajisto päätettiin selvittää osana alueella tehtäviä luontoselvityksiä. Alueelta on tehty joitakin yksittäisiä kääpähavaintoja vuonna 2001, jolloin Helsingin yliopiston kasvimuseon museomestari Pertti Salo ja Krister Söderman tutustuivat alueen lajistoon. Joitakin tuolloin tehtyjä havaintoja on otettu mukaan tähän raporttiin kyseisten henkilöiden luvalla. Aikaisempaa kääpäselvitystä alueelta ei ole tehty.

Tämän selvityksen tavoitteena on arvioida Kruunuvuoren eri osa-alueiden kääpälajistoa ja alueiden merkitystä kääpälajiston kannalta.

Tutkitun alueen pinta-ala on noin 27 ha.

2 Metodit

Kääpäselvityksen tarpeen arvioimiseksi osa-alueet käytiin läpi kolmen maastopäivän aikana 19.–21.09.2005. Maastotyötunteja käytettiin 20. Kaikki kääpälajit kirjattiin muistiin ja maastossa tuntemattomiksi jääneistä otettiin näyte myöhempää mikroskooppista määrittystä varten. Määrittäytyö suoritettiin Helsingin yliopiston kasvimuseolla. Maastossa kerätyt näytteet on myös talletettu kyseisen museon herbarioon.

Havaintoja tehtiin myös elävästä puustosta, kuolleesta pystypuustosta ja maapuustosta eri kääpälajien esiintymispotentiaalin arvioimiseksi.

Kaikki kolme osa-aluetta käytiin läpi sellaisella tarkkuudella, että alueen kääpälajistosta saatiin riittävän kattava kuva. Lähes kaikki järeät maapuut tarkastettiin, samoin kaikki järeät kuolleet pystypuut. Ohutta maapuuta käytiin läpi kattavasti kaikilta osa-alueilta.

Tieteellinen nimistö noudattaa kääpien osalta Niemelän (2004) ja Kotirannan ja Niemelän (1996) käyttämää nimistöä. Arinakääpä (*Phellinus igniarius* coll.) määritettiin kollektiivisena ryhmälajina, eli "pikkulajeja" (lepänarinakääpä *P. alni*, koivunarinakääpä *P. cinereus*, sysikääpä *P. nigricans*) ei erotettu. Orvakoiden ja nahakoiden nimet ovat Kotirannan (2001) mukaan. Lajien uhanalaisuus on ilmoitettu Rassin ym. (2001) mukaan.

3 Tulokset

Inventointiajankohta oli työn luotettavalle suorittamiselle otollinen. Syksy 2005 oli keruujajankohtaan asti melko kostea ja lämmin. Yksivuotiset lajit olivat ehtineet saada itiöemänsä näkyviin, ja myös myöhäisin lajisto oli jo esillä.

Alueen lajisto ei ole erityisen vaateliasta ja tulos vastaa hyvin sitä, mitä voi odottaa lahoppuuston määrän ja laadun perusteella. Lahoppuustoa on alkanut muodostua ainoastaan paikoitellen, ja erityisesti osa-alueella A, mistä löytyvätkin kääpälajiston kannalta koko tutkimusalueen arvokkaimmat alat. Tutkimusalueella on metsiä hoidettu viime aikoihin asti, millä on suora vaikutus kääpälajistoon.

Yhteensä tutkituilta kolmelta osa-alueelta tavattiin **47** kääpälajia. Tämä on normaali määrä ihmisvaikutuksen piirissä olleelta alueelta, missä siistimistä on tehty viime aikoihin saakka. Lajisto on kääpien peruslajistoa, eikä harvinaisia lajeja alueelta tavattu.

Yksittäisistä kääpälajeista kannattaa mainita kohvakääpä (*Fibroporia gossypium*), joka on hyvin vähän tavattu laji koko Suomessa. Se ei kuitenkaan liene erityisen vaateliias vaan saattaa kasvaa yksittäisissä metsään jätetyissä pölkyissä (kuten nytkin Kruunuvuorella).

Eräs huomion arvoinen piirre alueen kääpälajistossa on karhunkäävän (*Phaeolus schweinitzii*) kattava esiintyminen. Se lahottaa vanhoja mäntyjä ja tekee itiöemänsä näiden tyvelle. Laji on esiintynyt alueella vuosittain ja joinakin vuosina runsaana useiden mäntyjen tyvillä (Krister Söderman, henk. koht. tieto). Laji on esiintynyt kaikilla tämän tutkimuksen osa-alueilla. Koko Suomea ajatellen laji on harvalukuinen, ja selvästi eteläpainotteinen harvinaistuen pohjoiseen.

Koko Suomessa uhanalaisia lajeja ei alueelta tavattu. Luokkaan silmälläpidettävät (NT) kuuluu silokääpä (*Gelatoporia pannocincta*), joka tavattiin Kruunuvuoresta osa-alueelta A. Silokääpä on alueellisesti uhanalainen (RT) lounaisen rannikkomaan alueella, johon pääkaupunki-seutukin kuuluu. Silmälläpidettäviä lajeja ovat myös punakerikääpä (*Ceriporia purpurea*) sekä kääväkäläkielinahakka (*Stereopsis vitellina*).

Kruunuvuoren alueelta on tavattu kolme vanhojen metsien indikaattorilajia (Kotiranta & Niemelä 1996). Nämä ovat korokääpä (*Oligoporus sericeomollis*), rusokääpä (*Pycnoporellus fulgens*) ja männynkääpä (*Phellinus pini*).

3.1 Osa-alue A (Kruunuvuori)

Tutkitun alueen paras osa-alue. Maapuustoa on saanut muodostua luontaisesti joillakin osilla. Tämän vuoksi myös kääpälajisto on melko monipuolinen ja suurin osa tämän selvityksen kääpälajeista tavattiinkin osa-alue A:n maapuukeskittymistä. Näistä merkittävimmät on rajattu karttaan 1. Näiltäkään ei kuitenkaan tavattu uhanalaista tai harvinaista lajistoa, mikä osaltaan johtuu alueen historiasta: lahoppuujatkumo on katkennut aikoinaan kun alue on muodostettu huvila-alueeksi. Silmälläpidettäviä kääpälajeja tavattiin kolme.

Osa-alueen monipuoliseen kääpälajistoon on useita syitä:

- maapuukeskittymien on annettu muodostua, ja alue on jätetty suurelta osin hoitamatta (hoitoa on tapahtunut lähinnä vielä asuttujen huviloiden ympäristöissä),
- alueella esiintyy useita puulajeja (kuusi, mänty, koivut, haapa, pihlaja, vaahtera), sekä
- alueella esiintyy useita erilaisia biotooppeja (lehto, rannan tervaleppävyöhyke, lehtomaisen kankaan rinne, kalliolakimännikkö).

Parasta osaa on itä-koillis-ekspositioinen lehtorinne Kaitalahteen. Hyviä ovat myös lehtopainanteet kallioiden välissä osa-alueen eteläreunalla vasten polttoaineiden säilytysaluetta.

Osa-alueen potentiaali tulevaisuutta ajatellen on hyvä, koska se on jo saanut olla rauhassa ainakin noin 20 vuotta. Kääpälajiston kannalta asialla on suuri merkitys, joka näkyy jo nyt lajiston erilaisuudessa ensiksikin osa-alueiden välillä, ja toiseksi osa-alueen ja ympäröivien metsien välillä.

3.2 Osa-alue B (Kruunvuorenrannan rantametsä)

Rantaa on joiltakin osin siistitty eikä maapuustoa ole näillä paikoilla juurikaan. Paikoin on lähelle rantaa tervaleppävyöhykkeeseen jätetty maapuustoa, joka on tällä hetkellä lahoasteita 1 ja 2 (neliportaisella asteikolla, jossa 4 on suurin lahoaste). Kauempana rannasta löytyy joitakin maapuukeskittymiä, mutta näissäkin maapuusto on pääosin hiljattain kaatunutta.

Alueen potentiaali kääpälajiston monipuolistumiselle tulevaisuudessa on hyvä, koska siellä on runsaasti vanhaa ja ikääntyvää puustoa, joka tulee kaatumaan maapuiksi seuraavan kymmenen vuoden aikana.

Alueen länsipäästä on vuonna 2001 löydetty harvinainen rusokääpä (kartta 2), joka on vanhan kuusimetsän ilmentäjälajeja. Kesällä 2005 rusokääpää ei tavattu.

3.3 Osa-alue E (Stansvikin niemen kärki)

Aluetta on siistitty viime aikoihin asti eikä lahoppuustoa ole juurikaan muodostunut. Kääpälajisto on pääosin yleistä pioneerilajistoa. Parhaat osat alueesta ovat sen rannat, missä tervaleppävyöhykkeessä on enemmän lahoppuuta ja ajopuita mereltä. Harjun lakialueet ovat lähes lahoppuuttomia.

Osa-alueen potentiaali tulevaisuutta ajatellen on melko huono. Alueella on kuollutta puustoa vain vähän ja metsiä on harvennettu puistomaisiksi. Tämä ei lupaa paljoa myöskään seuraavan 20 vuoden kuluessa, koska lahoppuustoa ei ehdi muodostua niin merkittävästi, että sillä olisi suurta merkitystä.

4 Yhteenveto

Kruunvuoren–Stansvikin tutkimusalueen merkitys kääpälajiston kannalta arvioituna on melko vähäinen ja lähinnä paikallinen. Aluetta on joko hoidettu liiaksi tai sen lahoppuujatkumo katkaistu kun se on muutettu huvila-alueeksi. Kruunvuoren osa-alueelta tavataan alueen historiasta huolimatta muutamia huomionarvoisia kääpälajeja.

Kruunvuoren kaltaisia hiljalleen luonnontilaistuvia merenranta-alueita ei Helsingissä ole montakaan jäljellä, mikä nostaa alueen merkittävyyttä. Koska alueelta ei ole löydetty uhanalaisia tai muita erityisen harvinaisia kääpälajeja, aluetta on pidettävä lähinnä paikallisesti merkittävänä kääpäkohteena.

5 Kiitokset

Kiitokset Krister Södermanille alueen esittelystä ja havaintojen luovuttamisesta käyttöön. Kiitos myös Pertti Salolle (Helsingin yliopiston kasvimuseo) havaintojen luovuttamisesta.

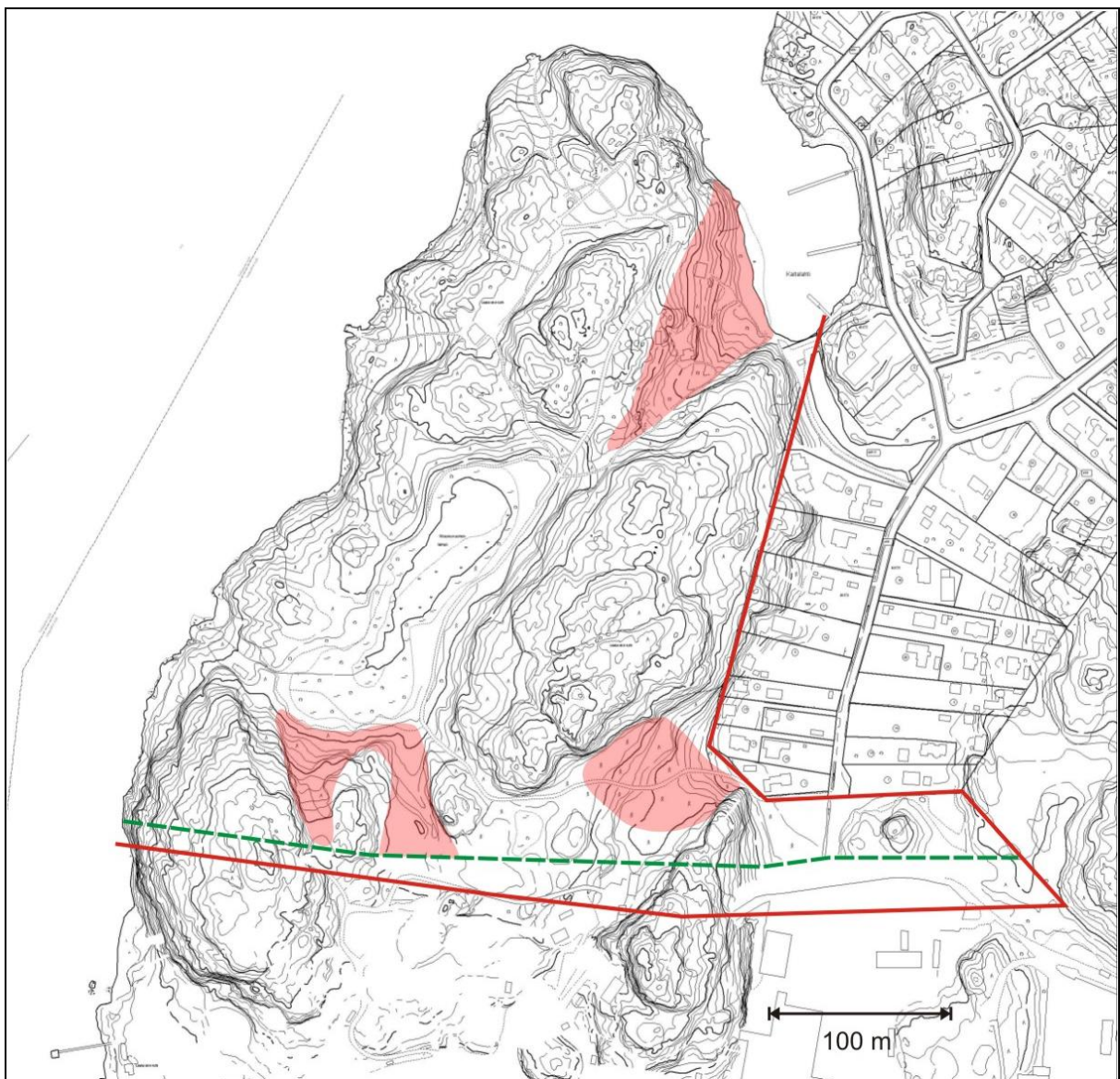
6 Kirjallisuus

Kotiranta, H. 2001: The Corticiaceae of Finland. – Helsingin yliopiston kasvitieteen julkaisuja 32:1–29 (väitöskirjan yhteenveto).

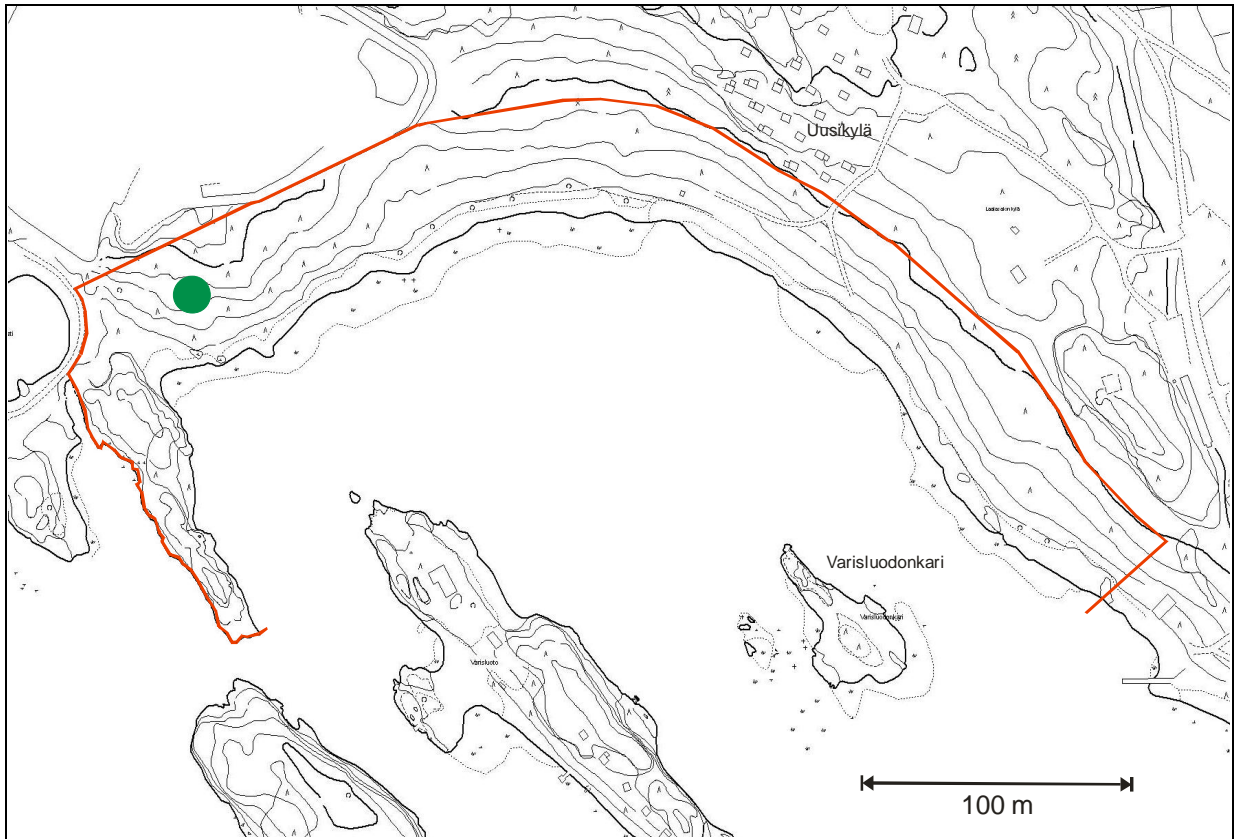
Kotiranta, H. & Niemelä, T. 1996: Uhanalaiset käävät Suomessa. Toinen painos. – Suomen ympäristökeskus, Helsinki. 184 s.

Niemelä, T. 2004: Suomen kääpien määrätysoapas. 15. painos. – Helsingin yliopiston kasvitieteen monisteita 184: 1–148.

Rassi, P., Alanen, A., Kanerva, T. & Mannerkoski, I. (toim.) 2001: Suomen lajien uhanalaisuus 2000. – Ympäristöministeriö & Suomen ympäristökeskus, Helsinki. 432 s.

Kuva 1. Kääpälaajiston kannalta merkittävimmät alueet Kruunuvuoren–Stansvikin selvitysalueella. Kuvioilta löydettiin kolme silmälläpidettävää (NT) kääpälaajaa, joista yksi (silokääpä) on alueellisesti uhanalainen.

Kuva 2. Rusokäävän löytöpaikka (v. 2001) Kruunuvuorenrannan rantametsässä.

Taulukko 1. Kruunuvuoren–Stansvikin kääpäselvityksessä tavatut lajit 2005. NT = silmälläpidettävä laji, RT alueellisesti uhanalainen lounaisen rannikkomaan alueella (uhanalaisvyöhyke 1b).

<i>Antrodia serialis</i>	rivikääpä	<i>Phellinus lundellii</i>	pikireunakääpä
<i>Antrodia sinuosa</i>	kelokääpä	<i>Phellinus pini</i>	männynkääpä
<i>Antrodia xantha</i>	katkokääpä	<i>Phellinus punctatus</i>	kuhmukääpä
<i>Antrodiella hoehnelii</i>	voikääpä	<i>Phellinus tremulae</i>	haavankääpä
<i>Antrodiella semisupina</i>	sitkokääpä	<i>Piptoporus betulinus</i>	pötkelökääpä
<i>Bjerkandera adusta</i>	tuhkakääpä	<i>Polyporus ciliatus</i>	talvikääpä
<i>Byssoporia mollicula</i>	karikekääpä	<i>Postia caesia</i>	sinihaprakääpä
<i>Ceriporia purpurea</i>	punakerikääpä (NT)	<i>Postia stiptica</i>	karvashaprakääpä
<i>Cerrena unicolor</i>	pörrökääpä	<i>Postia tephroleuca</i>	harmohaprakääpä
<i>Climacocystis borealis</i>	pohjankääpä	<i>Rigidoporus corticola</i>	kuorikääpä
<i>Daedaleopsis confragosa</i>	etelänsärmäkääpä	<i>Rigidoporus populinus</i>	vaahterankääpä
<i>Datronia mollis</i>	kennokääpä	<i>Skeletocutis amorphia</i>	rustokääpä
<i>Fibroporia gossypium</i>	kohvakääpä	<i>Skeletocutis biguttulata</i>	valkoludekääpä
<i>Fomes fomentarius</i>	taulakääpä	<i>Trametes hirsuta</i>	karvavyökääpä
<i>Fomitopsis pinicola</i>	kantokääpä	<i>Trametes ochracea</i>	pinovyökääpä
<i>Ganoderma lipsiense</i>	lattakääpä	<i>Trechispora hymenocystis</i>	rihmaharsukka
<i>Gelatoporia pannocincta</i>	silokääpä (NT, RT)	<i>Trichaptum abietinum</i>	kuusenkynsikääpä
<i>Gloeoporus dichrous</i>	tikankääpä		
<i>Heterobasidion parviporum</i>	kuusenjuurikääpä	Yhteensä 47 lajia	
<i>Hyphodontia radula</i>	rytökääpä	Aiemmin on alueelta kerätty myös (P. Salo, henk. koht. tieto)	
<i>Inocutis rheades</i>	ketunkääpä	<i>Pycnoporellus fulgens</i>	rusokääpä
<i>Inonotus obliquus</i>	pakurikääpä	joten yhteislajimäärä on 48 lajia.	
<i>Inonotus radiatus</i>	lepänkääpä	Muita tavattuja kääväkäslajeja olivat	
<i>Junghuhnia nitida</i>	risukarakääpä	<i>Basidiaradulum radula</i>	kermaraspikka
<i>Lenzites betulina</i>	koivunhelttakääpä	<i>Hericium coralloides</i>	koralliorakas
<i>Oligoporus sericeomollis</i>	korokääpä	<i>Phlebia tremellosa</i>	hytyrypykkä
<i>Phaeolus schweinitzii</i>	karhunkääpä	<i>Steccherinum ochraceum</i>	orakarakka
<i>Phellinus conchatus</i>	raidankääpä	<i>Stereopsis vitellina</i>	kielinahakka (NT)
<i>Phellinus igniarius</i>	arinakääpä		
<i>Phellinus laevigatus</i>	levykääpä		

KRUUNUVUORENRANNAN LUONTOSELVITYKSEN TÄYDENNYS

Esa Lammi

ENVIRO

5.6.2012

KRUUNUVUORENRANNAN LUONTOSELVITYKSEN

TÄYDENNYS

1. JOHDANTO

Laajasalon entisen öljysataman aluetta lähiympäristöineen suunnitellaan asuinalueeksi. Kruunuvuorenranta-nimellä tunnetun alueen rakentaminen tuo Laajasaloon noin 10 000 uutta asukasta. Suurin osa rakennettavasta alueesta on käytöstä poistunutta öljysatamaa, joka on rakennusten purkamisen jäljiltä lähes kauttaaltaan puutonta joutomaakenttää. Öljysataman alueen länsipuolella sijaitseva Stansvikinnummen kalliainen metsäalue on myös varattu asuinalueeksi.

Kruunuvuoren alueelta on tehty maankäytön suunnittelua varten luontoselvitys vuonna 2005. Ympäristösuunnittelu Environ laatimaan selvitys kattoi mm. Kruunuvuoren pohjoisosan, Stansvikin kartanon ympäristön, Tahvonlahdenniemen sekä Stansvikinnummen eteläisimmän, öljysataman ulkopuolella sijainneen osan. Selvitykseen ei kuulunut vielä käytössä ollutta, aidattua öljysataman aluetta eikä Stansvikinnummen keski- ja pohjoisosaa. Työhön kuului linnuston, kasvillisuuden ja luontotyyppien inventoiminen sekä kääpäselvitys niiltä Kruunuvuoren alueen metsäkohteilta, jotka arvioitiin kääpälaajiston kannalta merkittäviksi.

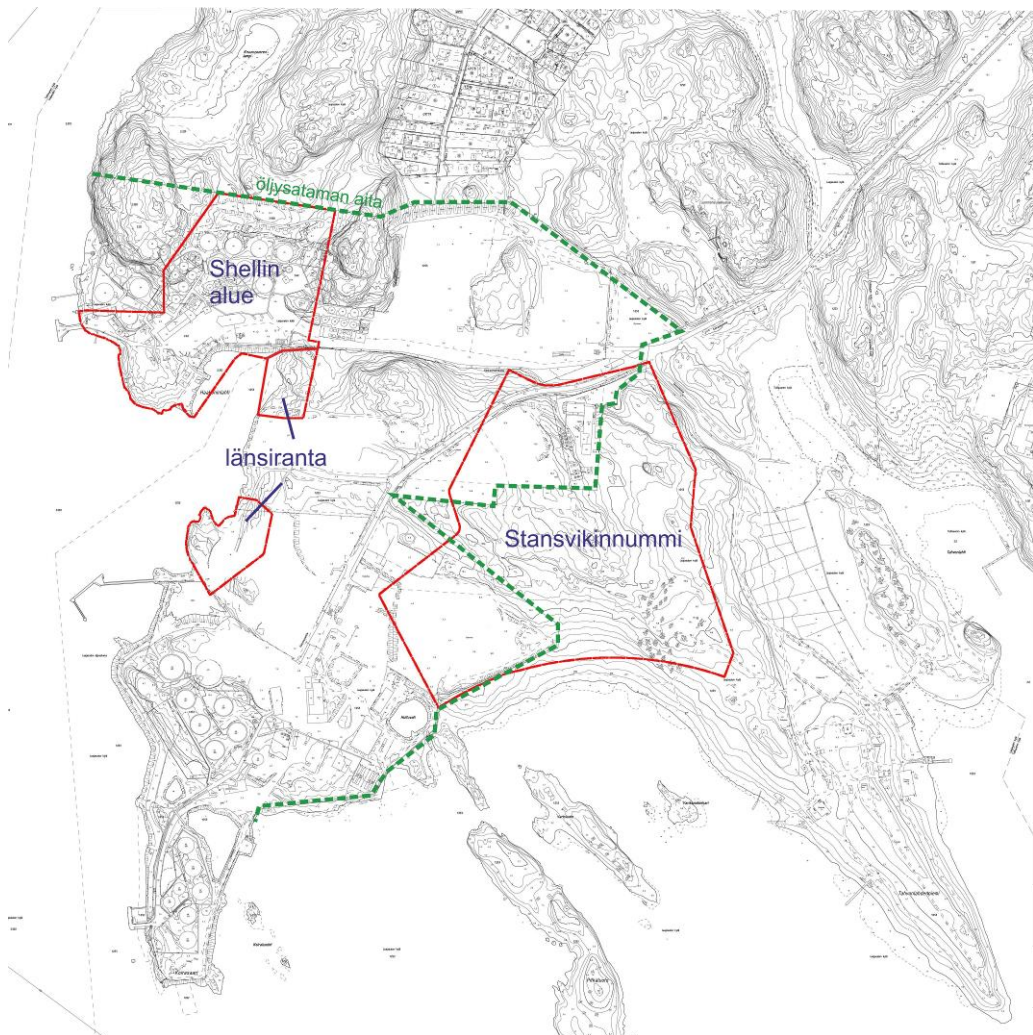
Helsingin kaupunkisuunnitteluvirasto tilasi Ympäristösuunnittelu Enviro Oy:ltä loppukesällä 2011 luontoselvityksen täydennyksen Kruunuvuorenrannan alueelta. Selvityskohteina oli kolme erillistä aluetta (kuva 1), joista kaksi sijaitsee öljysataman alueella (Shellin alue, öljysataman läntinen alue) ja kolmas pääosin öljysataman ja Stansvikin kartanon välissä (Stansvikinnummi). Selvityksen maastotyöt on tehty 26.8. (Stansvikinnummi) ja 7.9.2011 (läntinen alue ja Shellin alue).

Tässä raportissa esitellään selvityskohteiden luonnonolot ja arvioidaan aiempien luontoselvitysaineistojen riittävyyttä. Raportin on laatinut biologi, FM Esa Lammi Ympäristösuunnittelu Enviro Oy:stä.

2. LÄHTÖAINEISTOJEN TARKASTELU

Helsingin kaupungin on teettänyt 1990-luvulta lähtien useita luontokohdeselvityksiä, joiden aineistot on koottu kaupungin luontotietojärjestelmään. Osa aineistoista on koostettu koko kaupungin kattaviksi julkaisuiksi, joissa esitellään tärkeimmät kohteet. Laajasalon öljysatama (kuva 1) on ollut suljettu ja aidattu alue, jossa ei ole tehty luontoselvityksiä samassa laajuudessa kuin muualla Helsingissä. Alueella on kuitenkin selvitetty kasvilajistoltaan ja kasvillisuudeltaan arvokkaat alueet samalla ruutumenetelmällä kuin muualtakin Helsingistä, mutta tulosten tulkinnassa ei ole päädytty arvokkaan kasvikohteen rajaukseen. Myös Stansvikinnummen selvitysalueen länsi- ja pohjoisosa sijaitsevat öljysataman alueella. Stansvikinnummella on vuoden 2001 biotooppikartoituksen pilottiprojektin yhteydessä luokiteltu luontotyyppiä myös öljysataman

puolelta. Ympäristösuunnittelu Environ vuonna 2005 tekemä luontoselvitys käsitti Stansvikinnummesta vain eteläisimmän merenrantaan rajoittuvan osan.

Kuva 1. Kruunuvoorenrannan selvitysalueet (punaiset rajaukset) ja aidattu öljysataman alue (vihreä katkoviiva), jonka luontoarvoja ei aiemmin ole tutkittu yhtä laajasti kuin sen ulkopuolelta.

Helsingin kaupungin alueella tehtyihin luontokohdeselvityksiin kuuluvat

- linnustollisesti arvokkaat kohteet
- lepakoille tärkeät kohteet
- matelijoille ja sammakkoeläimille tärkeät kohteet
- arvokkaat kasvillisuus- ja kasvistokohteet
- geologisesti tärkeät kohteet.

Selvitysten perusteella luontotietojärjestelmään on rajattu arvokkaat, tavanomaisesta luonnonympäristöstä poikkeavat kohteet. Kaikkea lähtöaineistoa tietokantoihin ei ole viety. Luontotietojärjestelmässä ei ole eläin- ja kasvilajien tarkkoja havaintotietoja niiltä alueilta, joissa ei ole todettu uhanalaisia, silmäläpidettäviä tai muita huomionarvoisia lajeja.

Luontitietojärjestelmän linnustollisesti arvokkaiden kohteiden rajaukset perustuvat Helsingin seudun lintutieteellisen yhdistyksen vuosina 1996–1998 toteuttamaan Helsingin lintuatlaskartoitukseen, jossa pesimälinnusto selvitetiin neliökilometrin ruuduilta koko kaupungin alueelta (esim. Solonen ym. 2010, s. 83). Aineistoa on täydennetty vuonna 2003. Aineiston perusteella on rajattu linnustollisesti arvokkaat kohteet kaupungin alueelta (rajaukset Matti Koivula). Stansvikinnummi ei ole mukana rajatuissa kohteissa. Lähimmät kohteet ovat Stansvikinnummen itäpuolella sijaitseva Tahvonlahden ruovikko sekä kaksi Kruunuvooren eteläpuolella sijaitsevaa luotoa.

Koko kaupungin kattava lepakoille tärkeiden kohteiden luettelo ja niiden rajaukset on julkaistu vuonna 2004 (Siivonen 2004). Tahvonlahdenniemi on rajattu arvokkaaksi lepakkokohteeksi, mutta rajausta ei ulotu Stansvikinnummelle asti.

Matelijoille ja sammakkoeläimille tärkeät alueet on rajattu koko kaupungin alueelta luontotietojärjestelmään vuonna 2007. Rajaukset perustuvat usean vuoden havaintoihin. Tärkeissä kohteissa ei mainita Stansvikinnummea.

Arvokkaiden kasvisto- ja kasvillisuuskohteiden rajaukset perustuvat vuosina 1990–1998 tehtyihin kasvillisuuden kartoituksiin (Arto Kurtto ja Leena Helynranta). Kartoituksessa on jokaiselta neliökilometrin ruudulta tehty putkilokasvilajien luettelo (Kurtto & Helynranta 1998). Kartoitusyhteydessä on rajattu arvokkaat kasvillisuuskohteet, joissa on uhanalaisia ja muita Helsingissä huomionarvoisia kasvilajeja tai harvinaisia luontotyyppisiä. Rajauksia on tarkennettu maastossa vuosina 2004–2006 (A. Kurtto). Stansvikinnummea lähimmät arvokkaat kasvillisuuskohteet ovat Stansvikin kaivoskallion alue ja Tahvonlahdenniemi.

Koko kaupungin käsittävä geologisesti arvokkaiden kohteiden selvitys on julkaistu vuonna 2004 (Salla 2004). Selvitystyössä oli mukana koko Kruunuvooren–Laajasalon alue. Selvityksessä mainitaan arvokkaina geologisina kohteina Kruunuvooren kallioalue öljysataman pohjoispuolella sekä Tahvonlahdenniemen harju. Stansvikinnummen kallioalueella ei todettu huomattavia geologisia arvoja.

Alueella tehdyt luontoselvitykset eivät kata kaikkia eliöryhmiä. Mainittavimmat puutteet ovat sammat ja hyönteiset. Näitä lajeja koskevat löytötiedot on tarkistettu ympäristöhallinnon Oiva-tietopalvelusta, johon on koottu uhanalaisten lajien havaintotietoja monista eri lähteistä. Tietojärjestelmässä (elokuu 2011) ei ole havaintoja Stansvikinnummen alueelta.

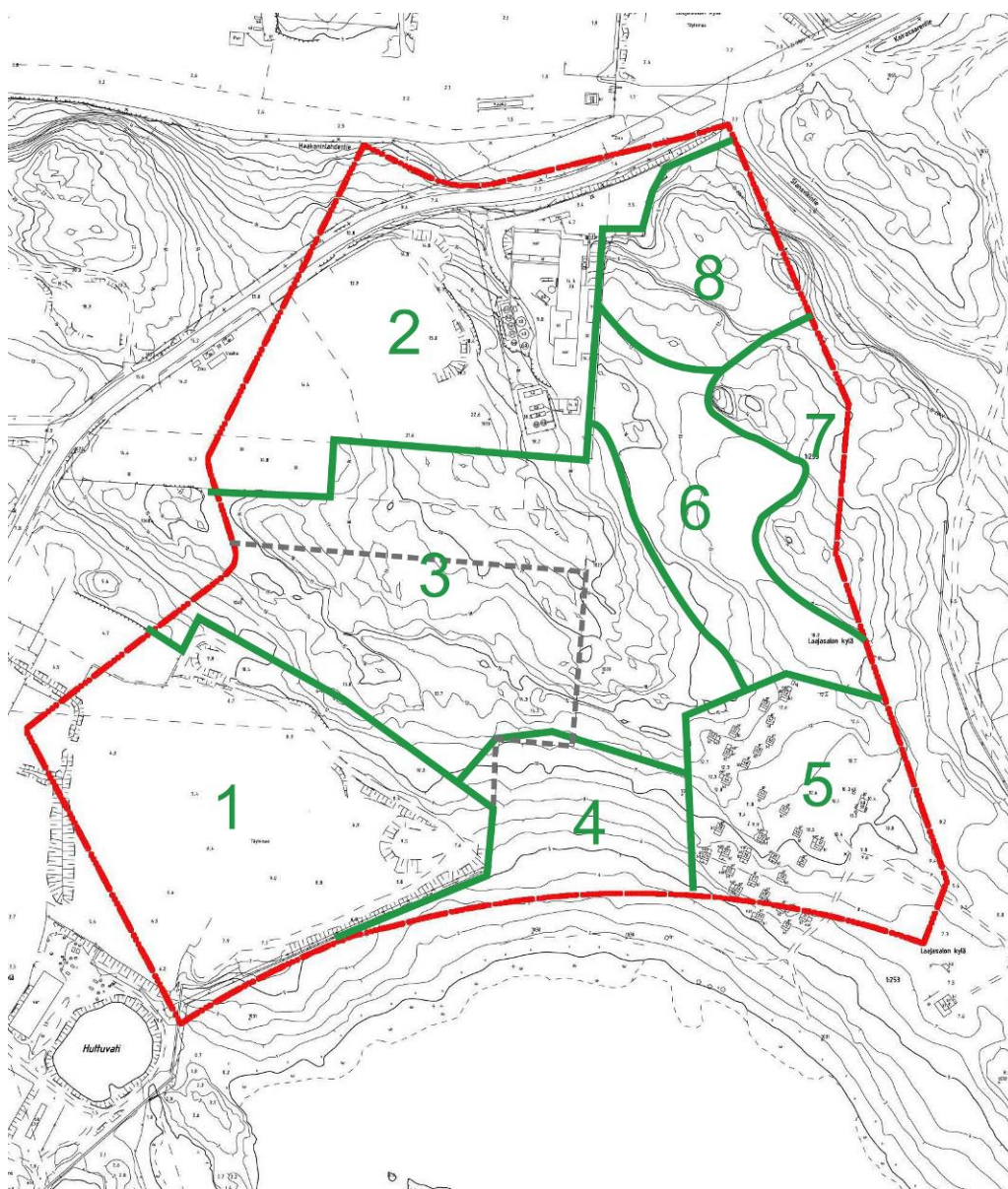
3. SELVITYSKOhteiden LUONNONOLOt

Seuraavassa kuvataan selvityskohteiden luonnonoloja elo–syyskuun 2011 vaihteessa tehtyjen maastokäyntien sekä aiemman aineiston perusteella. Maastointventoinneissa tarkasteltiin selvityskohteiden kasvillisuutta ja luontotyyppisiä. Tavoitteina oli

- arvioida lähtöaineistojen riittävyys ja luotettavuus
- paikallistaa mahdolliset arvokkaat luontokohteet
- laatia hyvä yleiskuvaus selvityskohteiden luonnonoloista
- arvioida mahdollisten lisäselvitysten tarve.

3.1. STANSVIKINNUMMI

Alue muodostuu metsäisestä kalliyselänteestä, jonka lounais- ja pohjoisosa sijaitsevat entisen öljysataman puolella. Pohjoisreunassa on satamaan johtava tie, jonka varrella on hylättyjä rakennuksia ja hiljattain raivattua joutomaakenttää. Alueen kaakkoisosassa on Uudenkylän mökkialue. Muu osa alueesta on metsämaastoa. Stansvikinnummen selvitysalueen pinta-ala on noin 14 hehtaaria, josta metsää on noin 8 hehtaaria. Alueelta rajattiin kahdeksan osa-alueita, joiden luonnonoloja kuvataan seuraavassa.

Kuva 2. Stansvikinnummen osa-alueet (1–8). Harmaalla katkoviivalla merkitty kallio-alue (osa-alueen 3 lounaisosa) on ollut aidattuna, mutta siellä ei ole ollut sataman rakenteita.

Osa-alue 1

Stansvikinnummen lounaisin osa on aidattua öljysataman aluetta. Alue on puutonta kenttää, jonne on tuotu betoni- ja tiilimurskaa ja sepelikasoja. Rakennuk-

set on purettu. Suurin osa alueesta on raivaus- ja maansiirtotöiden vuoksi lähes kasvitonta (kuva 3). Jäljellä oleva kasvillisuus on tyypillistä hiljattain käsiteltyjen joutomaiden lajistoa, kuten tahmavillakkoa, kanadankallioista, peltoohdaketta, poimuhierakkaa ja pujoa. Pensaita ja nuorta puustoa on ainoastaan alueen reunaosissa.

Kentän itäpuolella on loiva kalliorinne, joka on pidetty ilmeisesti paloturvallisuuden vuoksi lähes puuttomana. Rinne on heinittynyt. Kalliopinnoilla on tavanomaista karujen kallioalueiden kasvillisuutta, esimerkiksi kanervaa, ahosuolaheinää, metsälauhaa ja kultapiiskua.

Kuva 3. Näkymä osa-alueelle 1 itäreunan kalliolta.

Osa-alue 2

Pohjoisreunan osa-alue muodostuu kahdesta teollisuuskentästä, joiden välissä on kapea, varttuvaa männikköä kasvava kallioharjanne. Osa-alueen pohjoisreunassa on satamaan johtava tie. Läntinen kenttä on tasaiseksi jyrättyä kivimurskettä ja louhittua kalliota. Rakennukset on purettu. Koko alue oli elokuussa 2011 lähes kasvitonta. Itäisellä kentällä oli jäljellä osin purettuja rakennuksia ja säiliöitä. Piha-alueet on asvaltoitu.

Satamatien pohjoispuolella on pieni kuvio tuoretta kangasta. Puusto on varttuvaa koivua, sekapuuna on mäntyjä ja pensaskerroksessa pihlajaa. Tien pientareella kasvaa rantavehniä ja tienvarren ojassa isomaltsaa; molemmat ovat merenrantakasveja ja ehkä liikenteen mukana paikalle kulkeutuneita. Muu tienvarsikasvillisuus on tavanomaista.

Osa-alue 3

Stansvikinnummen keskiosan loivapiirteinen, luode-kaakkosuuntainen kallioharjanne. Aluetta luonnehtivat puuttomat avokalliot ja niiden väliset, varttunutta, matalaa männikköä kasvavat alat (kuva 4). Pensaskerroksessa on koivua, pihlajaa ja joitakin katajia. Keloutuneita mäntyjä on ilmeisesti 2000-luvun alun kuivien kesien jäljiltä melko paljon, muuta lahoppuuta on vähän. Lounaisrinteeltä on aikoinaan otettu rakennuskiveä, mutta muutoin kallio on luonnontilainen. Alueen lounaisosa on ollut aidattuna ja kalliopintojen kasvillisuus on hyvin säilynyttä. Kallioperä on karua ja kasvillisuudessa vallitsevat tavanomaiset niukkaravinteisten kallioiden lajit. Runsaimpia kasveja ovat kanerva, ahosuolaheinä, metsälauha, jäykkärölli, lampaannata, kalliotierasammal, harmosammal ja kynsisammalet. Jäkäläpeitteisillä paikoilla kasvaa mm. poronjäkäliä, torvijäkäliä ja isohirvenjäkälää. Alarinteellä kasvaa harvakseltaan jänönsalaattia, mutta muut vaateliaat kalliokasvit puuttuvat, esimerkiksi melko vähäänkin ravinteisuuteen tyytyvää keto-orvokkia ja isomaksaruohoa on vain muutamain paikoin. Männikköisillä alueilla vallitsee mustikan, puolukan ja kanervan luonnehtima kasvillisuus.

Kallion lakialueen painanteissa on pieniä soistumia ja valuvesilampareita, jotka ovat kasvistoltaan tavanomaisia. Niillä kasvaa rahkasammalten lisäksi mm. jousivihvilää, jokapaikansaraa, virpapajua ja harmaapajua. Varsinaisia suokasveja ei ole.

Kuva 4. Öljysataman aidat ovat ohjanneet Stansvikinnummen kulkijat poluille. Kuva osa-alueen 3 länsipäästä, jossa kallio on niukkapuustoisinta.

Osa-alue 4

Alueeseen kuuluu kalliomaaston ja merenrannan vanhan männikön välinen metsäkuvio. Alue on tuoretta ja lehtomaista kangasta, jossa kasvaa myös lehtolajistoa. Ylispuina on varttuneita ja vanhoja mäntyjä ja kuusia. Vanhoja kilpi-kaarnamäntyjä on eniten osa-alueen eteläreunassa. Pensaskerroksessa on runsaasti pihlajaa varsinkin kuvion länsipäässä. Aluskasvillisuutena on mm. mansikkaa, metsäorvokkia, jänönsalaattia, kieloa, mustikkaa, nuokkuhelmikkää ja sanajalkaa. Eteläreunan kookkaissa männyissä kasvaa karhunkääpää (Kinnunen 2005), joka on melko harvinainen vanhojen männiköiden laji.

Osa-alue 5

Alueeseen kuuluu Uudenkylän kesämökkialue ja sen itäpuolinen metsäkuvio. Mökkikylä on tiheään rakennettu ja rakentamattomat alueet ovat pääosin pihamaita. Pohjoisosassa on pieniä, pihoina käytettyjä kallioalueita, muu mökkikylä on kangasmaastossa. Puustona on varttuneita ja joitakin vanhoja mäntyjä, mutta kuuset on kauan sitten poistettu. Kalliokumpareilla kasvaa koristekasvien lisäksi mm. tuoksusimaketta, isomaksaruohoa, kalliokieloa ja pihoilta levinnyttä keltamaa.

Mökkikylän itäpuolella on nuorta, koivuvaltaista sekametsää, jonka puusto on kymmenmetristä. Alueella kasvaa myös joitakin nuoria, todennäköisesti Stansvikin kartanon istutuksista levinneitä tammia ja vaahteroita. Aluskasvillisuutena on tavanomaista tuoreen kankaan lajistoa. Osa-alueen kaakkoiskulma on varttunutta lehtomaisen kankaan kuusikkoa, jonka läpi kulkee mökkikylään johtava ajotie. Kuviolla kasvaa myös muutamia vanhoja mäntyjä. Pensaskerroksessa on etenkin pihlajaa ja kenttäkerroksessa mustikkaa, käenkaalia, oravanmarjaa, metsäkastikkaa ja tesmaa.

Osa-alue 6

Stansvikinnummen kallioharjanteen itärinne on hakattu paljaaksi ilmeisesti 1970-luvulla. Rinteessä kasvaa nyt 10–15 metrin mittaista männikköä. Sekapuuna on kuusta ja alispuustona pihlajaa ja koivua. Kenttäkerroksessa on tuoreen kankaan lajistoa. Rinteen alapuolella kuvion itäosassa on paikoin kosteapohjainen notkelma, jossa on tiheää, noin kymmenen metrin korkuista koi-vikkoa. Sekapuuna on kuusta ja mäntyä. Ylispuiksi on jätetty muutama kookas mänty. Notkelma on ojitettu ja kuivahtanut; kenttäkerroksessa on tuoreen kankaan metsäkasvillisuutta. Kosteampien kasvupaikkojen lajeja, kuten metsäalvejuurta, karhunputkea ja suo-ohdaketta on vain muutamain paikoin.

Notkelman pohjoispäässä osa-alueen 7 kallioharjanteiden välissä on noin kymmenen aarin laajuinen soistuma, joka on ojitettu muutamia vuosikymmeniä sitten (kuva 5). Ojista huolimatta suo oli loppukesällä tulveden vallassa. Kuviolla kasvaa ruoho- ja heinäkorven lajistoa, mm. vehkaa, raatetta, kurjenjal-kaa, maariankämmekkää, pullosaraa, jokapaikansaraa sekä hapra- ja okarah-kasammalta. Puustona on nuorta hieskoivikkoa ja muutama tervaleppä ja män-ty. Suolta ei tavattu vaateliaita, ravinteikkautta ilmentäviä kasvilajeja, eikä Helsingissä harvinaisia kasvilajeja.

Osa-alue 7

Varttunutta männikköä kasvava alue, jonka länsireunassa on kaksi viitisen metriä korkeaa avokallioharjannetta. Ylispuustossa on myös järeitä mäntyjä, alispuustona on koivua ja kuusta. Aluskasvillisuus kostuu lähinnä tuoreen kankaan lajeista – mm. mustikka, vanamo, metsätähti ja sanajalka ovat runsaita. Kallio-kumpareilla on Stansvikinnummen muille kallioalueille tyypillisesti karujen kasvupaikkojen lajeja, kuten kanervaa, puolukkaa, ahosuolaheinää ja metsälauhaa ja kallioimarretta.

Kuva 5. Osa-alueen 6 itäreunassa on ojitettu ruoho- ja heinäkorpi.

Osa-alue 8

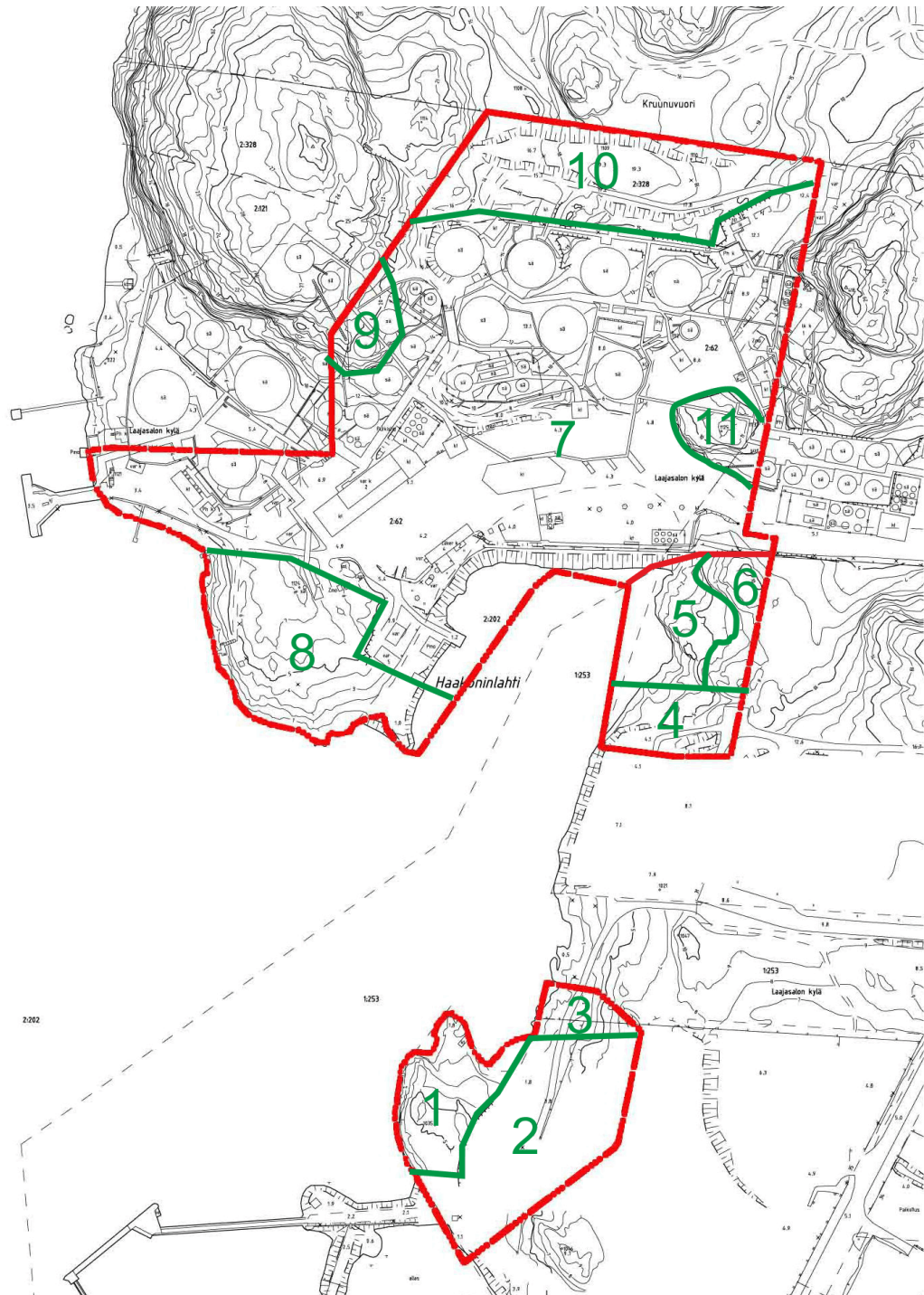
Stansvikinnummen koillisosa on varttunutta havumetsää. Rinteiden valtapuuna on kuusi, mäkien kallioisemmissa yläosissa mänty. Koivua kasvaa sekapuuna koko alueella. Kuusivaltaisilla alueilla on lehtomaisen kankaan kasvillisuutta, mm. käenkaalia, oravanmarjaa ja niukasti jänönsalaattia. Mäntyvaltaisissa kohdissa vallitsee tuoreen kankaan lajisto. Pohjoispäässä kasvaa muutama nuori tammi ja vaahtera. Lahopuustoa on niukasti kuten muuallakin Stansvikinnummen alueella.

3.2. LÄNTINEN ALUE

Läntinen alue sijoittuu öljysataman keskiosaan käytöstä poistuneen Nesteen laiturin ja Shellin alueen väliin. Alueella on kaksi kallioista merenrantakohdetta, joista toinen sijaitsee Nesteen laiturin lähellä ja toinen Haakoninlahden itärannalla rantajakson pohjoispäässä (kuva 6). Kohteet ovat pieniä; molempien pinta-ala on noin hehtaari. Selvityskohteiden ympäristössä on voimakkaasti kä-

siteltyä maastoa, lähinnä täyttömaakenttää, muuta joutomaata ja entisiä piha-alueita, joiden rakennukset on purettu.

Nesteen laiturin pohjoispuolella on pieni, noin 20 aaria kattava kallioniemi (osa-alue 1). Sen itäpuolella on ollut pohjoiseen johtanut ajotie ja putkilinja, joiden kohdalta on kaivettu maa-aines laajalta alueelta kokonaan pois (osa-alue 2). Entisen tien itäpuolella on avoin kenttä, jonka rakennukset ja säiliöt on purettu. Puuton kenttä jatkuu satamaan johtavalle tielle asti. Alkuperäistä luonnonympäristöä on jäljellä kallioniemen lisäksi niemen koillispuolella vanhan ajotien molemmilla puolilla (osa-alue 3).

Kuva 6. Länsirannan (kuviot 1–6) ja Shellin alueen osa-alueet (7–11).

Osa-alue 1

Kallioniemen merenpuoleinen osa on jyrkkäpiirteinen ja puuton. Kasvillisuudessa on tyypillisiä merenrantakallioiden lajeja, kuten keto-orvokkia, ruoholaukkaa, isomaksaruohoa, tahmavillakkoa, pölkkyruohoa, syysmaitiaista ja metsälauhaa. Kallion laella kasvaa nuorta haapaa, pihlajaa ja muutama varttunut mänty (kuva 7). Puusto on alle kymmenmetristä. Jäljellä on myös jokunen lumimarja- ja syreenipensas ilmeisesti vanhan huvila-ajan peruna. Puuston katveessa kasvaa mm. puolukkaa, kieloa, kangasmaitikkaa ja kevättähtimöä.

Kuva 7. Alkuperäistä ympäristöä on länsirannan eteläosassa jäljellä vain kuvassa näkyvä kallioniemi.

Osa-alue 2

Lähes kasviton alue kallioniemen itäpuolella. Laiturille johtaneen tien ja putkulinjan kohdalla maa on ilmeisesti ollut öljyistä, sillä se on kaivettu kallioperää myöten pois. Aukkoinen kasvillisuus koostuu sorakenttien pioneerilajeista, mm. pietaryrtistä, kanadankallioisesta, pihasauniosta sekä pelto- ja rantakanankaalista. Alueen itäreunasta alkaa puuton täyttömaakenttä, jota on hiljattain taositettu. Alueella on tavanomaista joutomaiden kasvilajistoa.

Osa-alue 3

Rannan kallioalueen luoteispuolella on jäljellä asfaltoitua tiepohjaa ja sen ympäristössä puoliaukeaa kalliomaastoa. Kasvillisuus on samantyyppistä kuin osa-alueella 1. Puustossa on joitakin vanhoja, matalia mäntyjä ja myös vaahteroita. Ranta on loivapiirteistä kalliota ja sen kasvillisuus on niukkaa, mm. ruokohelpiä, sinikaislaa ja merirannikkia pieninä laikkuina. Osa-alueelta alkava

metsäinen alue on noin 50 metrin levyinen. Sen pohjoispuolella on laajahko, puuton täyttömaakenttä.

Osa-alue 4

Täyttömaan ja Shellin alueen välissä Haakoninlahden itärannalla on toinen kallioalue. Kallion eteläpäässä on avointa joutomaata ja vanha, lohkareista koostuva täyttöalue, joka on metsittymässä. Paikalla kasvaa viiden metrin mittaista mäntyä, raitaa ja koivua. Lajistoon kuuluvat lisäksi mm. haisukurjenpolvi ja rikkapalsami, jotka lienevät kulkeutuneet paikalle maa-aineksen mukana.

Osa-alue 5

Haakoninlahden itärannan kallioalue on rannan puolelta puuton (kuva 8). Avokallion pinta-ala on kymmenisen aaria. Sen kasvilajisto on samantyyppistä kuin eteläisemmän, Nesteen laiturin luona sijaitsevan kallioalueen. Lajistoon kuuluvat mm. keto-orvokki, kultapiisku, isomaksaruoho, metsälauha, lampaannata, jäykkärölli, poronjäkälät ja isohirvenjäkälä. Vaateliaat kalliokasvit puuttuvat kokonaan.

Haakoninlahden itäranta on miltei kasviton. Kasvillisuutta on lähinnä rannalle ajautuneiden törkykasojen päällä, jossa kasvoi mm. Helsingin rannoilta siellä täällä tavattavaa merisinappia (niukka esiintymä). Muita huomionarvoisia kasvilajeja Haakoninlahden itärannan alueelta ei tavattu.

Kuva 8. Haakoninlahden itärannan kallio.

Osa-alue 6

Kallion laki on metsäinen. Ylispuina on muutamia vanhoja, joskin matalia (10–15 m) mäntyjä, mutta pääosa puustosta on nuorta. Sekapuuna kasvaa joitakin kuusia ja koivuja. Kenttäkerroksessa on tyypillisiä tuoreen kankaan kasveja, kuten mustikkaa ja metsälauhaa.

3.3. SHELLIN ALUE

Noin kuuden hehtaarin laajuinen Shellin alue sijaitsee Haakoninlahden ja Kruunuvuoren kallioiden välissä. Lähes kaikki alueella sijainneet rakennuksen ja säiliöt purettiin kesän 2011 aikana. Suurin osa alueesta oli loppukesällä kasvitonta sora- ja murske- ja purkujätekenttää. Luonnontilaisempaa ympäristöä oli jäljellä vain alueen reunaosissa. Alueelta erotettiin viisi osa-aluetta (kuva 6), joiden luonnonoloja tarkastellaan seuraavassa.

Osa-alue 7

Purku- ja maansiirtotöiden jäljiltä kasvion alue, jonka luonnonoloja ei ollut tarpeen inventoida (ks. selvityksen kansikuvaa). Öljysataman aikaisesta kasvillisuudesta oli jäljellä Haakoninlahden perukassa kaksi melko kookasta hevoskastanjaa ja neljä puistolehmusta. Kastanjoiden säilymisestä oli huolehdittu purkutöiden yhteydessä.

Osa-alue 8

Kallioinen, miltei puuttomana pidetty niemenkärki, jonka itärantaa on täytetty. Muita rantoja reunustaa luonnontilainen kallio. Alueella on monipuolinen, joskin melko tavanomainen rantakallioiden kasvillisuus. Runsaita lajeja ovat mm. kanerva, keto-orvokki, isomaksaruoho, keltamaksaruoho, särmäkuisma, mäki-kuisma, kalliokielo, ahosuolaheinä, pölkkyruoho, nurmirölli, koiranheinä, keltamaite, kalliotierasammal, harmosammal ja poronjäkälät. Lähellä vesirajaa kasvaa mm. purtojuurta, rantavehneä, rantakukkaa ja rantatädykettä. Eteläpään kalliolla kasvaa lisäksi melko harvinaista kalliotuhkapensasta. Länsirannalla on runsas esiintymä kaukasianmaksaruohoa, joka on alkujaan Suomeen tuotu koristekasvi.

Osa-alue 9

Jyrkähkö Kruunuvuoren kallioalueeseen kuuluva harjanne Shellin alueen länsirajalla. Puuton harjanne on sijainnut purettujen öljysäiliöiden välissä ja sen etelärinteellä on vaateliasta kasvilajistoa, mm. valkomaksaruohoa, heinäkauraa ja sanikkaisiin kuuluvaa liuskaraunioista (kaikki melko runsaita). Valkomaksaruoho on koristekasvi ja luultavasti jääne alueella ennen öljysataman toimintaa olleista huviloista. Heinäkauraa ja liuskaraunioista kasvaa luontaisesti siellä täällä etelärannikon kallioilla. Ainakin valkomaksaruohon esiintymä jatkuu selvitysalueen rajan länsipuolelle.

Kuva 9. Liuskaraunioinen (keskellä) ja valkomaksaruoho (punaiset versot oikealla) Shellin alueen kalliolla.

Osa-alue 10

Öljysataman aidan ja öljysäiliöiden väliin jäänyt pieni alue, joka länsipäässä on kalliomännikköä ja nuori haapametsikkö. Puusto on 12–15 metrin korkuista ja kenttäkerroksessa on tavanomaista tuoreen kankaan kasvillisuutta. Haavikon itäpuolella on öljysataman aitaan rajautuva muutaman metrin korkuinen täyttömaakumpare, joka kattaa suuren osan koko osa-alueesta. Kumpare on puuton, mutta sen reunaluiskissa kasvaa nuorta lehtipuustoa (kuva 10). Kumpareella on tavanomaista, heinittyneiden joutomaiden lajistoa, mm. pelto-ohdaketta, pietaryrttiä, päivänkakkaraa, hietakastikkaa ja nurmipuntarpäätä. Lisäksi lajistoon kuuluvat ukontulikukka ja Helsingissä melko harvinainen metsänätkelmä (runsas esiintymä). Viimemainitut ovat kasvupaikasta päätelleen päätyneet paikalle maa-aineksen mukana.

Täyttömaakumpareen eteläpuolella ajotien varressa kasvaa nuoria koivuja, vaahteroita, raitoja ja mäntyjä. Itäpäässä on nuorta haapavaltaista metsää, jossa on sekapuuna koivua ja raitaa. Aluskasvillisuutena on kieloa, metsäkastikkaa ja metsäalvejuurta.

Osa-alue 11

Pieni, lähes puuton kallioniemi satamakentän itäpuolella. Kalliolla on säilynyt vanhan asutuksen jäljiltä monipuolinen koristekasvillisuus. Lajistoon kuuluvat mm. kaukasianmaksaruoho, mongolianmaksaruoho, mehiparta, keltamo, (saksan?)kurjenmiekkä sekä punalehtiruusu ja pihasyreeni. Luontainen kasvillisuus on samantyyppistä kuin öljysataman muilla kalliokohteilla.

Kuva 10. Täyttömaakumpare Shellin alueen pohjoisreunassa.

4. ALUEEN LUONTOARVOT

Suurin osa selvityskohteista on entistä öljysatamaa, jossa alkuperäistä luonnonympäristöä on säilynyt varsin vähän. Shellin alueella tai länsirannalla ei ole jäljellä merkittäviä luontoalueita. Stansvikinnummi muodostaa laajahkon kalliometsäkohteen, joka rajautuu lännessä öljysataman kenttiin ja idässä Stansvikin kartanolle johtavaan maantiehen. Kallioalueen puusto on aukkoista ja kasvillisuus on hyvin säilynyttä, sillä alueella on liikuttu melko vähän. Puusto on varttuvaa, vanha puusto puuttuu lähes kokonaan ja lahoppuustoa on pystyyn kuivuneita mäntyjä lukuun ottamatta niukasti. Alueella ei ole erityistä merkitystä esimerkiksi kääpälajiston tai lahoppuissa elävien hyönteisten kannalta. Puustoltaan arvokkain alue on lähellä rantaa sijaitseva Stansvikinnummen eteläosa, jossa kasvaa vanhoja mäntyjä. Puustoinen rantavyöhyke on esitetty säilytettäväksi lähinnä maisemallisista syistä (Ympäristösuunnittelu Enviro 2005).

Stansvikinnummen kallioperä on niukkaravinteista graniittia ja kiillegneissia (www.geo.fi), ja kasvillisuus on karuille kallioalueille tavanomaista. Alueelta ei loppukesällä 2011 tehdyssä inventoinnissa löydetty harvinaisia tai muita huomionarvoisia kasvilajeja tai niille sopivaa ympäristöä. Stansvikinnummen lakialueen kallio on etelärannikolle tyypillistä kalliomaastoa, jollaista on jäljellä melko paljon. Alueella on jonkin verran keloja ja harjanteen itärinteellä on myös melko vanhaa puustoa, mutta erityiset suojeluarvot puuttuvat. Puuston peittävyys kallion laella (alue 3) on alle 50 %. Aluetta voidaan pitää metsälain arvokkaana elinympäristönä (karukkokankaita puuntuotannollisesti vähätuottoisemmat kalliot). Metsälaki säätelee metsänhakkuita. Erityisen arvokkaita elinympäristöjä tulee käsitellä niin, että niiden erityispiirteet säilyvät. Voimakkaasti maaperään ja puustoon vaikuttavat metsänhoitotoimet ovat kiel-

lettyjä. Metsälaki ei yksin rajoita alueen käyttämistä esimerkiksi rakentamistar-koituksiin.

Hiltunen (2000) korostaa Stansvikin kartanoalueen merkitystä sammal- ja jäkälälajiston kannalta. Runsas epifyyttilajisto tulee toimeen kartanon vanhojen puistopuiden turvin. Stansvikinnummella ei ole vaateliaille sammalille tai jäkälille sopivaa vanhaa puustoa, esimerkiksi jaloja lehtipuita. Vuonna 2005 tehty Kruunuvuorenrannan kääpäselvitys keskittyi kääpälajistoltaan parhaimmiksi arvioiduille kohteille, mutta työssä ei paljastunut uhanalaisten kääpälaajien kasvupaikkoja (Kinnunen 2005).

Helsingissä uhanalaisista tai silmälläpidettävistä kasvilajeista (Kurtto 2005) Kruunuvuorenrannan alueella esiintyvät liuskarauniainen (Helsingissä silmälläpidettävä) ja metsänätkelmä (Helsingissä yhdeksän esiintymä, joista vain yksi todennäköisesti alkuperäinen, muut tulokkaita). Kumpikin näistä löydettiin Shellin alueelta. Valtakunnallisesti uhanalaisia lajeja (Rassi ym. 2010) Kruunuvuorenrannasta ei ole löydetty. Selvitysalueella ei myöskään ole Raunion ym. (2008) kuvaamia uhanalaisia luontotyyppisiä.

Kruunuvuorenrannan selvityskohteilla ei ole nyt tehdyn selvityksen tai aiempien selvitysten perusteella luonnonsuojelulain mukaisia suojeltavia luontotyyppisiä tai vesilain suojaamia pienvesiä. Loppukesällä 2011 tehdyt inventoinnit eivät paljastaneet, että Helsingin kaupungin luontotietojärjestelmään kootuissa aineistoissa olisi merkittäviä Stansvikinnummea tai öljysataman aluetta koskevia puutteita.

5. LÄHDEVIITTEET

- Kinnunen, J. 2005: *Raportti Helsingin Laajasalon Kruunuvuoren ja Stansvikin alueiden kääpäselvityksestä*. Julkaisematon selvitys, 20.10.2005. 6 s.
- Kurtto A. ja Helynranta L. 1998: *Helsingin kasvit. Kukkilta kiviltä metsän syliin*. Helsingin kaupungin ympäristökeskus ja Yliopistopaino.
- Kurtto, A. 2003: *Helsingissä uhanalaiset, silmälläpidettävät ja muuten huomionarvoiset putkilokasvit*. Julkaisematon raportti 12.12.2002, päivitetty osin 20.5.2003. Helsingin kaupungin ympäristökeskus.
- Rassi, P., Hyvärinen, E., Juslén, A. & Mannerkoski, I. (toim.) 2010: *Suomen lajien uhanalaisuus – Punainen kirja 2010*. Ympäristöministeriö & Suomen ympäristökeskus, Helsinki. 685 s.
- Raunio, A., Schulman, A. & Kontula, T. (toim.) 2008: *Suomen luontotyyppien uhanalaisuus - Osa 2 luontotyyppien kuvaukset*. Suomen ympäristö 8: 2008. Suomen ympäristökeskus, Helsinki.
- Salla, A. 2004: *Kallioperän ja maaperän arvokkaat luontokohteet Helsingissä*. Helsingin kaupungin ympäristökeskuksen julkaisuja 6/2004.
- Siivonen, Y. 2004. *Helsingin lepakkolajisto ja tärkeät lepakkoalueet vuonna 2003*. Helsingin kaupungin ympäristökeskuksen julkaisuja 3/2004.
- Solonen, T., Lehikoinen, A. & Lammi, E. 2010: *Uudenmaan linnusto*. Helsingin Seudun Lintutieteellinen Yhdistys Tringa ry., Helsinki. 509 s.
- Ympäristösuunnittelu Enviro Oy 2005: *Kruunuvuorenrannan osayleiskaava-alueen luontoselvitys ja maankäytön luontovaikutusten arviointi*. Julkaisematon raportti, Enviro ja Helsingin kaupunkisuunnittelukeskus, jouluku 2005.

GEOLOGISESTI TAI GEOMORFOLOGISESTI ARVOKAS KOHDE HUTTUVADIN SILOKALLIO (13-8)

Pinta-ala (kartalta) 0.32 ha

>> Näytä karttakuva: [Kiinteistörajakartta](#) | [Opaskartta](#) | [Maaperäkartta](#) | [Ilmakuva](#) | [Ei karttakuvaa](#)

>> Näytä kohdetunnus:

Arvoluokka

2

Kohtalainen arvo

Kohdekuvaus

Luode-kaakko-suuntainen kallioniemi, silokallio, koko 130 m x 25 m.

Sileässä kalliopinnassa lähes kaikki jäätikön kulutusmerkit: uurteita, sirppimurroksia, pirstekaarteita, sirppikouruja. Pintaa tuhoutunut kolmessa nuotiopaikassa. (Lisäksi kaiverrus: WT 1877)

[Aineistokuvaus](#)

© Helsingin kaupungin ympäristökeskus
Luontotietojärjestelmä

LINNUSTOLLISESTI ARVOKAS KOHDE

VARISLUODONKARI (231/99)

Pinta-ala (kartalta)

0.95 ha

>> Näytä karttakuva: [Kiinteistörajakartta](#) | [Opaskartta](#) | [Maaperäkartta](#) | [Ilmakuva](#) | [Ei karttakuva](#)

>> Näytä kohdetunnus: []

Arvoluokka

III

[Arvaluokituksen perusteet](#)

Kohdekuvaus

Kallioinen, matala saari, jossa pientä mäntypuustoa ja pensaikkoa sekä ruoikkoa.

AVAINTEKIJÄT: Puusto, pensaikot ja ruoikot, matalat rannat.

PESIMÄLINNUSTO: SilkkiuiKKu, sinisorsa, tukkasotka, kalalokki, kalatiira, lapintiira ja mahdollisesti selkälokki.
